

Programmabegroting 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Algemeen	3
Bestuurlijke hoofdlijn	3
Financiële hoofdlijn	4
Leeswijzer	8
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	11
Programma 1 Veiligheid	18
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	27
Programma 3 Economie	33
Programma 4 Onderwijs.....	40
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	45
Programma 6 Sociaal Domein	51
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	64
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	75
Paragrafen.....	84
Lokale heffingen.....	84
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	91
Onderhoud kapitaalgoederen	96
Financiering	100
Bedrijfsvoering.....	105
Verbonden partijen	109
Grondbeleid	113
Wet open overheid	126
Duurzaamheid	127
Financiële begroting.....	129
Kerngegevens	129
Overzicht baten en lasten en de toelichting.....	132
Uiteenzetting financiële positie	139
Baten en lasten per taakveld	157

Algemeen

Bestuurlijke hoofdlijn

Werken aan de Veldhovense opgaven

Met deze begroting leggen we onze ambities neer voor 2024 en de jaren daarna. Het coalitieprogramma 2022-2026 *De Veldhovense opgaven – Investeren voor een duurzame toekomst* vormt de basis. Samen met de wettelijke doelen en eerder vastgestelde ambities. In de Kadernota, die de gemeenteraad eerder dit jaar vaststelde, zijn de doelstellingen geformuleerd. In deze begroting werken we die uit in activiteiten.

Welvaart en welzijn in evenwicht

Het evenwicht tussen onze economische groei (welvaart) en een goede kwaliteit van leven (welzijn) hebben we steeds in beeld. Daarbij gaat het om aandacht voor economische (groei)kansen, duurzame keuzes, sociale samenhang, en fijn wonen en leven.

Armoede en schulden zijn de dagelijkse realiteit voor veel mensen. Ook in Veldhoven leven steeds meer gezinnen en alleenstaanden in armoede. De risico's voor deze groep zijn groot: stress, gezondheidsproblemen, schaamte en eenzaamheid. Als gemeente willen wij onze verantwoordelijkheid nemen en hier integraal beleid voor ontwikkelen. Zodat we de doelgroep goed kunnen bereiken en helpen.

Tot de periode 2032 gaan we 5000 extra woningen bouwen. Vanaf 2024 willen we doorgaan met onze aanpak voor de woningbouwversnelling: Woningbouwversnelling II. Het is een succesvolle manier van werken die ons helpt om sneller en meer kunnen bouwen. Zodat zoveel mogelijk inwoners een fijne plek kunnen vinden om te wonen.

Professionele ambtelijke organisatie

In de Kadernota noemden we al het belang van een organisatie die in kan spelen op de snelle veranderingen en de vele uitdagingen, mede als gevolg van de enorme (economische) groei van onze regio. We hebben de afgelopen periode hard gewerkt aan het verbeteren van onze ambtelijke organisatie. Dit proces zetten we voort: we werken stevig door aan de organisatieontwikkeling en het strategisch personeelsplan.

Komend jaar gaan we ook aan de slag met een brede aanpak van onze dienstverlening. Dit onderwerp raakt alle beleidsterreinen en is een vraagstuk van de hele organisatie. Van de service aan de balie tot het behandelen van klachten, van digitale zelfservice tot het afhandelen van een vergunningaanvraag. We bieden de gemeenteraad in 2024 de visie Dienstverlening aan en een uitvoeringsplan met verbeterpunten.

Sluitende meerjarenbegroting

Door de afname van het Gemeentefonds was het voor veel gemeenten lastig om voor alle begrotingsjaren een positief resultaat te presenteren. Het aanbieden van een sluitende meerjarenbegroting was in dit begrotingsproces dan ook geen doel op zich. Immers onze vastgelegde ambities en de wettelijke kaders vormen het uitgangspunt. Toch bieden we, ondanks de afname van het Gemeentefonds, een sluitende meerjarenbegroting aan. Ook de zogenoemde *ravijnjaren* (2026 en 2027) laten een positief resultaat zien. We hebben hiervoor geen ingrijpende maatregelen genomen en het effect van de ravijnjaren is wel zichtbaar.

Financiële hoofdlijn

Inleiding

Deze begroting is de eerste begroting over 2024 voor de Planning & Control cyclus 2024. Daarom noemen we deze begroting ook wel de primitieve begroting. In de loop van 2024 wordt deze begroting gewijzigd binnen de P&C cyclus via de rapportages aan en besluiten van de raad.

De financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2024-2027 vinden we in de Kadernota 2024. De vertaling van deze uitgangspunten in de primitieve begroting heeft verder geleid tot een aantal technische bijstellingen, die in dit hoofdstuk worden gepresenteerd.

Daarnaast is er sprake van nieuwe beleidsvoorstellen en bijstellingen op bestaand beleid. Deze voorstellen zijn vertaald in een geactualiseerd meerjarenperspectief. Hiermee komen wij voor de meerjarenbegroting 2024-2027 met positieve saldi.

Actualisatie meerjarenperspectief 2024-2027

In deze paragraaf worden deze begrotingsaldi aan de hand van diverse invalshoeken geactualiseerd. Dat leidt tot onderstaand bijgesteld meerjarenperspectief en schetst hoe deze begroting tot stand is gekomen.

Het vertrekpunt voor deze begroting, zijn de saldi zoals gepresenteerd in de meerjarenbegroting 2023-2026. Deze saldi zijn geactualiseerd met 3 bestuursrapportages zoals blijkt in onderstaande tabel. Hiermee ontstaat het meerjarenperspectief tot en met de 2e bestuursrapportage 2023.

Begrotingsaldi 2024 t/m 2027 als vertrekpunt

Omschrijving	Begroting (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt	2.511	5.058	-1.562	-2.221
Meerjarige doorwerking 3e bestuursrapportage 2022	1.570	1.493	3.782	3.782
Meerjarige doorwerking 1e bestuursrapportage 2023	-682	-1.602	-1.709	-1.709
Meerjarige doorwerking 2e bestuursrapportage 2023	-1.052	904	170	2.263
Uitvoeringsprogramma energietransitie	0	0	0	0
Uitvoeringsprogramma Woon(zorg)visie	-225	-225	-225	-225
Project De Groene Zone Isoleren (DGZ-I) 2023-2026	-61	-61	-61	0
Korte termijn maatregelen randweg A2 Eindhoven	35	6	-4	-87
Meerjarenperspectief 2024-2027 tot en met 2e bestuursrapportage	2.096	5.573	391	1.803

Vanuit bovenstaand meerjarenperspectief zijn wij het begrotingsproces ingegaan.

Belangrijk binnen het proces zijn naast de bestuursrapportages, de technische bijstellingen. Technische bijstellingen zijn bijvoorbeeld rentelasten, loon-en prijsindexering en bijstellingen op de kostendekkendheid van riolering en afval. Deze worden hieronder aangegeven met de invloed op het begrotingssaldo.

Geactualiseerd meerjarenperspectief 2024 -2027

Omschrijving	Begroting (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Meerjarenperspectief 2024-2027 tot en met 2e bestuursrapportage	2.096	5.572	391	1.803
Technische bijstellingen volgens uitgangspunten Kadernota 2024	50	292	266	-1.523
- rente	-230	-300	-339	-610
- indexering (prijs, areaal, loon)	-513	-493	-836	-2.558
- toerekening loonkosten	323	316	320	330
- toerekening overhead	409	623	927	920
- kapitaallasten	76	158	154	358
- kostendekkende tarieven (Afval, riool en hondenbelasting)	-15	-10	40	38
Meerjarenperspectief 2024-2027 incl. technische bijstellingen kadernota 2024	2.146	5.864	657	280

De technische bijstellingen hebben een grote invloed op het begrotingsaldo. Dit is vooral het gevolg van de indexering. De indexering voor 2024 tot en met 2027 is toegepast zoals vastgelegd in de Kadernota 2024. Hierbij wordt de indexering in de jaren 2024-2026 geactualiseerd t.o.v. indexering zoals opgenomen in de begroting 2023. De jaarschijf 2027 is nieuw en heeft als basis de structurele budgetten uit de jaarschijf 2026 met daar bovenop de indexering.

Nieuw beleid en bijstellingen op bestaand beleid

In deze paragraaf komen de voorstellen aan bod voor nieuw beleid en de bijstellingen van bestaand beleid.

De bijstellingen op bestaand beleid en het nieuwe beleid maken inzichtelijk aan welke programma's meer of minder geld wordt uitgegeven:

Progr	bijstelling bestaand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
		2024	2025	2026	2027
0	Uitbreiding Griffie	-80	-80	-80	-80
0	Uitkeringsaanspraken	-124	-120	-118	-115
0	Verkiezingen	-55	-70	-70	-85
0	Energiekosten (gemeentehuis)	-90	-90	-90	-90
0	Doorontwikkeling dienstverlening	-200	-100	-100	-100
0	Ontwikkelbudget/investeringen in de organisatie	-250	-250	-250	0
0	Reserve stimulering sociale huurwoningen	-1.251	998	39	-105
2	Ruimtelijke schaalsprong (BO-MIRT: HOV4 en regionale bijdrage station Eindhoven)	-5	-13	-86	-136
2	Energiekosten (verkeerslichten en openbare verlichting)	-200	-200	-200	-200
2	Bewaakte fietsenstalling	-125	-75	-75	-75
2	Strateeg mobiliteit (capaciteit)	-60	-60	-49	-44
2	Strateeg mobiliteit (dekking uit projecten)	60	60	49	44
2	Uitgaven parkeren	30	30	30	30
2	Aanbrengen plateau's Abdijlaan en De Run 5300 (Investering 2024: € 55.000)	0	-2	-2	-2

Progr	bijstelling bestaand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
		2024	2025	2026	2027
4	Peuterspeelzaalwerk	60	60	60	60
5	Energiekosten (sportaccommodaties)	-40	-40	-40	-40
5	Vervanging atletiekbaan (Investering 2024: € 505)	0	-39	-39	-39
5	Vervangingsinvestering binnensport (investering: € 259)	0	-2	-4	-3
6	Participatie algemeen aframen	25	25	25	25
6	Subsidies maatschappelijke participatie	25	25	25	25
6	Lagere WMO lasten door afschaffen abonnementstarief	0	0	2.269	2.269
6	Inhuur projectleider vluchtelingen	-130	-133	-136	0
6	Inhuur projectleider vluchtelingen (externe middelen)	130	133	136	0
6	Formatie vroegsignalering	-83	-85	-86	-87
6	Formatie budgetcoaching	-42	-42	-43	-44
6	Inhuur doorontwikkeling kwaliteit W en I	-35	-33	-31	-29
6	Dekking vroegsignalering en budgetcoaching en kwaliteit W en I	160	160	160	160
6	Indexering tarieven Jeugdhulp	-733	-733	-733	-733
6	Formatie beleidsmedewerker armoedebeleid	-100	-101	-103	-105
6	Uitvoeringsplan focus op alle jeugd	-100	-100		
6	Programma STORM	0	-25	-50	-50
7	Energiekosten (riolering)	-150	-150	-150	-150
7	Uitgaven volksgezondheid	30	30	30	30
7	Investering Klimaat robuust maken De Gender (€ 700)	0	-2	-16	-15
7	Kostendekkendheid riool en waterzorgtaken	0	2	16	15
7	Asbestemmingen De Hoge Boght (Investering 2024 € 393.000)	0	-24	-24	-24
8	Aframen externe kosten structuurplannen algemeen	8	8	9	9
8	Aanvullend verhaal projecten derden	318	471	408	409
8	Leges omgevingswet	-285	-285	-285	-285
8	Woningbouwversnelling II (WBV-II) extra capaciteit	-121	-1.054	-1.075	-1.096
8	Woningbouwversnelling II (WBV-II) verhaal derden	121	1.054	1.075	1.096
8	Strateeg ruimte (capaciteit)	-83	-85	-61	-62
8	Strateeg ruimte (dekking projecten & verhaal derden)	83	85	61	62
8	Inrichting omgevingsloket	37	38	38	39
8	Inrichting omgevingsloket (dekking efficiency woningbouwversnelling)	-37	-38	-38	-39
8	Subsidie stimulering sociale huurwoningen	0	-1.400	-298	-407
8	Bijdrage stimulering sociale huurwoningen	1.251	402	259	512
Saldo (- = nadeel)		-2.041	-1.850	357	545

Financieel resumé

Uiteindelijk leiden alle voorstellen tot onderstaand overzicht. Dit resumé geeft een beeld van het meerjarenperspectief volgens het raadsbesluit.

Omschrijving	Begroting (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt	2.511	5.058	-1.562	-2.221
Meerjarige doorwerking 3e bestuursrapportage 2022	1.570	1.492	3.782	3.782
Meerjarige doorwerking 1e bestuursrapportage 2023	-682	-1.602	-1.709	-1.709
Meerjarige doorwerking 2e bestuursrapportage 2023	-1.052	904	170	2.263
Uitvoeringsprogramma energietransitie	0	0	0	0
Uitvoeringsprogramma Woon(zorg)visie	-225	-225	-225	-225
Project De Groene Zone Isoleren (DGZ-I) 2023-2026	-61	-61	-61	0
Korte termijn maatregelen randweg A2 Eindhoven	35	6	-4	-87
Meerjarenperspectief 2024-2027 tot en met 2e bestuursrapportage	2.096	5.572	391	1.803
Technische bijstellingen volgens uitgangspunten Kadernota 2024	50	292	266	-1.523
Meerjarenperspectief 2024-2027 incl. technische bijstellingen kadernota 2024	2.146	5.864	657	280
Bijstellingen bestaand en nieuw beleid	-2.041	-1.850	357	545
Meerjarenperspectief 2024-2027 begroting 2024	105	4.014	1.014	825
Opbouw begrotingssaldo				
<i>Incidentele baten en lasten *</i>	-440	-184	-68	0
<i>Structureel saldo 2024 - 2027</i>	545	4.198	1.082	825

* Baten en lasten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden, voor een toelichting en specificatie verwijzen wij u naar de financiële begroting.

Leeswijzer

Opzet van de begroting

Met de programmabegroting stelt de gemeenteraad de kaders vast waarbinnen het college van burgemeester en wethouders het beleid dient uit te voeren.

Deze programmabegroting 2024 is volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgebouwd uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de acht verplichte paragrafen. Binnen het programmaplan treft u de negen begrotingsprogramma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien aan.

Een begrotingsprogramma bevat voor één of meerdere met elkaar samenhangende beleidsterreinen de beantwoording van de drie 'W-vragen':

Wat willen we bereiken? --> Doelstelling

Wat gaan we daarvoor doen? --> Activiteit(en)

Wat gaat dat kosten?

De doelstellingen zijn ingevuld met de kaderstelling uit de Kadernota 2024 als basis.

Deze zijn aangevuld met de meetindicatoren en activiteiten.

Een begrotingsprogramma is opgebouwd volgens een piramidestructuur. Een programma bestaat namelijk uit diverse taakvelden. De taakveldenraming is voor het college een instrument om deze beleidsuitvoering op meer gedetailleerd niveau te volgen en (bij) te sturen.

Naast de programma's bestaat de programmabegroting uit paragrafen. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting weer vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen zijn over het algemeen programma-overstijgend.

Deze programmabegroting is een onderdeel van de planning en control-cyclus van de gemeente Veldhoven. Hierin sluiten de verschillende instrumenten qua opzet en opbouw op elkaar aan. In de jaarstukken worden ook de drie W-vragen belicht. Tijdens het begrotingsjaar wordt de uitvoering van het in de programmabegroting opgenomen beleid gevolgd en (bij)gestuurd via 3 bestuursrapportages.

Autorisatie door de Raad op programmaniveau

De raad autoriseert met de vaststelling van de programmabegroting het college tot het doen van uitgaven op programmaniveau. Met de instrumenten van planning en control (programmabegroting en bestuursrapportages) en het controle-instrumentarium (rekenkamercommissie, recht van onderzoek, rechtmatigheidsverantwoording) beschikt zij hiervoor over voldoende waarborgen. In het schema hieronder wordt de verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor het doen van uitgaven samengevat weergegeven.

Gemeenteraad	<u>Exploitatie:</u> Totale (bruto-)lasten en baten per programma	<ul style="list-style-type: none"> • Programmabegroting • Begrotingswijzigingen, die leiden tot bijstelling van de raming van de totale lasten en/of baten van een programma
	Investerings: Totale (bruto-)uitgaven en inkomsten per investeringskrediet	<ul style="list-style-type: none"> • Programmabegroting • Begrotingswijzigingen, die leiden tot bijstelling van de raming van de totale (bruto-)uitgaven en/of inkomsten op een investeringskrediet
	Bouwgrondexploitatie: Totale (bruto-)uitgaven en inkomsten op bge-complexen in totaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Meerjarenperspectief bouwgrondexploitatie
College B&W	Exploitatie: Totale lasten en baten per taakveld	<ul style="list-style-type: none"> • Taakveldenraming • Begrotingswijzigingen, die verschuivingen binnen programma's bevatten
	Investerings: (Bruto-) uitgaven en inkomsten binnen totale investeringskrediet	<ul style="list-style-type: none"> • Taakveldenraming • Begrotingswijzigingen die leiden tot bijstelling van de raming van (bruto-) uitgaven en/of inkomsten op een investeringskrediet
	Bouwgrondexploitatie: Per complex de totale (bruto-) uitgaven en inkomsten	<ul style="list-style-type: none"> • Bijstellingen exploitatieopzet per complex

Autorisatie op programmaniveau betekent dat begrotingswijzigingen, met verschuivingen tussen taakvelden binnen één programma, niet door de Raad worden vastgesteld. Deze wijzigingen, die door het college worden goedgekeurd, worden wel ter inzage aan de gemeenteraad voorgelegd.

Programmaopbouw

Alle programma's zijn volgens dezelfde indeling opgebouwd:

- Inleiding
- Bronnen
- Doelstellingen (Wat willen we bereiken?)
- Activiteit(en) per doelstelling (Wat gaan we daarvoor doen?)
- Meetindicatoren per programma
- Verbonden partijen (waar van toepassing)
- Subsidies in programma (waar van toepassing)
- Lasten en baten per programma (Wat gaat dat kosten?)
- Bijstellingen bestaand en nieuw beleid (waar van toepassing)

Op de programmabladen zijn de bedragen in € 1.000 weergegeven.

Per programma is een set aan meetindicatoren opgenomen. Deze indicatoren zijn gekoppeld aan de doelstellingen. De set bevat een vergelijking met andere gemeenten, landelijke cijfers en onze eigen realisatie over het peiljaar. Tot slot zijn zoveel als mogelijk de streefwaarden meerjarig aangegeven.

De meetindicatoren worden door verschillende eenheden weergegeven. In het tabel is de soort eenheid genoemd zoals bedrag, percentage, aantal etc..

Programma 0 | Bestuur en ondersteuning

Inleiding

De gevolgen van de sterke (economische) groei van Veldhoven en de regio zorgen voor grote opgaven en vraagstukken op diverse terreinen. Dat vraagt om een organisatie (bestuurlijk en ambtelijk) die dicht bij de inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties van Veldhoven staat. En in de regio zichtbaar en actief is. De gemeente Veldhoven vraagt inwoners om mee te denken over nieuw beleid en projecten en wil aansluiten bij moderne ontwikkelingen op het gebied van (online) burgerparticipatie. Onze communicatie is open en transparant. We willen een omgevingsbewuste en communicatieve organisatie zijn.

Inwoners en organisaties mogen rekenen op een goede dienstverlening van gemeenten. Hierbij gaat het niet alleen over wat we leveren, maar ook hoe we onze diensten leveren. In de gemeente Veldhoven staat hierbij de vraag van de klant centraal. Het gaat niet alleen om houding en gedrag, techniek en processen, maar ook om een goede interne samenwerking. We helpen inwoners en organisaties zo goed mogelijk vanuit het principe 'digitaal waar het kan'. We staan voor een toegankelijke en passende dienstverlening.

Gemeenten gaan de komende jaren uitdagende financiële tijden tegemoet. De taken die we lokaal op ons bordje krijgen worden vanuit het Rijk niet altijd in voldoende mate financieel gecompenseerd. Het is aan ons, om zorg te dragen voor financiering van dit beleid. Het is van belang om de gemeentelijke financiën gezond te houden en een ambtelijke organisatie te hebben die de opgaven van nu en de toekomst aan kan met voldoende capaciteit. De uitdagingen die op ons pad komen vragen om een vitale en slagvaardige gemeentelijke organisatie.

Bronnen

- Kadernota Samenspraak 2012
- Participatie onder de Omgevingswet
- Bestuurlijke toekomstvisie gemeente Veldhoven
- Geactualiseerde Stadsvisie 2015-2030

Doelstelling

0.01 De gemeentelijke organisatie is omgevingsbewust en communicatief

We staan als organisatie in contact met onze doelgroepen en netwerken in onze samenleving en passen onze communicatie daarop aan.

Activiteit(en)

0.01.01 We gaan de bevindingen en ideeën uit de visie op Participatie en Democratisering uitwerken

In 2023 zijn we gestart met de visie op Participatie en Democratisering gemaakt. In 2024 wordt deze aangeboden aan de gemeenteraad en starten we met de uitwerking van de bevindingen en ideeën. Overigens zijn we in 2023 al wel gestart met de pilot [OnsVeldhoven.nl](https://www.onsveldhoven.nl), een participatieplatform. Deze pilot loopt tot maart 2025.

0.01.02 We gaan de uitgangspunten voor ons communicatiebeleid beschrijven

In het communicatiebeleid beschrijven we onder andere onze visie en ambitie op het gebied van communicatie, hoe we omgaan met interne en externe communicatie en hoe

we prioriteiten stellen. Daarnaast formuleren we de strategie voor de verschillende communicatiekanalen zoals social mediabeleid en persbeleid.

0.01.03 We gaan de zichtbaarheid en professionaliteit van de gemeente bij openbare bijeenkomsten verbeteren.

Een professionele organisatie presenteert zich professioneel. Daar is goed communicatief materiaal voor nodig. En praktisch materiaal om in te zetten bij (inwoners)bijeenkomsten in het gemeentehuis en op locatie.

Doelstelling

0.02 Onze dienstverlening is toegankelijk en passend

We zijn voor iedereen bereikbaar. Onze doelgroepen kunnen bij ons terecht voor informatie, producten en diensten. We stemmen onze dienstverlening af op de behoeften en de belangen van onze klant. Daarbij gaat het algemeen belang voor het individuele belang.

Activiteit(en)

0.02.01 We starten met het uitvoeringsprogramma van de visie Dienstverlening

In het eerste kwartaal van 2024 wordt de visie op Dienstverlening samen met het uitvoeringsprogramma aangeboden aan de gemeenteraad. We starten in 2024 met de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma.

0.02.02 Wij voldoen aan de Europese verordening Single Digital Gateway

De Single Digital Gateway verplicht EU-lidstaten om bepaalde overheidsdiensten toegankelijk te maken voor Europese inwoners en ondernemers. Dat gebeurt via het portaal YourEurope.

0.02.03 We monitoren continu de klanttevredenheid van de kanalen website en balie

Wij willen graag weten wat de inwoners van onze (digitale)dienstverlening vinden. Daarom monitoren we dat continu en die feedback gebruiken we om de (digitale)dienstverlening te verbeteren.

0.02.04 We voeren het tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid uit

We starten in 2024 met een inventarisatie van alle websites en webapplicaties en maken een plan van aanpak (met planning en prioritering) over de maatregelen die we moeten nemen om te voldoen aan de wet. In elk geval stellen we voor alle externe websites toegankelijkheidsverklaring op (status D) en regelen we het beheer van het toegankelijkheidsregister. In het plan hebben we aandacht voor bewustwording van digitale toegankelijkheid in onze organisatie.

Doelstelling

0.03 De gemeente Veldhoven heeft een duidelijke visie

We weten wie we zijn, wat we willen worden en dragen dat uit. We zoeken daarbij naar de balans tussen welvaart en welzijn.

Activiteit(en)

0.03.01 We borgen de visie op Veldhoven in ons beleid

In 2023 zijn we gestart met het beschrijven van de visie op Veldhoven. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2024 aangeboden aan de gemeenteraad. De komende jaren dragen we deze visie uit en borgen we de uitgangspunten in ons beleid.

Doelstelling

0.04 De gemeentelijke organisatie is gezond, flexibel en slagvaardig

Het is fijn werken bij de gemeente Veldhoven. We zijn er voor de samenleving. Naast het uitvoeren van wettelijke taken, zijn we in staat om wensen en ambities te realiseren en kunnen we inspelen op ontwikkelingen.

Activiteit(en)

0.04.01 We werken met een strategisch personeelsbeleid

Met strategisch personeelsbeleid kunnen we op het gebied van personeel inspelen op veranderingen en ambities in de toekomst. In 2024 vervolgen we de uitwerking, waarmee we in 2023 gestart zijn.

0.04.02 We werken verder aan de producten uit de Geluksexpeditie

In het programma Geluksexpeditie werken we aan de ontwikkeling van onze organisatie, het werkgeluk van onze medewerkers en de prestatie die we leveren aan onze inwoners. In 2023 zijn medewerkers gestart met verbeteringen van diverse onderdelen binnen de organisatie, zodat we komen tot een krachtige organisatie met een duidelijk profiel en een duidelijk maatschappelijk resultaat.

Doelstelling

0.05 Het financieel beleid van de gemeente is op orde

Veldhoven heeft een betrouwbaar en sterk financieel beleid, met een jaarlijks sluitende meerjarenbegroting. We dekken structurele uitgaven met structurele inkomsten.

Activiteit(en)

0.05.01 Begrotingsevenwicht en sluitende begroting

Een meerjarig sluitende begroting. Dit houdt in dat alle begrotingsjaren (2024 t/m 2027) een positief saldo (≥ 0) hebben. Ook moet er een positieve algemene vrije reserve zijn voor al deze jaren.

Meetindicatoren

Nr.	Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
						NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
0.02	Klanttevredenheid balie	Rapportcijfer	Eigen gegevens	2022	-	-	8,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	
0.02	Klanttevredenheid website	Rapportcijfer	Eigen gegevens	2022	-	-	6,8	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	
0.02	Dashboard DigiToegankelijk	Status	Logius	2023	-	-	E	-	D	D	C	C	
0.04	Formatie (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2022	-	7,6	7,1	7,6	7,8	7,8	7,7	7,7	
0.04	Bezetting (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2022	-	7,3	6,8	7,6	7,8	7,8	7,7	7,7	
0.04	Apparaatskosten (BBV)	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	2022	-	740	830	864	905	919	920	922	
0.04	Externe inhuur (BBV)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	2022	-	17,7%	20,1%	8,4%	8,4%	10,3%	10,0%	9,6%	
0.05	Structureel sluitend	Ja/Nee	Eigen gegevens	2022	-	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
0.05	Solvabiliteitsratio	Percentage	Eigen gegevens	2022	-	40,2%	28,3%	29,7%	35,2%	35,8%	37,2%	37,7%	
0.05	Vreemd-/totaal vermogen	Percentage	Eigen gegevens	2022	-	61,9%	71,7%	70,3%	64,8%	64,2%	62,8%	62,3%	
0.05	Grondexploitatie	Percentage	Eigen gegevens	2022	-	4,3%	40,0%	30,0%	10,0%	3,0%	-5,0%	-1,0%	

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- BIZOB voor inkoopondersteuning binnen de bedrijfsvoering;
- BNG voor bankdiensten.

Wat gaat het kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	27.063	28.735	28.872	28.896	26.906	25.992
Baten	98.107	108.085	104.983	111.227	107.442	109.567
Saldo (- = nadeel)	71.044	79.350	76.111	82.331	80.536	83.575

Bijstelling bestand en nieuw beleid

Bijstelling bestand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Verkiezingen	-55	-70	-70	-85
Uitbreiding Griffie	-80	-80	-80	-80
Energiekosten (gemeentehuis)	-90	-90	-90	-90
Doorontwikkelingsprogramma dienstverlening	-200	-100	-100	-100
Uitkeringsaanspraken	-124	-120	-118	-115
Ontwikkelbudget/investeringen in de organisatie	-250	-250	-250	0
Reserve stimulering sociale huurwoningen	-1.251	998	39	-105
Saldo (- = nadeel)	-2.050	288	-669	-575

Verkiezingen

De verkiezingen zijn sinds de corona uitbraak uitgebreid naar meerdaags stemmen, 3 dagen in plaats van 1. In 2021 hebben we hiervoor incidenteel € 120 opgevoerd en in 2022 € 67. Omdat nu duidelijk is dat het meerdaags stemmen gecontinueerd zal worden gaan we de daarmee samenhangende kosten structureel opvoeren. Ook is er een nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen. Hierdoor wordt de verkiezing niet op de laatste stem dag afgerond, maar in de twee daaropvolgende dagen. Hogere lasten 2024: € 55, 2025 en 2026: € 70 en 2027 € 85.

Uitbreiding Griffie

In 2022 heeft de Raad opdracht gegeven om een kwaliteitsimpuls aan de Griffie te geven. Daarvoor is door de Raadsgriffier een analyse uitgevoerd. Op basis van deze analyse is een structurele uitbreiding van administratieve ondersteuning nodig bij de Griffie. Uitbreiding 1 Fte € 80.

Energiekosten

Het huidige energiecontract voor de gemeentelijke panden eindigt per 31-12-2023. Uit de eerste marktverkenning is naar voren gekomen dat de ontwikkeling van de energieprijzen met veel onzekerheid omgeven is. Met het nieuwe energiecontract lijkt een aanzienlijke stijging van de kosten onvermijdelijk. Daarentegen wordt in 2024 de verlichting in het gemeentehuis vervangen door led en dat zal voor een besparing zorgen op de elektrakosten. De verwachte stijging voor de energiekosten bedraagt structureel € 90.

Doorontwikkelingsprogramma dienstverlening

In het eerste kwartaal van 2024 wordt de visie Dienstverlening en een uitvoeringsplan met verbeterpunten aan de gemeenteraad aangeboden ter besluitvorming.

Er zijn veel verbeterpunten op belangrijke thema's zoals bereikbaarheid, uniformiteit, klantgerichtheid, samenwerking, sturing en digitalisering. Dit raakt alle beleidsterreinen en is een integraal vraagstuk van de hele organisatie: van de service aan de balie tot het behandelen van klachten, van digitale zelfservice tot het afhandelen van een vergunningsaanvraag.

Om na besluitvorming over de visie Dienstverlening te kunnen starten met het uitvoeringsprogramma is voor 2024 € 200 opgenomen in de begroting. Daarvan is €100 structureel bestemd voor personele kosten (1Fte). Om goed te kunnen starten met de uitvoering is ook een eenmalig startbudget van €100 gereserveerd. Dit is bedoeld voor bijvoorbeeld acties, projecten en trainingen.

Uitkeringsaanspraken

Voor 2 medewerkers worden uitkeringsaanspraken geraamd omdat zij de organisatie naar verwachting volgend jaar zullen verlaten. Daarbij wordt uitgegaan van de maximale uitkering, mocht dit lager uitvallen dan zal dit in het eerstvolgende P&C moment worden bijgesteld.

Ontwikkelbudget/investeringen in de organisatie

Uit een in 2022 door BMC uitgevoerd onderzoek blijkt dat de organisatiebrede formatie op totaalniveau in lijn is met andere, min of meer vergelijkbare, gemeenten.

Echter op onderdelen doen zich wel knelpunten voor. Teneinde deze knelpunten te kunnen oppakken zijn voor de jaren 2024, 2025 en 2026 incidenteel middelen nodig.

Deze worden geraamd op € 250 per jaar.

Overigens moet volgens hetzelfde onderzoek richting 2030 wel rekening worden gehouden met een stijging van circa 50 fte organisatiebreed. Deze toename wordt veroorzaakt door de verwachte groei. Groei betekent immers dat het reguliere werk toeneemt op bijvoorbeeld het gebied van burgerzaken, vergunningverlening, WMO, jeugd, beheer van wegen etc. etc.

Reserve stimulering sociale huurwoningen

Om de realisatie van sociale huurwoningen in de gemeente te stimuleren en de voorraad sociale huurwoningen in de gemeente te vergroten zal, naar verwachting eind 2024/begin 2025, de mogelijkheid bestaan voor woningcorporaties (toegelaten instellingen) om bij de gemeente subsidie aan te vragen voor de realisatie van sociale huurwoningen. Vanaf 1 januari 2024 zal bij particuliere ontwikkelingen een financiële bijdrage worden gevraagd bij de realisatie van een vrije sectorwoning. Deze bijdrage wordt gebruikt voor de subsidiering nieuwbouw sociale huurwoningen. Om zowel de financiële bijdrage als de subsidie te stroomlijnen wordt er een nieuwe bestemmingsreserve met dekkingsfunctie ingesteld. Uitgebreide informatie wordt verstrekt in de paragraaf grondbeleid.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Lokale heffingen	14.494	15.811	17.068	17.988	18.782	19.549
2 Algemene uitkering gemeentefonds	78.970	77.551	82.561	87.747	83.787	86.022
3 Dividend	80	88	75	75	75	75
4 Saldo financieringsfunctie	36	-193	14	-555	-903	-1.312
5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	93.580	93.257	99.718	105.255	101.741	104.334

Overhead

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Lasten overhead	13.688	16.099	16.066	15.882	16.065	16.095
2 Baten overhead	-295	-122	-111	-113	-115	-117
3 Doorbelasting overhead	-1.377	-1.397	-1.508	-1.473	-1.485	-1.489
Totaal overhead	12.016	14.580	14.447	14.296	14.465	14.489

Geraamd bedrag voor onvoorzien

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Stelpost onvoorziene uitgaven	0	101	156	160	164	168
Totaal onvoorzien	0	101	156	160	164	168

Overzicht vennootschapsbelasting

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Vennootschapsbelasting	-588	839	264	334	460	0
Totaal vennootschapsbelasting	-588	839	264	334	460	0

Programma 1 | Veiligheid

Inleiding

De zorg voor veiligheid is een kerntaak van de gemeente. Die verantwoordelijkheid dragen we samen met vele (keten)partners. Veiligheid is veelomvattend en gaat om zaken waar inwoners dagelijks (bewust en onbewust) mee te maken krijgen. Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke woon-, werk- en leef gemeente en voor een goede economische en sociale ontwikkeling.

Om dit te bereiken, werken wij vanuit een gezamenlijke visie: Wij willen een aantrekkelijke gemeente zijn waar inwoners, bedrijven en bezoekers zich thuis en veilig voelen. Daarbij wordt gekozen voor een aanpak met een balans tussen preventie, zorg en repressie. Wij vinden voorkomen beter dan genezen. Samenwerken is hierbij erg belangrijk; inwoners, bedrijven, organisaties en veiligheidspartners zijn actief en helpen mee. Er is vertrouwen in de lokale overheid en de gemeente staat dichtbij haar inwoners en ondernemers. Op het gebied van veiligheid opereren wij als een eenheid in de regio met aandacht voor de lokale verschillen.

Hierbij zijn de volgende punten leidend:

- We werken aan veiligheid vanuit de eigen kracht van onze inwoners.
- We zorgen voor een overheid die snel, daadkrachtig en betrouwbaar handelt.
- We benutten de mogelijkheden van datagedreven werken.
- We zorgen voor een balans tussen preventie en repressie en zorg en veiligheid
- We hebben een intensieve samenwerking op zorg en veiligheid.
- We hanteren een wijk- en persoonsgerichte aanpak.

Als gemeente hebben we zowel een regisserende, faciliterende als uitvoerende rol. Binnen de veiligheidsthema's stellen we prioriteiten. De thema's worden integraal met onze partners aangepakt. De incidenten die niet plaatsvinden en de goede samenwerking om incidenten te voorkomen zijn hierbij ons succes.

Bronnen

- Integraal Veiligheidsplan basisteam De Kempen 2023-2026
- Veiligheidsmonitor 2021 veldhoven
- www.waarstaatjegemeente.nl dashboard openbare-orde-en-veiligheid
- Regionaal-veiligheidsbeleid Oost-Brabant 2023-2026

Doelstelling

1.01 Een verbetering van het veiligheidsgevoel

Inwoners van Veldhoven moeten met een veilig gevoel in hun wijk of buurt kunnen leven. Om dit veiligheidsgevoel te verbeteren, wordt ingezet op een aantal onderdelen:

- een verdere afname van de criminaliteit
- een verdere afname van incidenten en verstoringen van de openbare orde
- een verbeterde verankering van veiligheid in buurten en wijken
- een goede samenwerking, waarin we met ketenpartners een gezamenlijke focus hebben

Activiteit(en)

1.01.01 Uitvoering geven aan het Integrale Veiligheidsplan en Uitvoeringsplan Basisteam De Kempen 2023-2026

In 2022 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) vastgesteld. Deze vierjaarlijkse kadernota geeft sturing aan de lokale veiligheid. De projecten en activiteiten die hieruit voortvloeien staan in het tweejaarlijkse Uitvoeringsplan (UVP). Dit

plan is in 2023 door het college vastgesteld. Komend jaar gaan we deze projecten en activiteiten uitvoeren. Jaarlijks evalueren we deze uitvoering met partners en gemeenteraad.

1.01.02 In 2024 ontwikkelen we samen met onze (keten)partners de wijkgerichte aanpak verder door.

Veldhoven is in 2022 gestart met wijkgericht werken met onder andere de partners Cordaad, Politie, Woningbouwstichtingen en zorgpartners (onder andere de GGD en Lumens). Bij een wijkgerichte aanpak wordt er samengewerkt om te voorkomen dat de leefbaarheid en veiligheid in een wijk of gebied (met multiproblematiek) verslechtert. Vanuit veiligheid sluiten we periodiek aan bij overleggen van onze bewoners, zoals o.a. wijkplatforms en buurtpreventie.

1.01.03 Meer ondersteuning bieden aan buurtpreventiegroepen.

Buurtpreventiegroepen zijn onze ogen en oren in de wijk. Om deze reden gaan we meer investeren in en samenwerken met de buurtpreventiegroepen. De buurtpreventiegroepen worden ook ingezet bij de informatievoorziening naar onze inwoners toe. Tot slot, organiseren we jaarlijks een gezamenlijke buurtpreventieavond.

1.01.04 We versterken de Keurmerken veilig ondernemen voor bedrijventerreinen, winkelgebieden, horeca, sportverenigingen en maatschappelijke organisaties

Als preventieve actie willen we bestaande Keurmerken Veilig ondernemen, bedrijventerreinen en winkelgebieden verder versterken en onze informatiebronnen (netwerkpartners) uitbreiden. Het is de bedoeling om hiermee zowel de objectieve als subjectieve veiligheid te verhogen. We gaan actief informatie bij de betrokken doelgroep ophalen en bespreken. Voor de horeca van Veldhoven gaan we een keurmerk Veilig Uitgaan opzetten om de samenwerking tussen overheid en horecaondernemers te versterken.

1.01.05 Invoeren van een "Branche-aanpak Veiligheid"

Jaarlijks selecteert Integrale Veiligheid een branche of thema, waarop intensief wordt ingezet dat jaar. Gedurende het jaargeven we deze branche of thema extra aandacht. Dit doen we o.a. door preventieve acties, trainingen, inzetten van controles en voorlichting.

1.01.06 Implementatie van de Skip leidraad drugs bij evenementen

We zijn drugs in Nederland steeds normaler gaan vinden en het gebruik hiervan lijkt toe te nemen. Ook bijvoorbeeld overlast, criminaliteit, de (verkeers)veiligheid en de milieudelicten die hiermee ontstaan. Met SKIP willen 32 gemeenten in Oost-Brabant hier iets aan doen met de regionaal ontwikkelde "SKIP leidraad drugs bij evenementen". De leidraad is ondersteunend aan vergunningstrajecten van evenementen.

Doelstelling

1.02 Gericht kwetsbare doelgroepen informeren over onderwerpen, zoals woninginbraken, diefstallen en digitale criminaliteit

Ter preventie willen wij meer aandacht besteden aan het goed informeren van onze inwoners. Op gebied van digitale criminaliteit gaan we het programma Hackshield (game) en Cyber 24 inbedden in onze werkwijze om jeugdigen de gevaren van digitale criminaliteit bij te brengen.

Activiteit(en)

1.02.01 Gericht kwetsbare doelgroepen informeren over onderwerpen, zoals woninginbraken, diefstallen en digitale criminaliteit.

Ter preventie willen wij meer aandacht besteden aan het goed informeren van onze inwoners. Op gebied van digitale criminaliteit gaan we het programma Hackshield (game) en Cyber 24 inbedden in onze werkwijze om jeugdigen de gevaren van digitale criminaliteit bij te brengen.

1.02.02 Bij strafrechtelijke overtredingen waar mogelijk ook bestuursrechtelijk optreden

Bij het aantreffen van drugs in een woning voert de gemeente een twee sporenbeleid. Dit wil zeggen dat justitie verantwoordelijk is voor de strafrechtelijke vervolging en de gemeente de impact voor de buurt probeert te verkleinen door bv de woning te sluiten. Gezien het succes wordt dit beleid uitgebreid naar 12 andere thema's waarbij ook bestuursrechtelijk opgetreden kan worden. Het gaat hier om thema's die de leefbaarheid van de buurt kunnen aantasten zoals: jeugdoverlast, drugs op straat, woninginbraken, bijtincidenten of overlast gevende personen. In 2024 worden de werkprocessen op het gebied van bestuurs- en strafrecht toegepast, geëvalueerd en eventueel, waar nodig, aangepast.

Doelstelling

1.03 Het voorkomen, verstoren en stoppen van ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit verstoort de balans tussen onderwereld (criminelen) en bovenwereld (de samenleving). Daarmee is ondermijnende criminaliteit een minder zichtbare vorm van criminaliteit, maar kent daarentegen grote gevolgen en impact voor de samenleving in zijn geheel. Ondermijnende criminaliteit creëert gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld brand- en explosiegevaar, afpersing, intimidatie met geweld of milieuschade. Ondermijning zorgt ook voor oneerlijke concurrentie ten opzichte van onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Activiteit(en)

1.03.01 In 2024 gaan we in de pilot datagedreven werken ervaring op doen met het analyseren van gegevens om de aanpak van ondermijning te verbeteren

De gemeente wil op een vernieuwende manier het werkproces van ondermijning verbeteren. In de vorm van een proef worden verschillende datasystemen ingezet om meer regisserend, gestructureerd en efficiënter te gaan werken. Jaarlijks worden de bevindingen geëvalueerd.

1.03.02 In 2024 voeren we het actieplan (2023-2024) uit voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit (en voldoen daarmee aan de Brabantse Norm)

In het actieplan voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit werken we aan diverse thema's zoals: bewustwording en weerbaarheid van inwoners, verstevigen van onze informatiepositie, het werkproces ondermijning, voorlichting en betrouwbare overheid.

1.03.03 Aanpak van jonge aanwas en doorgroeiers

Veel jongeren komen in aanraking met de verleidingen van het 'snelle geld'. We investeren in het voorkomen van criminele carrières van onze jongeren. Dit doen we door o.a. vroegsignalering, specifieke coachingstrajecten, stevige regie bij zorg- en veiligheid en ouderbetrokkenheid.

Doelstelling

1.04 We verminderen het aantal slachtoffers op het gebied van digitale veiligheid (Cybercrime)

Gedigitaliseerde criminaliteit is een verzamelterm geworden van alle criminaliteit die met een computer en op internet wordt gepleegd. Maar ook incidenten zoals sexting of digitaal pesten vallen onder deze term. Dit thema is inmiddels het snelst groeiende thema in de veiligheids wereld en is daarmee belangrijk om aan te pakken.

Activiteit(en)

1.04.01 Gericht specifieke (kwetsbare) doelgroepen actief informeren over gedigitaliseerde criminaliteit

We informeren specifieke kwetsbare doelgroepen door bijvoorbeeld flyeracties, bijeenkomsten en berichtgeving via diverse kanalen.

1.04.02 Implementeren van het handboek voor online monitoring

De online wereld en de fysieke leefwereld raken steeds meer met elkaar vervlochten. In regionaal verband werkt de gemeente aan een handboek om de bevoegdheden van de digitale wijkagent, toezichthouder en jongerenwerker uit te werken. Daarnaast komen we met een aanbeveling hoe deze taken lokaal geïmplementeerd kunnen worden en welke lokale regels hiervoor nodig zijn.

Doelstelling

1.05 De impact van complexe zorg- en veiligheidsproblematieken zo beperkt mogelijk houden voor de samenleving

Onder complexe zorg- en veiligheidsproblematieken vallen meerdere onderwerpen: Jeugdzorg- en veiligheid, Jeugdproblematiek, Polarisation en Radicalisering, Woonoverlast, Personen met onbegrepen gedrag, Nazorg ex-gedetineerden en criminele familienetwerken. In deze veiligheidsthema's zien we als trend, een toename in de complexiteit van de zaken en daarentegen minder mogelijkheden om deze zaken op te lossen. Veldhoven streeft naar een juiste balans tussen preventie, repressie en zorg. We kijken daarbij binnen alle domeinen en denken vanuit de bedoeling en de leefwereld van onze kwetsbare inwoners. Het is van belang om met elkaar voorwaarden te creëren, waardoor iemand "fijn" kan wonen, zonder dat de buurt overlast ervaart. We praten waar kan en pakken door waar moet!

Activiteit(en)

1.05.01 In 2024 zorgen we ervoor dat veiligheid nog beter aansluit bij zorg- en hulpverlening.

Dit doen we onder andere door het borgen van een goede structuur en werkwijze binnen het zorg- en veiligheidsdomein met de partners: de wijkagent, de Wijk-GGD'ers, de kwartiermaker GGzE met specifieke aandacht voor (overlastgevende) kwetsbare personen. We werken gestructureerd door het vastgestelde AVE-model uit te voeren, waarin iedereen elkaars rol, taak, bevoegdheden in het totale proces kent en toepast. Zie ook programma 6 Sociaal Domein.

1.05.02 Het doorontwikkelen van zorg- en veiligheidsnetwerken

Per genoemd veiligheidsthema wordt verder ingezet op netwerkversterkingen op basis van trends en ontwikkelingen. Per casus wordt inzichtelijk gemaakt met welke professionals we te maken kunnen hebben/krijgen en regulier overlegd hoe de stappen in het proces het beste kunnen lopen. Ook bespreken we regelmatig het inschalen van casussen en wie per casus de regie heeft.

1.05.03 We werken volgens de bedoeling en leveren waar mogelijk maatwerk.

We kiezen voor maatwerk en het werken volgens de bedoeling, zodat de aansluiting op de leefwereld van onze inwoner goed plaatsvindt. Zie ook programma 6 Sociaal Domein.

1.05.04 Versterken Aanpak Verward Gedrag WVGZ

In 2024 ontwikkelen we samen met onze partners de aanpak Verward Gedrag door. Belangrijke aandachtspunten zijn het werken vanuit de bedoeling en de inzet van ervaringsdeskundigheid. Daarnaast wordt er een werkproces opgesteld en dragen we bij aan de doorontwikkeling van het Meldpunt Zorg en Veiligheid.

1.05.05 Vroegtijdige samenwerking met zorg- en veiligheidspartners op Nazorg (ex) gedetineerden en op de aanpak van de problematische jeugd

Samen met Zorg & Veiligheid pakken we casuïstiek op. We leggen vroegtijdig contact met de gedetineerde en de instelling waar hij/zij verblijft. Door inzet te plegen op vijf leefgebieden trachten we de kans op recidive te verminderen. Binnen de aanpak jeugd ligt voor 2024 de focus op het vroeg signaleren en het versterken van samenwerkingsverbanden.

1.05.06 Uitvoeren van de visie op criminele familienetwerken

In 2024 werkt de gemeente vanuit een gedragen en bestuurlijk vastgestelde visie op het doorbreken van mobiele criminele familienetwerken. Deze netwerken bestaan veelal al generaties. De inzet op scholing, participatie en afstraffen daar waar moet zijn daarbij leidend.

Doelstelling

1.06 Crisisorganisatie doorontwikkelen in samenwerking met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

We zijn onderdeel van de regionale crisisbeheersingsorganisatie. Hierbij werken wij regionaal samen aan bestaande en veranderende fysieke veiligheidsvraagstukken. De veranderende vraagstukken (zoals vergrijzing, klimaatverandering, gezondheidscrisis, dreiging van terrorisme en extreem geweld) vragen om het up-do-date houden en een doorontwikkeling van onze crisisorganisatie. Dit doen we door medewerkers (interne rampen- en crisisorganisatie), het college, het managementteam structureel te blijven trainen in hun rol in de crisis- en rampenbestrijding. Ook worden de facilitaire randzaken regelmatig door de organisatie getest en goed voorbereid op een mogelijke crisis.

Activiteit(en)

1.06.01 Crisisorganisatie door ontwikkelen in samenwerking met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

We zijn onderdeel van de regionale crisisbeheersingsorganisatie. Hierbij werken wij regionaal samen aan bestaande en veranderende fysieke veiligheidsvraagstukken. De

veranderende vraagstukken (zoals vergrijzing, klimaatverandering, gezondheidscrisis, dreiging van terrorisme en extreem geweld) vragen om het up-do-date houden en een doorontwikkeling van onze crisisorganisatie. Dit doen we door medewerkers (interne rampen- en crisisorganisatie), het college en het managementteam structureel te blijven enthousiasmeren, informeren, trainen en betrekken in hun rol in de crisis- en rampenbestrijding. Ook worden de facilitaire randzaken regelmatig door de organisatie getest en goed voorbereid op een mogelijke crisis.

1.06.02 Uitvoering geven aan het nieuw integraal brandweezorgplan

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) gaat een integraal Brandweezorgplan opstellen. Activiteit(en) uit het plan worden gekoppeld aan gemeentelijk beleid en nieuwe ontwikkelingen. Samenwerking wordt gezocht met medewerkers op het gebied van gebouwenbeheer en vergunningen.

Meetindicatoren

Nr. Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
					NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
1.01	Sociale veiligheid, index overlast	Index (2014=100)	CBS Veiligheidsmonitor	2021	98	98	92	90,16	88,35	86,59	84,86	83,16
1.01	Winkeldiefstallen (BBV)	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	23	16	7	6,86	6,72	6,59	6,45	6,32
1.01	Brandstichting	Per 10.000 inwoners	Politie	4e kwartaal 2022	0,68	geen data	0,22	0,22	0,21	0,21	0,20	0,20
1.01	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (BBV)	Per 10.000 inwoners	CBS	2022	60	44	45	44,10	43,22	42,35	41,51	40,68
1.01	Diefstal van brom-, snor-, fietsen	Per 10.000 inwoners	Politie	1e kwartaal 2023	11,68	geen data	6,25	6,13	6,00	5,88	5,76	5,65
1.01	Diefstal van motorvoertuigen	Per 10.000 inwoners	Politie	1e kwartaal 2023	1,28	geen data	0,22	0,22	0,21	0,21	0,20	0,20
1.01	Diefstal en inbraak bij bedrijven	Per 10.000 inwoners	Politie	mei 2023	7,30	geen data	9,17	8,99	8,81	8,63	8,46	8,29
1.01	Verboden wapenbezit en -handel	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	3,90	geen data	2,40	2,35	2,30	2,26	2,21	2,17
1.01	Geluidshinder	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	75,04	geen data	60,67	59,46	58,27	57,10	55,96	54,84
1.01	Sociaal-preventief gedrag	Somscore (0 t/m 4)	CBS Veiligheidsmonitor	2021	2,1	2,2	2,4	2,45	2,50	2,55	2,60	2,65
1.01	Preventieve voorzieningen in en rond de woning	Somscore (0 t/m 6)	CBS Veiligheidsmonitor	2021	1,7	1,8	2,0	2,04	2,08	2,12	2,16	2,21
1.02	Diefstal en inbraak uit woning (BBV)	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	14	16	14	13,72	13,45	13,18	12,91	12,65
1.02	Verwijzingen Halt (BBV)	Per 1.000 inwoners	Halt	2022	8	6	6	5,88	5,76	5,65	5,53	5,42
1.02	Geweldsmisdrijven (BBV)	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	46	31	28	27,44	26,89	26,35	25,83	23,30
1.02	Levensdelicten	per 10.000 inwoners	Politie	4e kwartaal 2022	0,35	geen data	0,22	0,22	0,21	0,21	0,20	0,20
1.02	Overval	Per 10.000 inwoners	Politie	4e kwartaal 2022	0,10	geen data	0,22	0,22	0,21	0,21	0,20	0,20
1.02	Straatroof	Per 10.000 inwoners	Politie	4e kwartaal 2022	0,35	geen data	0,22	0,22	0,21	0,21	0,20	0,20

Nr. Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden						
					NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027		
1.02	Aantasting lichamelijke integriteit:	Per 10.000 inwoners	Politie	1e kwartaal 2023										
	- Bedreiging				3,22	geen data	1,51	1,48		1,45	1,42	1,39	1,36	
	- Mishandeling				5,24	geen data	2,15	2,11		2,06	2,02	1,98	1,94	
	- Openlijk geweld (persoon)				0,54	geen data	geen data	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
1.02	Zedenmisdriven	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	5,13	geen data	5,46	5,35		5,24	5,14	5,04	4,94	
1.03	Drugsdelicten: drugsvervaardiging, -handel en -bezit	Per 10.000 inwoners	Politie	2022	6,62	geen data	3,71	3,64		3,56	3,49	3,42	3,35	
1.03	Ondermijning:	Aantallen	Politie- en gemeentelijke cijfers	2022	geen data	geen data	17	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
	- Damocles waarschuwingen													
	- Sluitingen													
	- Wet Bibob													
1.04	Gedigitaliseerde Veiligheid	Aantallen	Politiecijfers	2022	geen data	geen data	43	42,14		41,30	40,47	39,66	38,87	
1.04	Slachtoffers van hacken	Cijfers percentages	CBS Veiligheidsmonitor	2021	6,9	7,3	6,3	6,17		6,05	5,93	5,81	5,69	
1.05	Veilig Thuis-meldingen (ex)partnergeweld	Per 100.000 inwoners	Politie	2e halfjaar 2022	141	geen data	87	85,26		83,55	81,88	80,24	78,64	
1.05	Veilig Thuis-meldingen kindermishandeling	Per 100.000 inwoners	Politie	2e halfjaar 2022	183	geen data	175	171,5		168,07	164,71	161,41	158,19	
1.05	Overlast door personen met onbegrepen gedrag	Per 10.000 inwoners	Politie	1e kwartaal 2023	18,28	geen data	11,2	10,98		10,76	10,54	10,33	10,12	
1.05	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2e halfjaar 2020	0,3	0,2	0,4	0,39		0,38	0,38	0,37	0,36	
1.05	Overlast door jeugd	Per 10.000 inwoners	Politie	1e kwartaal 2023	9,61	geen data	8,83	7,84		7,68	7,53	7,38	7,23	
1.06	Brand - ontploffing	Aantallen	Politie	2022	geen data	geen data	5	4,9		4,8	4,71	4,61	4,52	

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Veiligheidshuis;
- GGD ZuidOost-Brabant
- VeiligheidsRegio Brabant ZuidOost.

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	3.781	3.999	4.028	4.005	4.056	4.144
Baten	142	83	85	85	85	85
Saldo (- = nadeel)	-3.639	-3.916	-3.943	-3.920	-3.971	-4.059

Programma 2 | Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

Mensen verplaatsen zich over allerlei afstanden, om verschillende redenen, op diverse tijdstippen en met verschillende vervoermiddelen. Mobiliteit stopt niet bij de gemeentegrens. We werken daarom structureel regionaal samen op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Daarin komen strategische en tactische ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit aan de orde, maar ook de relatie van bereikbaarheid met het verbeteren van ons leef-, woon- en vestigingsklimaat.

We investeren steeds meer in andere en duurzamere manieren van mobiliteit. Dit wordt de transitie duurzame mobiliteit genoemd. De geleidelijke overgang naar een duurzaam, integraal mobiliteitssysteem dat ook anticipeert op komende ontwikkelingen.

Plannen voor wonen, werken en bereikbaarheid worden in samenhang opgesteld. De hieruit voortkomende plaatselijke- en regionale maatregelen sluiten we op elkaar aan. Daarnaast richten we ons ook lokaal op de integrale verbinding met de onderwerpen als welzijn, gezonde groei en duurzame toekomst.

We gebruiken beschikbare data en moderne technieken, die ons helpen bij de opgaven waar we voor staan. Daarnaast helpen ze ons bij een objectieve monitoring en/of toetsing.

De komende jaren werken we aan het op peil houden en verbeteren van de bereikbaarheid van Veldhoven en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Dit doen we binnen de kaders van de bereikbaarheidsagenda en het actuele Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan en een op te stellen mobiliteitsvisie. Ook de Omgevingsvisie en het Maatregelenpakket De Run zijn een belangrijke leidraad.

Onze aanwezige infrastructuur onderhouden we goed. Hiermee is de veiligheid en het comfort van de weggebruiker geborgd. Handvat voor de uitvoering van dit onderhoud vormt het integraal beheerkader met de bijbehorende beheerplannen.

Bronnen

- Integraal beheerkader openbare ruimte
- Bereikbaarheidsagenda
- GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan)
- Omgevingsvisie
- Maatregelenpakket De Run

Doelstelling

2.01 We creëren een samenleving met duurzame mobiliteit waarbij onze inwoners zich vaker te voet, met de fiets of met het OV verplaatsen.

We dragen hiermee bij aan het reduceren van de CO₂ uitstoot in 2030 met 17 procent ten opzichte van 1990 in de sector mobiliteit. Doordat er steeds minder ruimte is in het openbaar gebied zetten we meer in op duurzame mobiliteit, zeker bij multi gebruik. Dit sluit ook aan bij de behoefte om minder CO₂ uit te stoten.

Activiteit(en)

2.01.01 Opstarten van de aanleg van de fietsverbinding Veldhoven west

We realiseren een veilige en comfortabele fietsverbinding tussen Zilverackers en het centrum in de periode 2024-2026.

2.01.02 Opstellen van een persoonsgebonden mobiliteitsplan als werkgever.

Naar aanleiding van het besluit werk-gebonden personenmobiliteit van het ministerie van I&W is het noodzakelijk vanaf januari 2024 de afgelegde kilometers in woon-werk en zakelijk verkeer naar soort vervoermiddel in beeld te brengen.

2.01.03 Regionale fietsverbinding F67 uitwerken.

We starten met het ontwerp van snelle en aantrekkelijke regionale fietsverbindingen als volwaardig alternatief voor de auto. Het gaat om de fietsverbindingen Reusel-Eersel-Veldhoven en Bergeijk-Riethoven-Veldhoven.

2.01.04 Monitoren van het fietsgebruik in Veldhoven.

We zijn gestart met het meten van het fietsgebruik en hebben we hiervoor op verschillende locaties in Veldhoven een 0-meting uitgevoerd voor toekomstig gebruik. Hiermee ontstaat een beeld over hoe bestaande structuren worden gebruikt en of nieuwe structuren effectief zijn.

Doelstelling

2.02 Het totale functioneren van het verkeer in Veldhoven sluit zo goed mogelijk aan op de veranderende fysieke leefomgeving.

We onderzoeken en leggen verbindingen (bijvoorbeeld de HOV 4) tussen het totale functioneren van het verkeer in Veldhoven en andere functies binnen de openbare ruimte.

Activiteit(en)

2.02.01 We voeren de activiteiten opgenomen in de mobiliteitsvisie uit.

De mobiliteitsvisie is in 2023 opgesteld. We starten in 2024 met het opstellen van het mobiliteitsprogramma.

2.02.02 We werken aan de HOV4 verbinding.

Economische groei blijven faciliteren op de Run en gelijktijdig meeliften met schaa sprong regio / duurzame mobiliteitsvormen.

2.02.03 We onderzoeken de mogelijkheden van de Burg. Van Hoofflaan en directe omgeving.

Onderzoek of een autoluwe toegang (Burg. van Hoofflaan) tot het centrum mogelijk is.

2.02.04 We exploiteren betaald parkeren rondom het City Centrum.

Door optimaal gebruik te maken van de parkeervoorzieningen in het centrum reguleren we de parkeerstromen om de aantrekkelijkheid van het City Centrum te vergroten. Bij de ontwikkelingen in het City Centrum wordt het parkeren meegenomen.

Doelstelling

2.03 De gemeentelijke infrastructuur blijft op een voldoende kwaliteitsniveau.

We onderhouden de gemeentelijke infrastructuur (wegen, kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelininstallaties) op de afgesproken onderhoudsniveau's vanuit de verschillende beheerplannen.

Activiteit(en)

2.03.01 We voeren visuele wegininspecties uit.

Eén keer per 2 jaar voeren we een visuele wegininspectie uit volgens landelijke richtlijnen om een actueel kwaliteitsbeeld te krijgen

2.03.02 We verminderen storingen in de openbare verlichting.

Door doelmatig onderhoud en verleden hebben we minder storingen aan lampen.

2.03.03 We voeren het onderhoud uit op het afgesproken kwaliteitsniveau.

Door het uitvoeren van klein- en groot onderhoud aan de verhardingen onderhouden wij de wegen. Hierbij wordt afgewogen of een reconstructie nodig is, door bijvoorbeeld een veranderende woonomgeving of door mee te liften met andere vakdisciplines.

Doelstelling

2.04 We streven naar een betere verkeersveiligheid.

Zowel de Provincie Noord-Brabant als de gemeente streven naar 0 verkeersslachtoffers.

Activiteit(en)

2.04.01 Inzicht hebben en houden in de verkeersongevallen in Veldhoven.

We volgen en analyseren de ongevalstatistieken. We streven naar 0 verkeersslachtoffers.

2.04.02 We voeren 5 bewustwordingsacties uit.

Op de inzet van mobiliteit en verkeersveiligheid in relatie tot andere werkvelden (onderwijs) en externe partners (scholen, Veldhoven Samen Verkeersveilig) voeren we 5 bewustwordingsacties uit.

Meetindicatoren

Nr.	Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
						NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
2.01		Fietsgebruik	Aantal fietsers in Veldhoven (27 telpunten, gemiddeld per werkdag)	Gemeente Veldhoven	2023			1.595	+5%	+5%	+5%	+5%	
2.01		Gebruik van deelmobiliteit	Aantal gebruikers	Gemeente Veldhoven	2023				+3%	+3%	+3%	+3%	
2.03		Wegverharding die voldoet aan de CROW-kwaliteitsnorm	%	Gemeente Veldhoven	2023			90	90	90	90	90	
2.03		Storingen lampen openbare verlichting	Aantal meldingen storingen lampen	Nobralux (periode 2018-2022)	2022			1.850	1.500	1.500	1.500	1.500	
2.04		Uitvoeren bewustwordingsacties	Aantal	Gemeente Veldhoven	2023			5	5	5	5	5	
2.04		Inzicht in verkeersongevallen letsel (BBV)	Aantal ongevallen (voertuig en fiets)	Via Statistiek Ongevallen	2022			34					
2.04		Inzicht in verkeersongevallen materieel (BBV)	Aantal ongevallen (voertuig en fiets)	Via Statistiek Ongevallen	2022			214					
2.04		Inzicht in verkeersongevallen dodelijk (BBV)	Aantal ongevallen (voertuig en fiets)	Via Statistiek Ongevallen	2022			1	0	0	0	0	

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	6.362	6.871	7.997	8.561	8.871	9.265
Baten	647	397	410	426	440	454
Saldo (- = nadeel)	-5.715	-6.474	-7.587	-8.135	-8.431	-8.811

Bijstellingen bestand en nieuw beleid

Bijstelling bestand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Energiekosten (verkeerslichten en openbare verlichting)	-200	-200	-200	-200
Bewaakte fietsenstalling	-125	-75	-75	-75
Regionale afspraken mobiliteit (HOV4 en bijdrage station Eindhoven)	-5	-13	-86	-136
Mobiliteitsstrategie	-60	-60	-49	-44
Dekking mobiliteitsstrategie	60	60	49	44
Parkeren	30	30	30	30
Aanbrengen plateau's Abdijlaan en De Run 5300 (Investering 2024: € 55.000)	0	-2	-2	-2
Saldo (- = nadeel)	-300	-260	-333	-383

Energiekosten

Door een nieuwe aanbesteding voor energie is door het gemeentelijke collectieve inkoopbureau een indicatie aangegeven van de toename van de energiekosten vanaf 2024.

Bewaakte fietsenstalling

Tijdens de reguliere openingstijden van de winkels in het City Centrum is aanvullend budget noodzakelijk voor de bewaking van de fietsenstalling met menskracht (inclusief onderkomen).

Dit leidt tot een structurele bijstelling van de begroting (€ 75 medewerker fietsenstalling) en een incidentele bijstelling van de begroting (€ 50 eenmalige aanlegkosten).

Regionale afspraken mobiliteit HOV4, korte termijn maatregelen en bijdrage station Eindhoven)

In de komende jaren staat de Brainportregio voor een enorme opgave: het faciliteren van een schaa sprong en bijkomende vraagstukken. Om te voorkomen dat de regio vastloopt en de groei stagneert is versneld actie nodig. Dit vraagt op korte termijn om investeringen in extra woningen, in extra werklocaties én in een duurzaam mobiliteitssysteem. In het verlengde van deze opgave hebben Rijk en regio eind 2022 pakketafspraken gemaakt van in totaal € 1,6 miljard aan investeringen. In de regio wordt nu (eind 2023) aan de raden voorgelegd hoe de gemeentelijke bijdrage aan deze €1,6 miljard wordt verdeeld over de 21 gemeenten van Zuidoost Brabant (dit is de 'bekostigingssystematiek'). Concreet voor Veldhoven betekent dit een bijdrage van € 13,4 mln (plus € 0,75 mln voorbereiding) verdeeld over 3 maatregelen, zijnde: korte termijn maatregelen (€ 4,3 mln), HOV4 (€ 7,2 mln plus € 0,75 mln voorbereiding) en regiobijdrage station Eindhoven (€ 1,9 mln). Over de korte termijn maatregelen (F67) heeft u raad in juni 2023 al een (financieel) besluit genomen. Over de bijdrage aan HOV4 en het station Eindhoven heeft uw raad op het moment dat deze begroting wordt vastgesteld ook een besluit genomen. In deze begroting borgen we de financiële impact hiervan (uitgaande van een positief besluit over HOV4 en het station Eindhoven) door de kapitaallasten vast te leggen.

Mobiliteitsstrategie

Werd mobiliteit voorheen aangevlogen vanuit een verkeerskundige invalshoek (het managen van verkeersstromen in relatie tot infrastructuur), nu vragen de ontwikkelingen op dit gebied om een meer strategische invalshoek in plaats van een operationele. Door de schaa sprong worden de mobiliteitsvraagstukken en het speelveld (aan tafel zitten met programmanagers, senior-adviseurs en strategen van Eindhoven of provincie) steeds complexer. Momenteel wordt een strategie mobiliteit ingehuurd die voor de gemeente Veldhoven betrokken is bij diverse grootschalige mobiliteitsvraagstukken, zoals de HOV4, het te realiseren snelfietspad F67, de tangent Best-De Run, de realisering van hubs, de brainporttangent en de Brainportlijn. Een groot deel van deze projecten lopen door tot 2030, maar het is nu al duidelijk dat door de schaa sprong en de ontwikkelingen ook daarna behoefte is aan strategische denkkraft op het gebied van mobiliteit. De MRE gaat zich meer focussen op mobiliteit, waar de strategie mobiliteit ook bij aan zal sluiten. De dekking van de strategie mobiliteit vindt voor circa 50% plaats via de projecten waaraan wordt gewerkt (HOV4, F67).

Aframen budget parkeren

Jaarlijks geven we minder uit aan parkeren. Het budget hiervoor kan met € 30 structureel worden verlaagd.

Aanbrengen plateau's Abdijlaan en De Run 5300

Uit onderzoek en uit analyse van geregistreerde ongevallen en snelheden is het aan te bevelen de snelheid op de Abdijlaan en de Run 5300 te verlagen. Dit willen we bereiken door het aanbrengen van plateau's. Voor het aanbrengen van plateau's is € 55 nodig.

Programma 3 | Economie

Inleiding

We wonen en werken samen in dé technologie- en maakregio van Nederland, Brainport Eindhoven. De regio is uitgegroeid tot een belangrijke mainport van Nederland. Dit brengt enorme economische groei met zich mee, maar schept ook een verantwoordelijkheid. Met de vestiging van ASML, als sleutelspeler van de Brainportregio, hebben we een belangrijke opgave om de groei en het bijbehorend ecosysteem op een zo gezond mogelijke manier te faciliteren. We moeten daarbij het belang en de waarde van ons lokaal MKB niet uit het oog verliezen. Ook het lokaal MKB groeit en vormt door haar maatschappelijke lokale betrokkenheid de ruggengraat van onze Veldhovense economie. De groei van onze gemeente en het aantal arbeidsplaatsen, maakt ook dat het voorzieningenniveau in gelijke tred moet meegroeien. Het Citycentrum vraagt onze acute aandacht. Een heroriëntatie op en investeringen in de toekomst van het Citycentrum zijn noodzakelijk om van het Citycentrum een toekomstbestendig en kloppend hart voor alle Veldhovenaren te maken.

Bronnen

- Transitievisie Warmte 1.0
- Beleidskader hernieuwbare elektriciteit en besparing
- Samenwerkingsakkoord Metropoolregio Eindhoven 2023-2026
- Samenwerkingsagenda Stedelijk Gebied Eindhoven
- Brainport Agenda 2020
- Verkenning naar de toekomst van het Citycentrum Veldhoven juli 2021

Doelstelling

3.01 Faciliteren en versterken van een veerkrachtig economisch systeem

We versterken de economie in de Brainportregio door: 1) het beschikbaar houden en maken van ruimte voor diverse economische sectoren 2) het zoveel mogelijk beschikbaar krijgen en houden van talent en 3) ervoor te zorgen dat de economische groei bijdraagt aan Brede Welvaart in onze regio. Binnen de Strategische Agenda Brainport maken we als regio hier afspraken over met de rijksoverheid en de provincie. Door deelname aan Brainport Eindhoven maken we als regio samen deze agenda en werken we aan de verdere doorontwikkeling van de mainportstatus.

Activiteit(en)

3.01.01 Samen met Brainport Eindhoven en onze partners uitvoeren van Strategische Agenda Brainport

In de Strategische Agenda Brainport staan de afspraken die de regio met provincie en Rijk hebben gemaakt. De agenda bestaat uit drie pijlers: de pijlers Innovatie, Talent en Leef-en vestigingsklimaat. Er bestaat een groot verschil tussen de pijlers als het gaat over de inzet van de organisatie van de gemeente Veldhoven. Pijler 1 bestaat uit het ondersteunen en ontwikkelen van nieuwe sleuteltechnologieën, nieuwe technologiemarktcombinaties voor maatschappelijke vraagstukken en de financiering voor start- en scale ups. De uitvoering ligt vooral bij onze partners als Brainport Development. Pijler 3 daarentegen kent juist een sterke relatie met onze organisatie. Het gaat in deze pijler over de investering in gezamenlijke voorzieningen, bereikbaarheid, woningbouw, werklocaties en brede welvaart.

3.01.02 Het innovatieve vermogen van ons bedrijfsleven stimuleren en ondersteunen door een financiële bijdrage aan het Stimuleringsfonds

Prachtige ideeën een kans bieden en zo de economie in de regio versterken, dat doet het Stimuleringsfonds. Ondernemers, kennisinstellingen en overheden kunnen subsidie krijgen voor bijvoorbeeld een haalbaarheidsstudie, het uitwerken van een business case, het opzetten van een pilot of de ontwikkeling van een prototype. Als het maar gaat om samenwerken, innovatie en versterken van de regionale economie in Zuidoost-Brabant. Het Stimuleringsfonds geeft al jaren subsidie en zijn er zeer succesvolle ondernemingen uit voortgekomen. Het Stimuleringsfonds wordt beheerd en uitgevoerd door de organisatie van de Metropoolregio Eindhoven.

3.01.03 Samen met Brainport Eindhoven en onze partners talent beschikbaar krijgen en behouden voor onze regio

Veel (MKB) bedrijven ervaren dagelijks de schaarste aan talent. Binnen regio Brainport zijn verschillende non-profit dienstverleners en onderwijsinstellingen actief in het verbinden van werkzoekenden met bedrijven uit de regio. Brainport Development, overheden en opleiders zijn samen bezig met het om-, her- en bijscholen van werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden. Ook helpt Brainport Development en het Holland Expats Center met het aantrekken en binden van internationals aan onze regio.

3.01.04 Actieve deelname in de regionale werkgroep Brede Welvaart

Brede welvaart is geen apart thema binnen de samenwerking MRE. Veldhoven neemt deel aan de werkgroep die een afwegingskader brede welvaart concreet maakt voor de bestaande thema's in het MRE. Daarin brengen we focus aan in het brede spectrum van brede welvaart, als perspectief waarmee koers kan worden bepaald.

3.01.05 Inbedden Veldhovense belangen in diverse regionale overlegstructuren

We werken op veel thema's, schaalniveaus en concrete projecten samen. Deze ambities en projecten worden vastgelegd in de diverse samenwerkingsakkoorden en actieagenda's. Voorbeelden hiervan zijn het samenwerkingsakkoord Metropoolregio Eindhoven inclusief bijbehorende jaarplannen, en het meerjarenplan Brainport Development inclusief bijbehorende jaarplannen.

Doelstelling

3.02 Realiseren van een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat op de bedrijventerreinen in Veldhoven en zorgen dat er voldoende ruimte behouden blijft om te ondernemen.

We ontwikkelen onze bestaande bedrijventerreinen De Run en Habraken naar aantrekkelijke en toekomstbestendige werklocaties voor ons lokaal MKB en de high-tech (maak)industrie. Wat een aantrekkelijk werkklimaat precies inhoudt, kan per terrein verschillen. Het is het resultaat van het gesprek waarin de wensen en behoeften van ondernemers samenkomen met onze (publieke) ambities en opgaven op het gebied van mobiliteit, energietransitie/-congestie, nieuwe vormen van stedelijke mixmilieus en klimaatadaptatie.

Activiteit(en)

3.02.01 Vormgeven programmatische aanpak bedrijventerrein De Run

Er is een aantal complexe opgaven voor De Run die vragen om focus en richting. In 2024 wordt daarom vorm gegeven aan Programma De Run. Dit programma is een meerjarige programmatische aanpak binnen de organisatie die bijdraagt aan het stroomlijnen en versterken van alle activiteiten op De Run of met een impact op de Run. Zoals we nu zien zijn er in verschillende begrotingsprogramma's activiteiten opgenomen voor bedrijventerrein De Run. Het Programma De Run helpt de verschillende activiteiten binnen programma 2, 3, 7 en 8 te verbinden. Als deze goed verbonden worden kunnen ze elkaar verstreken en daarmee helpen bij het halen van de beoogde doelen voor De Run.

3.02.02 Opstellen van een gebiedsvisie voor bedrijventerrein De Run

We stellen voor bedrijventerrein De Run een gebiedsvisie op. Hierin staat een helder profiel voor de toekomst en een duidelijke visie op ruimtegebruik en duurzaamheid. Deze gebiedsvisie wordt opgesteld in samenwerking met de betrokken partijen op De Run en is richtinggevend voor actuele en toekomstige initiatieven.

3.02.03 Na vaststelling van een gebiedsvisie De Run een uitvoeringsprogramma maken

Na vaststelling van de gebiedsvisie De Run stellen we in samenwerking met de eigenaren, bedrijven en bewoners een uitvoeringsprogramma voor het hele bedrijventerrein op inclusief deeluitvoeringsprogramma's voor de verschillende deelterreinen. Omdat niet alles tegelijk kan worden opgepakt worden keuzes gemaakt. Factoren die deze keuzes beïnvloeden zijn de uitkomsten van de gebiedsvisie en de mogelijkheden tot uitvoering en financiering door gezamenlijke partijen.

3.02.04 Opstellen van een gebiedsvisie Ontwikkelas Zuidwest (HOV 4)

In het Meerjarig Programma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) Brainportregio Eindhoven zijn afspraken gemaakt over een HOV-4 ontwikkelas tussen Eindhoven centrum en bedrijventerrein De Run. In deze gebiedsvisie Ontwikkelas Zuidwest wordt in beeld gebracht welke stedelijke verdichting en transformatie mogelijk is in dit gebied. Dit richt zich niet alleen op het toevoegen van woningen en arbeidsplaatsen, maar ook op verbetering van bereikbaarheid, groen en voorzieningen. Het proces voor het opstellen van de gebiedsvisie Ontwikkelas Zuidwest wordt geïntegreerd met het proces voor de gebiedsvisie De Run.

3.02.05 Het totale bedrijventerrein Habraken in ontwikkeling brengen

We willen het lokale verzorgende MKB ontwikkelingsruimte bieden om te blijven ondernemen. Tegelijkertijd is schuifruimte noodzakelijk voor verplaatsers op De Run ten behoeve groei van ASML en de woningbouwontwikkelingen vanuit de woningbouwversnelling. Om ruimte te realiseren wordt het totale bedrijventerrein Habraken in ontwikkeling gebracht. Dat betekent concreet het opstellen van een bestemmingsplan voor het resterende deel, het opstellen van een uitgifteprotocol inclusief begeleiden van de uitgifte, maar ook het realiseren van een alternatief op het gebied van energie.

3.02.06 Invullen voorzitterschap 9 voor 1 loket

De doelstelling van het regionale 9 voor 1 is om bedrijven, die zich bij één van de negen SGE gemeenten melden met een huisvestingsvraag, op weg te helpen naar de best passende vestigingslocatie in de regio. Binnen de 9 voor 1 samenwerking worden de

huisvestingsvragen besproken en verder begeleid. Daarnaast heeft 9 voor 1 de taak om het beschikbare aanbod aan werklocaties te monitoren en om marktontwikkelingen voor de werklocaties proactief te signaleren.

3.02.07 Met een actuele programmering werklocaties sturen op een zorgvuldige inpassing

We hebben de ambitie uitgesproken onze economische topositie te willen behouden. Het bieden van de juiste vestigingsmilieus en tegelijkertijd het behouden en versterken van het woon- en leefklimaat vraagt om werklocaties die zorgvuldig zijn ingepast in het stedelijk en landschappelijk raamwerk. De regio maakt hiervoor gebruik van een regionale programmering werklocaties als sturend instrument. Na vaststelling van de nieuwe programmering werklocaties (eind 2023) wordt in 2024 gestart met de uitvoering.

3.02.08 Aanhaken op initiatieven om de effecten van de congestie op het energienetwerk te beperken

Op korte termijn gaat het over lokale grid oplossingen, op lange termijn over het maken van regionale programmeringsafspraken. Op korte termijn heeft de realisatie van de (alternatieve) energievoorziening op bedrijventerrein Habraken prioriteit. Hiervoor gaan we in gesprek over de kansen en mogelijkheden met betrokken ondernemers, energiepartners en regionale partners.

Doelstelling

3.03 Voorzieningenniveau afstemmen op de groei van de gemeente Veldhoven

De gemeente Veldhoven groeit en daarmee ook de behoefte aan een breed palet aan voorzieningen. Binnen het programma Economie wordt met name gekeken naar de retail, horeca en vrijetijdseconomie. Belangrijke ontwikkeling is de realisatie van het Citycentrum als toekomstbestendig hart van Veldhoven.

Activiteit(en)

3.03.01 Na vaststelling van het Masterplan Citycentrum en Ontwikkelstrategie de eerste stappen zetten naar uitvoering

De deelprojecten kunnen worden uitgewerkt. Daarbij geldt het Masterplan Citycentrum als toetsingskader. In 2024 zal een beeldkwaliteitsplan worden opgesteld, dat zowel voor de bebouwde ruimte als voor de openbare ruimte beeldkwaliteitskaders zal scheppen. Bij het Masterplan is waar het kon al rekening gehouden met andere visies en/of nieuw beleid zoals bijvoorbeeld de woonzorgvisie, de regionale detailhandelsvisie en de mobiliteitsvisie. Door deze integrale aanpak ontwikkelt het Citycentrum zich de komende jaren tot een bruisend en toekomstbestendig hart van Veldhoven.

3.03.02 Na vaststelling van de lokale retailvisie gaan we over tot uitvoering

De regionale detailhandelsvisie uit 2015 was voor de gemeente Veldhoven altijd een belangrijk toetsingskader voor nieuwe detailhandelsinitiatieven. De detailhandelsvisie is inmiddels sterk verouderd. De gemeente Veldhoven groeit qua woningbouw en aantal inwoners sneller dan destijds verwacht. Ook de regio als geheel ontwikkelt zich snel. In de nieuwe lokale retailvisie zijn de ruimtelijke kaders opgenomen waarbinnen winkels, horeca en publieksgerichte dienstverlening zich kunnen vestigen. De visie schetst het perspectief voor de komende 10 tot 15 jaar.

3.03.03 Realiseren van een bewaakte fietsenstalling.

Voortschrijdend inzicht zorgt ervoor dat de geplande bewaakte fietsenstalling door middel van videobewaking niet voldoende lijkt te zijn om de fiets veilig te kunnen stallen zonder aanzienlijk verminderd risico op diefstal. Om het fietsgebruik te stimuleren en het centrum aantrekkelijker te maken, is gekozen de bewaking van de fietsstalling uit te breiden met menskracht (zie hiervoor programma 2).

Doelstelling

3.04 Blijven inspelen op wensen en behoeftes van ondernemers

Het is belangrijk in contact te blijven met onze bedrijven en haar belangenorganisaties om hun wensen te vertalen naar de gemeentelijke opgaven voor de toekomst.

Activiteit(en)

3.04.01 Verbeteren digitale zichtbaarheid en bereikbaarheid voor ondernemers.

We richten onze gemeentelijke website zo in dat ook ondernemers informatie op een eenvoudige manier vinden. Het verbeteren van het digitaal contact wordt verder uitgewerkt binnen de visie op dienstverlening.

3.04.02 Doorontwikkelen samenwerking binnen parkmanagement- en centrummanagementorganisaties

We werken intensief samen met de bestaande parkmanagementorganisaties op Habraken en met onze centrummanagementorganisaties van het Citycentrum en de Kromstraat.

3.04.03 Structurele contacten onderhouden met het (georganiseerd) bedrijfsleven

Veldhoven Verbindt, Koninklijke Horeca Veldhoven en het VOC zijn voorbeelden van netwerkorganisaties waarmee we structurele contacten onderhouden. We informeren elkaar over belangrijke ontwikkelingen en initiatieven.

3.04.04 Deelnemen aan het onderzoek MKB vriendelijkste gemeente

Sinds 2008 organiseert MKB-Nederland de verkiezing van de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland. Zij onderzoeken elke twee jaar het ondernemersklimaat in alle gemeenten van Nederland. Het onderzoek biedt ons inzicht voor nieuw beleid of initiatieven om het lokale ondernemersklimaat te stimuleren. In 2024 wordt deze peiling uitgevoerd.

Meetindicatoren

Nr.	Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden					
						NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027	
3.01		Stimuleringsregeling Metropoolregio Eindhoven	Aantal toegekende aanvragen in Metropoolregio	Registratie Metropoolregio	2022			28						
3.02		9 voor 1 loket	Aantal aanvragen van bedrijven per jaar	Registratie 9 voor 1 loket	2022			116*						
3.02		Funciemenging (BBV)	Verhouding tussen banen en woningen. 0=Alleen wonen, 100=alleen werken.	waarstaatjegemeente.nl / LISA	2022	53,8%	55,0%	64,8%	<75%	<75%	<75%	<75%	<75%	
3.02		Vestigingen (van bedrijven) (BBV)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	waarstaatjegemeente.nl / LISA	2022	174	166	149						
3.02		Uitgifte bedrijfskavels	Aantal hectaren uitgegeven bedrijfsgrond per jaar	Registratie gemeente Veldhoven	2022			2,42	0	5	5	5	0	
3.04		Digitaal ondernemersloket	Aantal bezoekers digitaal ondernemersloket per jaar	Registratie gemeente Veldhoven	2022			68	50	75	75	75	75	
3.04		Waardering ondernemersklimaat	Cijfer MKB vriendelijkste gemeente (indien onderzoek wordt uitgevoerd, eerstvolgende in 2024)	MKB Nederland	2020			7,3		7,0				

* Van de 116 aanvragen wacht 1/3 op nieuw uit te geven bedrijfsgrond

Verbonden partijen

Binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Brainport Development NV;
- MRE;
- Stichting ROW.

Subsidies in dit programma

Conform de aanbeveling van de rekenkamercommissie wordt per programma zichtbaar gemaakt welke subsidies zijn opgenomen in het Welzijnsbudgetplan (WBP).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	WBP bedrag
Volksfeesten	16

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	6.724	4.141	7.515	4.999	4.079	4.129
Baten	5.706	557	4.703	3.339	2.018	2.052
Saldo (- = nadeel)	-1.018	-3.584	-2.812	-1.660	-2.061	-2.077

Programma 4 | Onderwijs

Inleiding

We willen dat al onze Veldhovense jongeren goed voor zichzelf kunnen zorgen wanneer ze later volwassen zijn. Onderwijs helpt hen om dit te leren. School is een belangrijke plek waar kinderen talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. We vinden het daarom van belang dat jongeren -indien dit binnen hun mogelijkheden ligt- een opleiding volgen en diploma halen. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor voldoende onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht en het aanbod van voorschoolse Educatie (VE) en peuterwerk. Daarnaast zijn we -mede- verantwoordelijk voor de aansluiting tussen het onderwijs en preventief jeugdbeleid/jeugdhulp. Wij gaan echter niet over de inhoud van het onderwijs. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de schoolbesturen.

We zorgen ervoor dat kinderen zoveel als mogelijk dichtbij huis naar school kunnen en gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening. De verwachte toename van het aantal inwoners en kinderen zal uitbreiding van de onderwijscapaciteit en voorschoolse voorzieningen noodzakelijk maken. Dit vraagt om het actueel houden van het Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP).

Ook het aantal nieuwkomers in de gemeente zal naar verwachting de komende jaren verder toenemen. Internationalisering van het onderwijs vinden wij daarom een belangrijke ontwikkeling. Alle jongeren moeten een passende plaats krijgen binnen het onderwijs en de kinderopvang. De personele krapte op de arbeidsmarkt vormt hierbij een uitdaging.

Wij willen dat iedereen naar eigen vermogen meedoet in Veldhoven. Dat is moeilijk als je de Nederlandse taal niet goed beheerst of digitaal niet zo handig bent. Taalachterstanden en kansenongelijkheid moeten worden voorkomen en opgelost, zowel bij jeugdigen als bij volwassenen.

Bronnen

- Kadernota "Focus op alle jeugd"
- Integraal Huisvestingsplan onderwijs Veldhoven
- Verordening Leerlingenvervoer Veldhoven
- Regionaal Programma Integrale Aanpak Laaggeletterdheid 2020 – 2024
- Uitvoeringsprogramma VSV en JIKP 2020-2024 RMC-regio 37 Zuidoost-Brabant

Doelstelling

4.01 Leerlingen kunnen dicht bij huis onderwijs volgen

Jeugdigen krijgen de mogelijkheid om dicht bij huis naar school te gaan. Het liefst in de buurt waar zij opgroeien. De gemeente zorgt voor voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting. Daarnaast ondersteunen wij onze onderwijspartners in het streven naar inclusiever onderwijs. Dit houdt in dat jeugdigen -voor zover mogelijk- naar een reguliere school gaan. Indien het niet mogelijk is om dichtbij huis onderwijs te volgen, hebben jeugdigen -onder bepaalde voorwaarden- recht op leerlingenvervoer.

Activiteit(en)

4.01.01 Uitvoeren en actualiseren van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

We voeren de voor 2024 vastgestelde projecten uit conform het IHP. Daarnaast wordt het IHP samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties geactualiseerd en in 2024 ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

4.01.02 Beschikbaar stellen van adequaat leerlingenvervoer

We voeren de verordening leerlingenvervoer uit. Leerlingen die het nodig hebben en hier op basis van de verordening recht op hebben kunnen met behulp van leerlingenvervoer voor hen passend onderwijs volgen.

Doelstelling

4.02 Bevorderen van de ontwikkelkansen van alle jeugd

Jeugdigen krijgen de kans om zich te ontwikkelen tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Om dat te kunnen bereiken moeten jeugdigen de gelegenheid krijgen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Daarnaast willen we dat een eventuele taalachterstand van peuters bij instroom naar het basisonderwijs is afgenomen.

Activiteit(en)

4.02.01 We zetten in op talentontwikkeling van jeugd

Op basis van het uitvoeringsplan van de Kadernota 'Focus op alle jeugd' en de visies op sport en cultuur wordt onder andere aandacht besteed aan talentontwikkeling van jeugdigen.

4.02.02 Doorontwikkelen afspraken VVE-werkgroep (vroeg- en voorschoolse educatie)

We geven zoveel mogelijk kinderen in de leeftijd van 2,5 t/m 6 jaar met (een risico op) een taalachterstand de kans om gebruik te maken van vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). We hebben structureel een VVE-werkgroep ingericht waarin onderwijs, kinderopvang, GGD, Bibliotheek en gemeente bij elkaar komen. Samen maken we -mede op basis van uitkomsten uit de monitor- afspraken om het bereik van de doelgroep en de ouderbetrokkenheid te vergroten, en om tevens de doorgaande leerlijn voor kinderen te verbeteren.

4.02.03 Inzetten op voldoende onderwijscapaciteit voor nieuwkomers

De capaciteit van het nieuwkomersonderwijs staat zowel landelijk als regionaal onder grote druk. Wij vinden het van belang dat alle jongeren de mogelijkheid hebben om onderwijs te volgen. Zowel regionaal als binnen de gemeente Veldhoven ondersteunen wij onze onderwijspartners om voldoende onderwijscapaciteit te realiseren.

Doelstelling

4.03 Vergroten van de basisvaardigheden van volwassenen

We ondersteunen volwassen inwoners -waar nodig- in hun basisvaardigheden op het gebied van taal en digitale participatie.

Activiteit(en)

4.03.01 Bewustzijn vergroten rondom laaggeletterdheid

Met de lokale partners zetten we in op het vergroten van bewustzijn en het creëren van begrip rondom het thema laaggeletterdheid en het gebrek aan digitale vaardigheden. Wij zetten daarnaast in op het vergroten van de naamsbekendheid van het Digitaalhuis onder inwoners en organisaties. En wij stimuleren organisaties om inwoners waar nodig door te verwijzen naar het Digitaalhuis.

Doelstelling

4.04 Voorkomen van ongeoorloofd schoolverzuim

We zorgen er door preventieve inzet voor dat ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten zoveel als mogelijk worden voorkomen. Indien er sprake is van schooluitval of voortijdig schoolverlaten zetten we waar mogelijk in op terugkeer naar het onderwijs.

Activiteit(en)

4.04.01 Tegengaan van absoluut-, relatief-, en overig schoolverzuim

De adviseur leerplicht controleert of alle jongeren die onder de Leerplichtwet vallen, op een school staan ingeschreven. Indien dit niet het geval is, onderneemt de adviseur leerplicht meteen actie. Door preventieve maatregelen zetten we in op het verminderen van relatief en overig schoolverzuim. Dit doen de adviseurs leerplicht onder andere door middel van goede contacten met scholen, het voeren van (preventieve) gesprekken met ouders en jongeren en samenwerking met het voorliggend veld en het generalisten- en specialistenteam.

4.04.02 Voorkomen van voortijdig schoolverlaten

RMC-regio's (Regionale Meld- Coördinatiefunctie Voortijdig schoolverlaters), scholen in het voortgezet onderwijs en MBO-instellingen proberen te voorkomen dat jongeren stoppen met school voordat zij een startkwalificatie hebben. Ook worden kwetsbare jongeren in het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs door meerdere partijen gemonitord. Hierdoor zijn en blijven zij in beeld binnen de arbeidsmarktregio Eindhoven de Kempen.

Meetindicatoren

Nr.	Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
						NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
4.01		Leerlingen die binnen regulier onderwijs niet binnen eigen deelgebied naar school kunnen op basis van het aantal beschikbare vierkante meters onderwijshuisvesting	Aantal leerlingen	IHP	2023				0	0	0	0	0
4.02		Deelnemers aan Sjors Sportief en Sjors Creatief	Aantal deelnemende kinderen per schooljaar	Gemeente	2022-2023				-2023	0	> dan 2023-2024	> dan 2024-2025	> dan 2025-2026
4.02		Taalachterstand peuters	% doelgroepbereik voorschoolse educatie	VE-monitor	2020-2021*	-	-	95%	>90%	>90%	>90%	>90%	>90%
4.03		Bereik volwasseneneducatie activiteiten	Jaarlijkse stijging 5% van (educatieve) activiteiten	DigiTaalhuis	2022	-	-	1.800	>5%	>5%	>5%	>5%	>5%
		2022:											
		Spreekuren – klanten: 171											
		Spreekuren – klanten met aanvraag mail/telefonisch: 179											
		Taalmaatjes (nieuwe matches): 43											
		Taalcafé – deelnemers: 1.308											
		Leesclub NT2 - deelnemers: 23											
		Klik & Tik – deelnemers: 58											
		En nu zelf aan de slag! – deelnemers: 10											
		Handig met je smartphone - deelnemers: 8											
		Totaal: 1.800											
4.04		Absoluut verzuim (BBV)	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2021	2,7	1,2	3,6	**	**	**	**	**
4.04		Relatief verzuim (BBV)	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2021	20	18	8	**	**	**	**	**
4.04		Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (BBV)	% deelnemers aan het VO en MBO	DUO/Ingrado	2021	1,9	1,6	1,5	**	**	**	**	**

* In de monitor 2021-2022 konden de bereikcijfers van de GGD niet correct worden aangeleverd in verband met een overgang van systemen. Hierover zijn met de GGD verbeterafspraken gemaakt.

** Streefwaarde: gelijk of lager dan de gemiddelde realisatie in Nederland

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	5.512	6.338	6.036	6.578	7.016	7.061
Baten	1.102	1.295	1.077	1.085	1.092	1.094
Saldo (- = nadeel)	-4.410	-5.043	-4.959	-5.493	-5.924	-5.967

Bijstellingen bestand en nieuw beleid

Bijstelling bestand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Peuterspeelzaalwerk	60	60	60	60
Saldo (- = nadeel)	60	60	60	60

Peuterspeelzaalwerk

In de afgelopen jaren is het budget niet volledig gebruikt. Dit heeft onder meer te maken met personele krapte bij de kinderopvangorganisaties. Er maken hierdoor op dit moment minder peuters gebruik van een reguliere peuterplaats. De VVE-peuters krijgen gezien het belang van dit aanbod voorrang bij plaatsing. Vanaf volgend jaar is er een extra aanbieder in Veldhoven actief, waardoor het aantal peuterplaatsen wordt uitgebreid. Het budget wordt structureel verlaagd met € 60.

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Inleiding

Vanuit sport, cultuur en (openlucht)recreatie dragen wij bij aan positieve gezondheid voor al onze (toekomstige) inwoners en bezoekers. Wij zetten er op deze drie onderdelen op in om de kwaliteit van leven te verbeteren.

Sport en Bewegen

Op het gebied van sport en bewegen zetten we in op gezondheidsbevordering door alle Veldhovenaren (meer) in beweging te krijgen. Het visiedocument "Veldhoven Beweegt!" en het Lokaal Sportakkoord geven de richting aan voor de uitrol van activiteiten. We zetten daarbij nadrukkelijker in op:

- het verder versterken van de samenwerking binnen de sport- en beweeginfrastructuur;
- de verdere verduurzaming van sportaccommodaties;
- en het benutten van de openbare ruimte om voor alle doelgroepen het ongeorganiseerd sporten en bewegen te stimuleren.

Cultuur

Cultuur voegt waarde toe aan het leven van mensen. Het draagt bij aan een gevoel van eigenwaarde, talentontwikkeling en identiteit. Het gaat bij identiteit nadrukkelijk ook om het sterker uitdragen van erfgoed. Daarnaast versterkt cultuur het aantrekkelijke leef- en vestigingsklimaat. In onze visie op cultuur 'Cultuur verbindt Veldhoven' zijn onze culturele ambities benoemd. Het culturele aanbod dient-naast toegankelijk, aantrekkelijk, betaalbaar en duurzaam-beschikbaar te zijn voor iedereen. Alleen dan zal het ons leef- en vestigingsklimaat versterken. Culturele activiteiten zijn gericht op eigen ontwikkeling en ontspanning. En door gezamenlijk culturele maatschappelijke activiteiten te beleven versterkt het de sociale cohesie.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Ruimte voor groen en water speelt een belangrijke rol in de verdere ontwikkeling op het gebied van flora, fauna, klimaat en de algehele gezondheid van de inwoners. We willen zorgen voor een betere biodiversiteit: steeds meer soorten insecten, wilde bloemen, vogels en dieren. We onderhouden al het groen zoveel mogelijk op een natuurvriendelijke manier. Hiermee borgen we ook de kwaliteit en de veiligheid van de groene omgeving. Het integraal beheerkader openbare ruimte en het bijbehorende groenbeheerplan vormen hiervoor de basis. De grote opgave waar we voor staan om Veldhoven verder te verduurzamen en klimaatadaptief in te richten, vraagt nu en in de toekomst ook om een stevige, integrale lokale aanpak.

Bronnen

- Visiedocument Veldhoven Beweegt
- Visiedocument Cultuur verbindt Veldhoven
- Integraal beheerkader openbare ruimte

Doelstelling

5.01 Beschikbaar stellen van sport- en cultuuraanbod

Sport/beweeg- en cultuuraanbod dragen bij aan lichamelijke en geestelijke gezondheid. Wij faciliteren om die reden een toegankelijk, aantrekkelijk, betaalbaar, veilig en duurzaam aanbod van sport/beweeg- en culturele activiteiten.

Activiteit(en)

5.01.01 We zetten in op een robuuste en toekomstbestendige bibliotheek

We geven uitvoering aan de in 2023 vastgestelde visie op een voor Veldhoven volwaardige bibliotheekvoorziening.

5.01.02 Kunstroute het Groene Lint wordt opgeleverd

De aanleg van kunstroute het groene lint blijft een dynamisch geheel. In 2024 is het merendeel van de heggen aangeplant en zijn de kunstwerken geplaatst.

5.01.03 Veilige en rookvrije sportaccommodaties

We zetten in op de uitrol van het convenant veilig sportklimaat onder alle Veldhovense sportverenigingen. Verder worden alle gemeentelijke sportaccommodaties rookvrij gemaakt.

5.01.04 Verduurzamen sportaccommodaties

Op basis van het uitgevoerde onderzoek naar duurzaamheidsmaatregelen wordt een meerjarenonderhoudsplan / vervangingsplan voor alle gemeentelijke binnensportaccommodaties opgesteld.

Doelstelling

5.02 Stimuleren van deelname aan sport en cultuur

Deelname aan sport/bewegen en cultuur dragen bij aan een gezond lichaam en een gezonde geest. Wij stimuleren deelname aan sport/bewegen en cultuur voor alle Veldhovenaren.

Activiteit(en)

5.02.01 We voeren het uitvoeringsprogramma 'Veldhoven Beweegt!' uit.

Onderdelen die in 2024 vanuit het visiedocument 'Veldhoven Beweegt!' worden opgepakt, zijn onder andere het aanleggen van een QR beweegroute in Zilverackers en doorontwikkeling van de website www.veldhovenactief.nl. Het organiseren van kennismakingslessen en activiteiten voor alle doelgroepen in Veldhoven zetten we voor. We hebben nadrukkelijk aandacht voor meer inclusief sportaanbod.

5.02.02 We voeren het uitvoeringsplan 'Cultuur verbindt Veldhoven 2023-2024' uit'

Samen met onze partners geven we uitvoering aan het uitvoeringsplan 'Cultuur verbindt Veldhoven 2023-2024' . We zetten er op in dat het cultuuraanbod meer inwoners bereikt. We hebben daarbij nadrukkelijk aandacht voor meer inclusief aanbod.

Doelstelling

5.03 Behouden van historisch erfgoed

Wij stimuleren het behoud van ons (historisch) erfgoed.

Activiteit(en)

5.03.01 Actualiseren van het erfgoedbeleid

Erfgoed speelt een belangrijke rol in de cultuur en het karakter van de gemeente Veldhoven. Op basis van onder meer de Omgevingswet dienen de cultuurhistorische en archeologische waardenkaarten te worden geactualiseerd. We leggen de aanbevelingen vast in geactualiseerd erfgoedbeleid.

5.03.02 Aanwijzing van gemeentelijke monumenten

Op basis van de vastgestelde concept-lijst met gemeentelijke monumenten wordt de procedure gestart om fasegewijs over te gaan tot daadwerkelijke aanwijzing van de op de concept-lijst genoemde gemeentelijke monumenten.

5.03.03 Opstellen kerkenvisie

We gaan door met het proces om te komen tot een kerkenvisie. De kerkenvisie wordt in 2024 opgeleverd.

Doelstelling

5.04 Bevorderen van een duurzame en natuurvriendelijke leefomgeving.

We zorgen voor een goed onderhouden, gereinigde, openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. We breiden biodiversiteit uit daar waar dat kan en bij het bestrijden van ziekten en plagen (zoals eikenprocessierupsen, ratten) gebruiken we biologische methoden.

Activiteit(en)

5.04.01 Controleren bestaande kwaliteitsafspraken voor het openbaar groen

6 keer per jaar controleren we de bestaande kwaliteitsafspraken voor het openbaar groen door de kwaliteitssteekproeven te analyseren.

5.04.02 We voeren acties uit om biodiversiteit in stand te houden en uit te breiden.

Door het uitvoeren van acties dragen we bij aan het in stand houden en uitbreiden van de biodiversiteit in het openbaar gebied.

5.04.03 Bestrijden explosief woekerende exotische planten

Waar nodig werken we samen met bijvoorbeeld het waterschap om exoten zoals de Japanse duizendknoop te bestrijden.

5.04.04 Bestrijden ziekten en plagen.

Zoveel als mogelijk met biologische methoden bestrijden we ziekten en plagen zoals eikenprocessierupsen en ratten. We gaan door met de informatieverstrekking en advisering aan particulieren die een rattenprobleem hebben.

Meetindicatoren

Nr.	Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden					
						NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027	
5.01		Visie op volwaardige bibliotheekvoorziening	Jaar visiedocument gereed		2022					gereed				
5.01		Uitvoeringsplan Cultuur Verbindt Veldhoven	Uitvoeringsplan	Cultuur verbindt Veldhoven	2023				vastgesteld	start				
5.01		Verduurzamen sportaccommodaties	Opstellen uitwerkingsplan	Gemeente Veldhoven	2024					gereed				
5.01		Convenant Veilig Sporten	Aantal verenigingen	Gemeente Veldhoven	2020				4	10	20	30		
5.01		Rookvrije sportparken	Aantal sportparken (totaal 12)	Gemeente Veldhoven	2022				6	9	12			
5.02		Niet-sporters (BBV)	o.a. beweegnorm	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM, GGD)	2022	49,3%		43,7%		41,5%		40,0%		
5.02		Beweegtuin	Aantal beweegtuinen	Gemeente Veldhoven	2023				1	1			1	
5.02		Kennismakingslessen	Aantal kennismakingen	Cordaad Welzijn	2023				6	minimaal 8	minimaal 8	minimaal 8	minimaal 8	
5.02		Fittesten	Aantal fittesten	Cordaad Welzijn en diverse andere organisaties	2023				1	2	2	2	2	
5.03		Actualiseren cultuurhistorische en archeologische waardenkaarten	beleidsdocument	Gemeente Veldhoven	2024					gereed				
5.03		Aanwijzing gemeentelijke monumenten	Aantal panden	Gemeente Veldhoven	2024					10	10	10		
5.03		Vaststellen kerkervisie	visiedocument	Gemeente Veldhoven	2024					gereed				
5.04		Toename aantal hectaren openbaar groen met een hoger biodiversiteitsgehalte	Aantal hectaren	Gemeente Veldhoven	2023					2	2	2	2	2

Subsidies in dit programma

Conform de aanbeveling van de rekenkamercommissie wordt per programma zichtbaar gemaakt welke subsidies zijn opgenomen in het Welzijnsbudgetplan (WBP).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	WBP bedrag
Aangepast sporten	5
Jeugdsport	90
Zwemsport	452
Muziekschool	730
Theater	1296
Evenementen	30
Amateurkunst	85
Emancipatie	16
Cultuurhistorie	250
Bibliotheek	1061
Lokale Omroep	32
Natuur en milieueducatie	4

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	12.472	12.972	13.184	13.577	13.906	14.240
Baten	2.124	2.085	2.064	2.033	2.023	2.027
Saldo (- = nadeel)	-10.348	-10.887	-11.120	-11.544	-11.883	-12.213

Bijstellingen bestand en nieuw beleid

Bijstelling bestand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Energiekosten (sportaccommodaties)	-40	-40	-40	-40
Vervanging atletiekbaan (Investering 2024: € 505)	0	-39	-39	-39
Vervangingsinvesteringen binnensport (Investering: € 259)	0	-2	-4	-3
Saldo (- = nadeel)	-40	-81	-83	-82

Energiekosten

Door een nieuwe aanbesteding voor energie is door het gemeentelijke collectieve inkoopbureau een indicatie aangegeven van de toename van de energiekosten vanaf 2024. Dit betekent een structureel nadeel van € 40 op dit programma.

Vervanging atletiekbaan

In de begroting is budget beschikbaar voor retopping van de sandwichtoplaag van de atletiekbaan. Door scheurvorming is echter geen retopping maar vervanging van de toplaag noodzakelijk en reparatie en aanpassing van de asfaltonderlaag. Tevens vindt er aanleg plaats van 2 sprintbanen. Hierdoor is extra budget nodig van € 505.

Vervangingsinvestering binnensport

Elk jaar wordt op basis van een beheerplan aangegeven wat de noodzakelijke kosten zijn voor vervanging sportmaterialen in de gemeentelijke binnensportaccommodaties.

Jaarschijf 2027 wordt toegevoegd voor een bedrag van € 205. Daarnaast is, op basis van uitgevoerde keuringen in het afgelopen jaar, het noodzakelijk extra binnensportmeubilair te vervangen en sommige items eerder te vervangen. Hierdoor zijn er budgetwijzigingen nodig voor 2024 van € 31, voor 2025 van € 47 en voor 2026 van € -24.

Programma 6 | Sociaal Domein

Inleiding

Vanuit het sociaal domein dragen we bij aan een duurzame toekomst voor al onze inwoners. Dat doen we vanuit de gedachte, waarbij we willen dat onze inwoners:

- zich zo gezond, positief en veilig mogelijk ontwikkelen;
- zo optimaal mogelijk mee kunnen doen in de (lokale) samenleving;
- zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
- zo goed en lang mogelijk sociaal en financieel zelfredzaam zijn en eigen regie over hun leven kunnen voeren.

De verantwoordelijkheid om dit te bereiken ligt primair bij de inwoner zelf. Daarbij vinden we 'een beroep doen op de naaste omgeving' vanzelfsprekend. Inwoners die (nog) niet zelfredzaam zijn of dat tijdelijk niet kunnen zijn, ondersteunen we (tijdelijk) met als doel om hen zoveel mogelijk weer zelfredzaam te maken dan wel de kwaliteit van leven te verbeteren.

Wij vinden voorkomen beter dan genezen. Daarom zetten we in op preventie en voorliggende voorzieningen die toegankelijk en laagdrempelig zijn. Onze maatwerkvoorzieningen vanuit de sociaal domein-wetten zien we als vangnet en sluitstuk van onze ondersteuning.

We werken hiervoor integraal samen en zorgen voor de verbinding in de opgaven van het sociale en het fysieke domein. We betrekken hierbij nadrukkelijk zowel externe partners als inwoners zowel bij de ontwikkeling als de uitvoering van beleid. Als gemeente hebben we zowel een regisserende, faciliterende als uitvoerende rol.

Het armoedevraagstuk wordt meer en meer urgent. Armoede en schulden zijn de dagelijkse realiteit voor veel mensen. Ook in Veldhoven zijn steeds meer gezinnen en alleenstaanden die in armoede leven als gevolg van schuldenproblematiek, stijgende vaste lasten, achterblijvende inkomens en de flexibilisering van de arbeidsmarkt. Iemand die in armoede leeft heeft vaker last van stress, problemen met de gezondheid, eenzaamheid en schaamte. In deze begroting staat armoede daarom hoog op de agenda.

Bronnen

- Kadernota "Focus op alle jeugd"
- Visie op maatschappelijke participatie 'Veldhoven Vooruit'
- Algemene subsidieverordening gemeente Veldhoven 2017
- Subsidieregeling Goed Woon- en Leefklimaat 2021
- Subsidieregeling Vitale Samenleving 2021
- Verordening Sociaal domein Veldhoven
- Goed wonen in een groeiend Veldhoven Woon(zorg)visie 2023-2027
- Besluit opvang en huisvesting vluchtelingen
- Schulden: Veldhoven aan zet

Doelstelling

6.01 Versterken van de sociale basisstructuur

We subsidiëren maatschappelijke- en culturele organisaties om onze doelstellingen te realiseren. Door meer samenhang en verbinding tussen organisaties en activiteiten versterken we de sociale basisstructuur.

Activiteit(en)

6.01.01 Visie vorming sociaal domein

Het visietraject sociaal domein volgt en sluit aan op de 'Visie op Veldhoven'. Het bepaalt de te volgen koers met het sociaal domein. Deze koers zal gaan over thema's als stimuleren zelfredzaamheid, verbondenheid, samenredzaamheid en zorg en ondersteuning voor de (meest) kwetsbare groepen.

6.01.02 Uitvoeren subsidieregelingen sociaal domein

Op basis van de subsidieregelingen Vitale Samenleving en Goed Woon- en Leefklimaat verlenen we subsidies voor activiteiten die op het gebied van sport, kunst, cultuur, recreatie, onderwijs, zorg en welzijn bijdragen aan een prettige samenleving waarin iedereen kan meedoen.

Doelstelling

6.02 Versterken van de sociale samenhang in buurten en wijken

We dragen bij aan het creëren en versterken van een gevoel van saamhorigheid en verbondenheid onder bewoners. Het moet bijdragen aan een veilig en prettig leefklimaat en betere leefbaarheid in de wijk. Ook kan het bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid, het verwerven van een groter sociaal netwerk en het bevorderen van participatie en betrokkenheid van bewoners in de wijk.

Activiteit(en)

6.02.01 Themagerichte inzet in wijken

In 2024 wordt de pilot wijkgericht werken voortgezet. Samen met de professionele partners worden op basis van de opgestelde wijkprofielen thema's bepaald waarop gezamenlijk extra inzet plaatsvindt. De inzet richt zich in eerste instantie met name op de pilotwijken Cobbeek en d'Ekker.

6.02.02 Stimuleren van sociale cohesie

Contact in wijken en buurten tussen inwoners is een steeds belangrijker aspect van het bevorderen van sociale cohesie en gemeenschapszin.

In 2024 zal het stimuleren van contact in buurten en wijken vormgegeven worden door:

- gemeenschapsactiviteiten te faciliteren en stimuleren o.a. middels subsidies voor buurt- en straatactiviteiten;
- vorming van wijk- en buurtverenigingen aan te moedigen;
- het vergemakkelijken van communicatie tussen en met buurtbewoners en -verenigingen via een digitaal (participatie)platform.

6.02.03 Inwoners breder betrekken bij ruimtelijke plannen

Met het digitaal platform Onsveldhoven.nl wordt ingezet op het breder betrekken en informeren van inwoners bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Doelstelling

6.03 Bevorderen van zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname

We continueren, transformeren en ontwikkelen de diverse (nieuwe) vormen van ondersteuning en voorzieningen in het kader van de Wmo. We geven daarmee een antwoord op de uitdagingen waarmee we binnen het sociaal domein te maken hebben en sluiten aan op de behoeften van de veranderende samenleving.

Activiteit(en)

6.03.01 Informatie over ondersteuningsvoorzieningen verbeteren

In 2024 gaan we de informatievoorziening aan inwoners verder verbeteren, zodat inwoners weten op welke (voorliggende) voorzieningen ze een beroep kunnen doen om hun zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname te behouden en/of te vergroten.

6.03.02 Maatregelen treffen ten behoeve van continuïteit maatschappelijke ondersteuning

Zelfredzame mensen die (goed) deelnemen aan de maatschappij, hebben een beter welzijn en doen minder beroep op (zware) vormen van zorg. Om dat te bevorderen, continueren, transformeren en ontwikkelen we diverse (nieuwe) vormen van ondersteuning en voorzieningen in het kader van de Wmo. We geven daarmee antwoord op de uitdagingen waarmee we binnen het sociaal domein te maken hebben, zoals vergrijzing, beschikbaarheid mantelzorgers, aanzuigende werking van maatregelen op de Wmo-aanvragen, lang(er) zelfstandig thuis wonen, afbouw intramurale voorzieningen en decentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang.

6.03.03 Stimuleren innovatie in het ondersteuningsaanbod

We stimuleren initiatieven die betrekking hebben op innovatie in de maatschappelijke ondersteuning die bijdragen aan zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname van inwoners. Dit doen wij onder meer vanuit de innovatieregeling Beschermd Wonen en door ruimte te bieden aan innovatie binnen de contracten met Wmo-aanbieders.

6.03.04 Voorbereiden doordecentralisatie Beschermd Wonen

Samen met de regio treffen we de financiële en inhoudelijke maatregelen om de invoering van het woonplaatsbeginsel en de (financiële) doorcentralisatie Beschermd Wonen per 1-1-2025 mogelijk te maken. In 2024 gaat de aandacht naar het organiseren van een goede lokale toegang tot Beschermd Wonen, het versterken van de lokale basisvoorzieningen en het maken van afspraken tussen gemeenten, aanbieders en woningcorporaties inzake passende woonvormen na uitstroom.

6.03.05 Implementatie Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)

In 2024 implementeren we intern en met de externe zorg- en veiligheidspartners de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) voor casuïstiek die zowel een zorg- als een veiligheidsaspect kent. De AVE-aanpak zorgt voor duidelijkheid in betrokken partijen en rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot casusregie en procesregie.. Betrokken vanuit de uitvoering Wmo en jeugdwet, het generalisten- en specialistenteam en integrale veiligheid worden in 2024 getraind om met deze aanpak te werken.

6.03.06 Uitvoeren aanpak preventie Dakloosheid

We nemen samen met de regiogemeenten deel aan de regionale aanpak preventie dakloosheid en zorgen voor de lokale implementatie van de actielijnen uit het regionale actieplan. Daarbij sluiten we aan op de opdracht voortvloeiend uit het nationaal actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis.

Doelstelling

6.04 Bevorderen inclusieve samenleving

Vergroten van bewustwording over en inzet van ervaringsdeskundigheid van mensen met een beperking draagt bij aan een inclusieve samenleving.

Activiteit(en)

6.04.01 Werken aan een inclusieve samenleving

In 2024 wordt de inzet van ervaringsdeskundigen van mensen met een beperking als uitvloeisel van het VN-verdrag Handicap voortgezet. Verder gaan we aan de slag om Veldhoven in bredere zin o.a. voor de LHBTIQ+ doelgroep inclusiever te maken. De exacte koers hiervan wordt bepaald op basis van de Visie op Veldhoven en het visietraject sociaal domein.

6.04.02 Vergroten acceptatie en tolerantie doelgroepen in de wijk

In 2024 voeren we vanuit de Regiovisie Beschermd Wonen, het regionale plan Preventie Dakloosheid en de Woon(zorg)visie activiteiten uit die bijdragen aan acceptatie en inclusie van alle inwoners in een wijk, ook degenen die te maken hebben met een (psychische, verstandelijke, lichamelijke of andere) problematiek. Dit zijn bijvoorbeeld activiteiten als dialoogsessies, bewonersbijeenkomsten rondom specifieke (zorg)locaties, algemene informatieverstrekking, inzet kwartiermaker GGzE en wijk-GGD etc.

Doelstelling

6.05 Bevorderen optimale opgroeikansen voor jeugdigen

We ondersteunen ouders en jeugdigen in het opvoeden en opgroeien o.a. middels het laagdrempelige aanbod van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Indien nodig zetten we geïndiceerde jeugdhulp in. Bij risicovolle situaties grijpen we snel en effectief in. Professionals in het jeugddomein geven de ondersteuning integraal vorm.

Activiteit(en)

6.05.01 Uitvoering geven aan het Uitvoeringsplan Focus op alle Jeugd

Samen met de partners in het jeugddomein voeren we het uitvoeringsplan van de kadernota 'Focus op alle Jeugd' uit. Het Uitvoeringsplan heeft een looptijd van 2024 - 2025. Het uitvoeringsplan zal in ieder geval aandacht hebben voor het mentale welzijn van jeugdigen.

6.05.02 Implementeren Landelijke Hervormingsagenda Jeugd

De landelijke hervormingsagenda jeugd bevat een groot pakket maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Dit vraagt zowel regionaal als ook lokaal om een gedegen implementatietraject samen met alle betrokkenen.

6.05.03 Invoering programma Storm

Samen met het voortgezet onderwijs wordt binnen de Regio Eindhoven/De Kempen het programma Storm geïmplementeerd. Dit om ervoor te zorgen dat (beginnende) somberheid en suïcidale gedachten bij jongeren worden opgespoord en waar nodig passende ondersteuning wordt geboden.

Doelstelling

6.06 Vergroten van financiële redzaamheid

We ondersteunen inwoners in een financieel kwetsbare positie, om te voorkomen dat er problematische schulden ontstaan. Dit doen we door inkomensondersteuning, het geven van uitvoering aan onze minimaregelingen en schulddienstverlening. Bij schulddienstverlening ligt de nadruk op inzet van vroegsignalering en budgetcoaching.

Activiteit(en)

6.06.01 Inwoners met beginnende betaalproblemen vinden en ondersteunen

Aanbieders van energie, woningbouwcorporaties en ziektekostenverzekeraars melden betalingsachterstanden van onze inwoners. Hiervoor zijn convenanten afgesloten waarmee de privacy is gewaarborgd. Het team schulddienstverlening zoekt contact met deze inwoners om te bespreken of ondersteuning gewenst is. Daarnaast staat team schulddienstverlening in verbinding met energiecoaches, zij verwijzen inwoners die naast een vraag naar energiebesparende maatregelen ook financiële vragen hebben door naar team schulddienstverlening.

6.06.02 Vergroten van het bereik van de minimaregelingen

De gemeente Veldhoven heeft diverse minimaregelingen zoals de meedoen voorziening, een collectieve ziektekosten verzekering en bijzondere bijstand. Niet alle minima van Veldhoven maken gebruik van deze regelingen. We gaan het gebruik hiervan extra stimuleren.

6.06.03 Ontwikkelen armoedebeleid

Het armoedevraagstuk vraagt om een brede en integrale benadering. Voor een effectieve aanpak is het nodig om te weten hoe het armoedevraagstuk er lokaal uit ziet en welke aanpak gaat bijdragen aan successen. Extra inzet op het ontwikkelen van integraal en breed armoedebeleid en uitvoering in Veldhoven is nodig. Gezien de huidige problematieken en groeiende urgentie voor dit onderwerp is het noodzakelijk om hier beleid in de brede context op te ontwikkelen. Dit beleid zal worden vastgelegd in een op te stellen nota.

Doelstelling

6.07 Vergroten uitstroom naar betaald werk

Door de inzet van de klantmanagers Werk worden mensen met een uitkering naar betaald werk begeleid. De klantmanagers benaderen bedrijven in de zoektocht naar geschikte vacatures en zorgen, soms met inzet van onze partner Ergon, voor het werkfit maken van de uitkeringsgerechtigden. Iedereen met een uitkering volgt in principe een weg naar werk, tenzij er medische of dringende redenen zijn waardoor dit (voorlopig) niet kan. Als werk (nog) niet mogelijk is, wordt ingezet op vrijwilligerswerk of sociale activering vanuit het uitgangspunt "Iedereen doet mee".

Activiteit(en)

6.07.01 We bemiddelen bijstandsgerechtigden naar een betaalde baan

Door een nog intensievere inzet van de klantmanagers Werk en een goede analyse van de doelgroep worden mensen met een uitkering naar betaald werk begeleid. Zij benaderen bedrijven voor geschikte vacatures. De klantmanagers zorgen, soms met inzet van onze partner Ergon, voor het werkfit maken van de bijstandsgerechtigden. Iedereen met een uitkering volgt een weg naar werk, tenzij er medische of dringende redenen zijn waarbij dit (voorlopig) niet kan.

6.07.02 We begeleiden bijstandsgerechtigden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt naar vrijwilligerswerk

De klantmanagers 'Werk' van het cluster Werk&Inkomen ondersteunen de bijstandsgerechtigden bij hun reïntegratie. We zetten daarbij in op sociale activering vanuit het uitgangspunt "Iedereen doet mee".

Doelstelling

6.08 Vergroten integratie nieuwkomers

We ondersteunen vergunninghouders die inburgeringsplichtig zijn in hun inburgeringstraject. We bieden hen taalonderwijs en diverse workshops over het leven in Nederland en het deelnemen op de arbeidsmarkt. Daarnaast hebben we een aanbod om hen financieel zelfredzaam te maken. We ontzorgen hen financieel daar waar dat nodig is. De ondersteuning bieden we voor een periode van 3 jaar na huisvesting in Veldhoven.

Activiteit(en)

6.08.01 We begeleiden nieuwkomers bij hun inburgeringstraject.

Op basis van de Wet inburgering 2021 begeleiden we nieuwkomers bij hun inburgeringstraject zodat ze binnen de daarvoor gestelde termijn succesvol inburgeren.

6.08.02 We bemiddelen nieuwkomers naar werk

Doel van de nieuwe Wet inburgering is dat nieuwkomers versneld integreren door het vinden van een betaalde baan. We ondersteunen hen bij het vinden van betaald werk. Bij dit ondersteunen hoort het aanbieden van opleidingen.

Meetindicatoren

Nr. Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden					
					NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027	
6.01	Visie sociaal domein	Opleveren visie							gereed				
6.01	Subsidies sociaal domein	Aantal gesubsidieerde organisaties	WelzijnsBudgetPlan										
6.02	Versterken sociale samenhang in buurten en wijken	% participatiegraad Onsveldhoven.nl	Onsveldhoven.nl	2022				-	< 2023	< 2024	< 2025	< 2026	
6.03	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (BBV)	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2022	700	500	780	< 800	< 800	< 800	< 800	< 800	
6.04	Bewustwordingsactiviteiten	Aantal interne bewustwordingsactiviteiten	Gemeente Veldhoven	2024			2		2	0	0	0	
6.05	Jongeren met jeugdreclassering (BBV)	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2022	0,3	0,1	0,3	< 2022	< 2023	< 2024	< 2025	< 2026	
6.05	Jongeren met jeugdbescherming (BBV)	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2022	1,2	0,9	0,7	< 2022	< 2023	< 2024	< 2025	< 2026	
6.05	Jongeren met jeugdhulp (BBV)	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2022	13,2%	11,7%	13,5%	< 2022	< 2023	< 2024	< 2025	< 2026	
6.05	Jongeren met een delict voor de rechter (BBV)	% 12 t/m 21-jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2021	1%	1%	1%	< 2022	< 2023	< 2024	< 2025	< 2026	
6.06	Vroegsignalering	Aantal inwoners dat zich meldt voor schulddienstverlening n.a.v. vroegsignalering	Klantvolgsysteem schulddienstverlening	2023						> 2024	> 2025	> 2026	
6.06	Minimaregelingen	Aantal unieke inwoners dat gebruik maakt van een minimaregeling	Suite	2023				2.223		> 2024	> 2025	> 2026	
6.06	Kinderen in uitkeringsgezin (BBV)	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2021	6	3	3	< 4	< 4	< 4	< 4	< 4	
6.07	Banen (BBV)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	2022	825		1.301	> 1.000	> 1.000	> 1.000	> 1.000	> 1.000	
6.07	Netto arbeidsparticipatie (BBV)	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2022	72		73	> 70	> 70	> 70	> 70	> 70	
6.07	Werkloze jongeren (BBV)	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2021	2		1	< 3	< 3	< 3	< 3	< 3	
6.07	Personen met een bijstandsuitkering (BBV)	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2022	431		211	< 250	< 250	< 250	< 250	< 250	
6.07	Lopende re-integratievoorzieningen (BBV)	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	2022	197		173	< 200	< 200	< 200	< 200	< 200	
6.07	Bemiddeling naar werk	Aantal klanten naar werk	Suite	2022			50	50	50	50	50	50	
6.07	Begeleiding naar vrijwilligerswerk	Aantal klanten naar vrijwilligerswerk	Suite	2022			30	30	30	30	30	30	

Nr.	Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
						NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
6.08	Asielinburgeraars		Percentage geslaagde inburgeringstrajecten binnen termijn	Suite/CBS	2022			nbn	nbn	75%	75%	75%	75%
6.08	Nieuwkomers naar werk		Percentage nieuwkomers met betaalde baan binnen inburgeringstermijn	Suite/CBS	2022			nbn	nbn	50%	50%	50%	50%

Verbonden partijen

Binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- GRWRE / Ergon.

Subsidies in dit programma

Conform de aanbeveling van de rekenkamercommissie wordt per programma zichtbaar gemaakt welke subsidies zijn opgenomen in het Welzijnsbudgetplan (WBP).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	WBP bedrag
Jeugdactiviteiten en scouting	169
Jeugdwerk algemeen	122
Vluchtelingen	69
Maatschappelijke participatie	1401
Samenlevingsopbouw algemeen	813
Buurt- en wijkactiviteiten	31
Mantelzorg	38
Clientondersteuning	233
Minimabeleid	252
Indicatievrije inloop	146

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	54.034	58.579	57.381	58.551	57.190	58.335
Baten	10.734	12.156	11.075	11.278	11.509	11.405
Saldo (- = nadeel)	-43.300	-46.423	-46.306	-47.273	-45.681	-46.930

Bijstellingen bestaand en nieuw beleid

Bijstelling bestaand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Indexering tarieven Jeugdhulp	-733	-733	-733	-733
Inhuur projectleider vluchtelingen	-130	-133	-136	
Dekking inhuur projectleider vluchtelingen	130	133	136	
Uitvoeringsplan focus op alle jeugd 2024 - 2025	-100	-100		
Formatie beleidsmedewerker armoedebeleid	-100	-101	-103	-105
Formatie vroegsignalering	-83	-85	-86	-87
Formatie budgetcoaching	-42	-42	-43	-44
Inhuur doorontwikkeling kwaliteit W en I	-35	-33	-31	-29
Dekking formatie vroegsignalering en budgetcoaching en kwaliteit W en I	160	160	160	160
Aframen lasten maatschappelijke participatie	25	25	25	25
Aframen lasten subsidieplafonds	25	25	25	25
Programma STORM		-25	-50	-50
Lagere WMO lasten vanwege afschaffen abonneestartief			2.269	2.269
Saldo (- = nadeel)	-883	-909	1.433	1.431

Indexering tarieven Jeugdhulp

De tarieven voor jeugdhulpaanbieders stijgen vanaf 2024 met 6,43%. Hiermee volgen de tarieven de arbeidskostenontwikkeling en de prijsindex. Met deze verhoging komen de tarieven op een reëel niveau uit.

Inhuur projectleider vluchtelingen

De gemeenteraad heeft op 18 april 2023 het Strategisch beleidskader vluchtelingen, inclusief programmatische aanpak, en het afwegingskader locaties vastgesteld. Ook zijn toen middelen beschikbaar gesteld voor 2023 voor de realisatie van een integrale en structurele aanpak. In het raadsvoorstel bij dit besluit is aangegeven dat de benodigde structurele middelen vanaf 2024 integraal worden afgewogen bij de behandeling van de Programmabegroting 2024-2027. Het raadsbesluit van april 2023 biedt het kader om diverse locaties binnen Veldhoven te ontwikkelen ten behoeve van vluchtelingen. De verwachting is dat de komende 3 jaar deze locaties moeten worden ontwikkeld. Hiervoor is extra extra ambtelijke inzet nodig in de vorm van een projectleider voor de komende 3 jaren. Deze lasten worden gedekt uit Rijksmiddelen.

Uitvoeringsplan focus op alle jeugd 2024-2025

In 2023 wordt er samen met de partners in het Jeugddomein een Uitvoeringsplan opgesteld aan de hand van de Kadernota Focus op alle jeugd (conform de begroting 2023). Het Uitvoeringsplan heeft een looptijd van 2024 - 2025. Het Uitvoeringsplan zal in ieder geval aandacht hebben voor het mentale welzijn van jeugdigen en het versterken van het voorliggend veld. Het doel is dat de jeugd in Veldhoven, gezond, gelukkig en veilig kan opgroeien. Om in 2024 en 2025 ook daadwerkelijk uitvoering te kunnen geven aan het Uitvoeringsplan is een stijging van het preventief jeugdbudget noodzakelijk.

Formatie beleidsmedewerker armoedebeleid

In Veldhoven zijn steeds meer gezinnen en alleenstaanden die in armoede leven als gevolg van schuldenproblematiek, stijgende vaste lasten, achterblijvende inkomens en de flexibilisering van de arbeidsmarkt. Het kabinet wil dat in 2030 de helft minder mensen in armoede leeft dan in 2015. Het armoedevraagstuk vraagt om een structurele en integrale aanpak. De gemeente Veldhoven kent wel enkele minimaregelingen en schuldienstverlening maar een brede aanpak op armoede ontbreekt. Gezien de huidige problematieken en groeiende urgentie voor dit onderwerp is het noodzakelijk om hier

beleid in de brede context op te ontwikkelen. Voor de ontwikkeling en beleidsuitvoering van deze aanpak is extra beleidscapaciteit noodzakelijk.

Formatie vroegsignalering

Met vroegsignalering zetten we in op het voorkomen en van schulden bij inwoners. Dit is één van de doelen uit het beleidsplan 'Schulden: Veldhoven aan zet 2020-2023'. Verder is vroegsignalering benoemd in het coalitieakkoord 'De Veldhovense opgaven'. Het ontbreekt aan voldoende personele capaciteit om vroegsignalering uit te kunnen voeren.

Formatie budgetcoaching

De groeiende schuldenproblematiek vraagt om extra aandacht. Naast preventie en vroegsignalering is budgetcoaching een belangrijk instrument om mensen duurzaam schuldenvrij te houden. Verder zijn de schuldsaneringstrajecten van 36 naar 18 maanden gegaan.

Om dit vorm te kunnen geven is aanvullende personele capaciteit nodig.

Inhuur doorontwikkeling kwaliteit Werk en Inkomen

Om de ontwikkelingen aan te kunnen binnen het gehele vakgebied is extra inzet op het gebied van kwaliteit nodig. Er worden flinke inspanningen geleverd om de basis op orde te krijgen en te houden maar ook om tot een efficiëntie slag te komen, dit is een voortdurend proces. De input vanuit de kwaliteitscontroles, wetwijzigingen, nieuw beleid, het optimaliseren en aanpassen van processen en documenten vormen hier jaarlijks de basis voor. De grootte van de clusters, de complexiteit en diversiteit van de verschillende wetten en regelingen en een doelgroep die steeds meer ondersteuning nodig heeft, vraagt om (structureel)extra inzet om dit blijvend goed te begeleiden en de basis op orde te kunnen houden.

Dekking formatie vroegsignalering en budgetcoaching en doorontwikkeling kwaliteit W en I

Om de kosten van de formatie voor vroegsignalering en budgetcoaching en de inhuur voor de doorontwikkeling van W en I te dekken hebben we binnen dit programma omgebogen. In totaal hebben we € 160 omgebogen binnen taakveld 6.3

Inkomensregelingen op het gebied van schuldhulpverlening, meedoenvoorziening en IOAW starters.

Aframen budget maatschappelijke participatie

Jaarlijks geven we minder uit aan Maatschappelijke participatie. Het budget hiervoor kan met € 25 structureel worden verlaagd.

Aframen niet benutte subsidieplafonds

Jaarlijks worden de subsidieplafonds niet maximaal benut. Het budget hiervoor kan met € 25 structureel worden verlaagd.

Programma STORM

In de afgelopen periode zien we significante toename van het aantal jongeren met suïcide gedachten. Om (beginnende) somberheid en suïcidale gedachten bij jongeren op te sporen, wordt het programma STORM regionaal geïmplementeerd. Door deze regionale uitbreiding zal STORM worden aangeboden op alle middelbare scholen in Zuidoost-Brabant. De kosten zijn voor de gemeente Veldhoven begroot op €50 per jaar. In 2024 en de eerste helft van 2025 kunnen nog NPO-middelen voor dit doel worden ingezet.

Lagere WMO-lasten door afschaffing abonnementstarief

Vanaf 2026 wordt het abonnementstarief voor de WMO afgeschaft. Hiervoor in de plaats komt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage terug. Het abonnementstarief veroorzaakte de afgelopen jaren een aanzuigende werking op de WMO voorzieningen. Hierdoor zijn de lasten gestegen. Omdat het abonnementstarief wordt afgeschaft, nemen de lasten ook af.

Programma 7 | Volksgezondheid en milieu

Inleiding

Onze huidige manier van leven is op de lange termijn onhoudbaar. We zien op allerlei terreinen de grenzen in zicht komen. De gevolgen van klimaatverandering, vervuiling en uitputting van de aarde worden steeds zichtbaarder. De druk op de gezondheidszorg wordt alsmear groter. We leven steeds langer en willen actief en zelfstandig blijven én een ongezonde leefstijl zorgt voor veel gezondheidsproblemen.

Wij willen dat iedereen mee kan doen in de verduurzamingsopgave en zetten onze inwoners en ondernemers in de aanpak centraal. We bieden waar nodig gepaste ondersteuning en bouwen aan een netwerk van partijen die hier iets in kunnen betekenen. Als gemeente nemen we verschillende rollen in. Met gebiedsgerichte activiteiten gaan we op zoek naar energie en kwaliteiten in de samenleving. We faciliteren inwoners en ondernemers die alleen of met buurtgenoten hun pand, straat of buurt willen verduurzamen. Voor die doelgroepen die wat extra hulp kunnen gebruiken of waarvoor de algemene aanpak niet werkt, ontwikkelen we een aanpak op maat. Tenslotte nemen we als gemeente een voorbeeldrol in. We maken werk van het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie, ons vastgoed en de openbare ruimte.

We streven ernaar dat elke inwoner van de gemeente Veldhoven een goed en gezond leven kan leiden en het vermogen heeft om regie te voeren op het eigen leven. Positieve gezondheid vormt het uitgangspunt, aangezien gezondheid veel meer betekent dan 'niet ziek zijn'. Met die brede benadering dragen we bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. De komende jaren treedt in Veldhoven een aanzienlijke vergrijzing van de bevolking op. Het aantal 65 plussers neemt naar verwachting in Veldhoven met 36 procent toe. Veel van deze oudere inwoners hebben op enig moment een zorg en ondersteuningsvraag. Zorg en ondersteuning die vooral in de wijk en buurt zijn beslag moet krijgen, ook voor de groeiende groep dementerenden.

Bronnen

- Integraal beheerkader openbare ruimte
- rapport Opnieuw Verbonden Luchthaven Eindhoven
- Transitievisie Warmte
- Beleidskader-hernieuwbare-elektriciteit-en-besparing
- Omgevingsvisie
- Beleidsregels laadvoorzieningen voor elektrische auto's in de openbare ruimte
- Uitvoeringsprogramma afval 2021-2025

Doelstelling

7.01 Gezond leven bevorderen en inzet van dure zorg voorkomen

Door een domeinoverstijgende, integrale en langjarige aanpak te stimuleren en verbreden, vergroten we voor inwoners de kans op een gezond leven. Daarnaast door in te zetten op vroegsignalering, preventie en normaliseren, willen we het beroep op duurdere zorg beperken.

Activiteit(en)

7.01.01 Uitvoering geven aan het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord

In 2023 is het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord vastgesteld. De hieruit voortvloeiende thema's zijn verwerkt in een plan van aanpak en

worden uitgevoerd samen met de organisaties en het voorliggend veld aan de hand van een uitvoeringsplan.

Doelstelling

7.02 Sociaal-economische gezondheidsverschillen verkleinen

We zetten in op thema's waar de meeste gezondheidswinst te behalen is en verkleinen op die manier gezondheidsverschillen tussen inwoners. We denken en handelen vanuit de methodiek Positieve Gezondheid. Deze methodiek brengt samenhang aan tussen levensgebieden en draagt bij aan een integrale aanpak.

Activiteit(en)

7.02.01 Ontwikkelen van activiteiten gericht op het creëren van gelijke kansen en goede gezondheid van inwoners

Eén van de actielijnen binnen het IZA (Integraal Zorgakkoord) is gericht op het voorkomen van zorg door het bevorderen van gezond en actief leven en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Hierop op zullen we activiteiten ontwikkelen.

Doelstelling

7.03 De volksgezondheid houden we op peil

We hebben op verschillende velden invloed op de volksgezondheid. Als gemeente is het onze taak (rioolonderhoud, afvalinzameling, gezonde levensstijl en gezonde luchtkwaliteit) om een positieve bijdrage hierbij te leveren.

Activiteit(en)

7.03.01 Uitvoeren kwaliteitsinspectie riolering

Door periodieke inspectie krijgen we inzicht in de kwaliteitstoestand van het riool.

7.03.02 Voorzien in rustplaatsen op de gemeentelijke begraafplaats

We onderhouden de gemeentelijke begraafplaats en verzorgen de grafdelving. Daarbij ruimen we ook graven bij het verlopen van de grafrechten.

7.03.03 Aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord

We zijn voornemens om aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord (SLA). We nemen deel aan een pilot waarin verder wordt onderzocht wat nodig is om als gemeente aan te kunnen sluiten bij dit akkoord. Besluitvorming hierover vindt plaats medio 2024.

Doelstelling

7.04 Afname van de hoeveelheid restafval en het steeds opnieuw gebruiken van grondstoffen

We stimuleren inwoners om hun afval beter te scheiden.

Bij een goede afvalscheiding neemt de hoeveelheid restafval af én de hoeveelheid gescheiden afvalstromen toe.

Gescheiden afvalstromen hebben een goede kwaliteit nodig om opnieuw als grondstof te kunnen gebruiken. Wij willen een andere manier van handhaving op zwerfafval waarmee we bijplaatsingen voorkomen en hierop handhaven indien nodig.

Activiteit(en)

7.04.01 Aanbesteding afval

Het contract inzameling van diverse huishoudelijk afvalstoffen loopt tot 1-1-2026 en kan niet meer worden verlengd. In 2024 moet een start worden gemaakt met de aanbesteding van deze inzameling.

Het contract voor verwerking van GFT+E loopt tot 1-1-2025. In 2023 is de aanbesteding hiervan gestart dat mogelijk doorloopt tot in 2024.

7.04.02 Gescheiden invoeren GFT+E in alle hoogbouw

In 2023/ 2024 is een proef gescheiden inzameling GFT+E gehouden op vier locaties van hoogbouw. De resultaten hiervan worden verwerkt tot een aanpak voor alle hoogbouw in Veldhoven. Deze uitvoering vindt plaats in 2024/2025.

7.04.03 Communicatie-activiteiten over afval richting bewoners

Om bewoners afval beter te laten scheiden is bewustwording en kennis bij bewoners nodig. Hiervoor voeren we het afvalcommunicatieplan uit. Daarnaast sluiten we waar mogelijk aan bij landelijke afvalcampagnes. Tot slot vindt afvalcommunicatie plaats als onderdeel van afvalprojecten zoals invoering gescheiden GFT+E in hoogbouw.

Doelstelling

7.05 Afname van het aardgasverbruik van alle gebouwen

Aardgas draagt bij aan klimaatverandering. Een belangrijke stap naar een aardgasvrije toekomst is het verminderen van het aardgasverbruik voor de verwarming van gebouwen. Om het aardgasverbruik te verlagen richten we ons op het helpen van inwoners, ondernemers en verenigingen bij deze verandering. We helpen ze bij het bewuster omgaan met warmte, het isoleren van hun woningen/bedrijfspannen en het overstappen op duurzame alternatieven voor aardgas. Ook brengen we het aardgasverbruik van onze eigen gebouwen omlaag.

Activiteit(en)

7.05.01 Ontzorgingsproject isolatie woningen (met slechte energielabels)

Als gemeente nemen we deel aan De Groene Zone Isolatie. Huiseigenaren krijgen een energieadvies en kunnen één of meerdere isolatiemaatregelen uit laten voeren door een door de regio gecontracteerde bedrijf. Woningeigenaren worden in dit traject op verschillende fronten (financieel, technisch, organisatorisch) ontzorgd. Indien gewenst / noodzakelijk kan er een financiering bij het Nationaal Warmtefonds afgesloten worden. Ook eigenaren met geen of beperkte leningsmogelijkheden komen in aanmerking voor financiering. Daarnaast is er voor deze inwoners een subsidie beschikbaar vanuit het Nationaal Isolatieprogramma.

7.05.02 Begeleiden en stimuleren collectieve buurtverduurzamingsinitiatieven

De afgelopen jaren zijn we in Heikant Oost, Heikant West en 'T Look gestart met collectieve buurtverduurzamingsactiviteiten zoals warmtescanadviezen, energiemarkten en buurtwebinars. In deze buurten hebben zich bewonerscollectieven gevormd die verschillende activiteiten voor de buurt organiseren (o.a. opzetten van een digitale kaart met informatie over huistypen en verduurzamingsadviezen). In 2024 zal er in meer buurten (o.a. 'D Ekker) gestart worden met een buurtinitiatief. In deze trajecten wordt nauw samengewerkt met Veldhoven Duurzaam en andere partners.

7.05.03 Wijkuitvoeringsprogramma voor 'T Look

In 2021 heeft de raad de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. In de TVW zijn drie focuswijken aangewezen. Voor deze focuswijken zullen de komende jaren wijkuitvoeringsprogramma's uitgewerkt worden om invulling te geven aan de doelstellingen uit de TVW ten aanzien van CO₂- en aardgasreductie en aan de wijkgerichte aanpak die in de TVW is benoemd. De uitvoeringsprogramma's zullen in nauw overleg met inwoners van de desbetreffende wijken opgesteld worden. In 2023 is een begin gemaakt met het wijkuitvoeringsprogramma voor 'T Look. In 2024 wordt dit voortgezet en wordt mogelijk een begin gemaakt met een wijkuitvoeringsprogramma in een tweede wijk.

7.05.04 Verder doorontwikkelen Routekaart Maatschappelijk Vastgoed.

In 2023 is gestart met een routekaart om te komen tot een (bijna) energie-neutrale maatschappelijk vastgoed portefeuille in 2050. Voor de uitwerking van de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed moeten beleidsvelden - zoals sport en welzijn - eerst besluiten hoe zij met hun vastgoed om willen gaan. Die besluiten zijn nodig om te beslissen of bijvoorbeeld gymzalen uit 1970 worden gesloopt en opnieuw gebouwd of gerenoveerd. Deze informatie is nodig om de routekaart af te maken.

Doelstelling

7.06 Toename van de hoeveelheid in Veldhoven opgewekte hernieuwbare elektriciteit
Zelf hernieuwbare elektriciteit opwekken is nodig om het gebruik van fossiele brandstoffen (zoals aardgas en benzine/diesel) te verlagen. Door dit te doen, helpen we de klimaatverandering tegen te gaan. Naast het besparen van energie, zetten we zoveel mogelijk in op het opwekken van zonne-energie op daken van woningen en bedrijven, grote parkeerterreinen en in wegbermen. Hierbij vormt het steeds drukker wordende elektriciteitsnetwerk een belangrijk aandachtspunt.

Activiteit(en)

7.06.01 Collectieve inkoop-/ontzorgingsprojecten zonnepanelen voor inwoners

De praktijk leert dat het verduurzamen van woningen voor veel woningeigenaren erg complex is en dat de vele barrières woningeigenaren vaak weerhouden van het treffen van maatregelen. Door collectieve inkoop-/ontzorgingstrajecten te organiseren als gemeente of vanuit de regio worden woningeigenaren geholpen bij het verduurzamen van hun woning. In navolging van de collectieve inkoopactie voor zonnepanelen die in voorgaande jaren georganiseerd zijn, zal er in 2024 opnieuw een collectieve inkoopactie georganiseerd worden.

7.06.02 Deelname aan regionaal project Klimaatcorridor A67

Samen met de andere MRE gemeenten langs de A67 wordt in samenwerking met Rijkswaterstaat onderzocht welke mogelijkheden er zijn om energie op te wekken langs de A67. Dit project is één van de landelijke OER-projecten (Opwekking Energie op Rijksgronden).

Doelstelling

7.07 Iedereen kan meedoen met de energietransitie

Als gemeente vinden we dat iedereen recht heeft op een gezonde, betaalbare en duurzame plek om te wonen, te werken of te recreëren. We zetten ons samen met onze partners en onze inwoners en ondernemers in om de randvoorwaarden te scheppen voor een rechtvaardige energietransitie waarin iedereen die mee wil doen dat ook kan.

Activiteit(en)

7.07.01 Werken aan een uitvoerings-/ samenwerkingsplatform energietransitie gebouwde omgeving

Opzetten van een uitvoeringsplatform waarbinnen betrokken partijen / uitvoeringpartners van de energietransitie in wisselende gremia samenwerken, afstemmen en afspraken maken over de uitvoering van projecten Energietransitie en toewerken naar gezamenlijke doelen. Dit wordt in de eerste helft van 2024 opgepakt. Binnen deze termijn zal bestuurlijk de samenwerking worden vastgelegd in een overeenkomst of convenant. Door een goede samenwerking met en tussen onze uitvoeringpartners kunnen we inwoners en ondernemers van Veldhoven zo goed mogelijk helpen met de Energietransitie. Een goed afgestemd uitvoeringsplatform zorgt er bovendien voor dat de plannen die we maken ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.

7.07.02 Diverse verduurzamingsactiviteiten voor inwoners met (energie)armoede

In 2022 is gestart met een project waarbij inwoners die niet of nauwelijks in staat zijn om hun energierekening te betalen te helpen met het besparen van energie. Hierbij krijgen zij advies van een energiecoach en worden er verschillende kleine energiebesparende maatregelen aangebracht. In 2024 zal dit project gecontinueerd worden. Hierin wordt samengewerkt met de woningbouwcorporaties en welzijnsorganisaties. In aansluiting op dit project zal er in 2024 een start gemaakt worden met een meerjarig woningverduurzamingsprogramma voor woningen met slechte energielabels dat voornamelijk op woningeigenaren met beperkte financiële middelen gericht is (zie activiteit 7.06.01)

7.07.03 Diverse verduurzamingsactiviteiten voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's)

Het verduurzamen van panden van Verenigingen van Eigenaren is om verschillende redenen complex. In 2023 is er daarom een traject gestart om VvE's te helpen bij het verduurzamen van hun pand. Deze hulp bestaat o.a. uit energieadviezen en begeleiding bij de besluitvorming. Deze activiteiten worden in 2024 doorgezet waarbij samengewerkt wordt met Eindhoven, Best en Geldrop Mierlo.

7.07.04 Schooldag van de duurzaamheid

In 2024 organiseren we voor de derde keer de schooldag van de duurzaamheid. Het programma bestaat uit een aantal bestaande workshops en een aantal workshops die worden gegeven door lokale ondernemers. Bij de schooldag van de duurzaamheid zijn gaan meer dan 1000 basisschoolkinderen op verschillende wijzen aan de slag met het thema duurzaamheid.

Doelstelling

7.08 Afname van de uitstoot van broeikasgassen

De uitstoot van broeikasgassen is de belangrijkste oorzaak van de klimaatverandering. In Europa en Nederland is het beleid erop gericht om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met ten minste 55% ten opzichte van 1990 terug te dringen. In Veldhoven is de uitstoot van CO₂, het belangrijkste broeikasgas, sinds 1990 echter bijna verdubbeld. De gemeente heeft een belangrijke regierol in het verminderen van de CO₂ uitstoot van gebouwen en mobiliteit.

Activiteit(en)

7.08.01 Verduurzamingsproject ondernemers De Run i.s.m. VNO-NCW en VOC

In 2023 is in samenwerking met VNO-NCW en de grootste energieverbruikers en -opwekkers op De Run een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om energie (elektriciteit, warmte, waterstof) onderling uit te wisselen en op te slaan. In 2024 zal hier een vervolg aan gegeven worden waarbij het doel is om minder afhankelijk te worden van het overvolle elektriciteitsnetwerk.

7.08.02 Opzetten energie- en klimaatmonitor

Om klimaatbeleid te kunnen sturen richting de klimaatdoelen en effectief uitvoering te geven aan klimaatbeleid, is het essentieel om inzicht te hebben in de huidige staat en recente trends in broeikasgasuitstoot. Daarnaast willen we in beeld krijgen wat de huidige activiteiten bijdragen aan het bereiken van onze doelen. In 2023 hebben we een verkenning gedaan naar de behoefte van de gemeente voor monitoring en naar de mogelijkheden om dit in te richten. In 2024 wordt dit voortgezet.

7.08.03 Uitvoeren actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.

In het Actieplan zijn acties opgenomen om te komen tot circulair, klimaat-neutrale en innovatieve inkopen. Door maatschappelijk verantwoord in te kopen wordt een bijdrage geleverd aan het beperken van de uitstoot van broeikasgassen.

Doelstelling

7.09 Mogelijk maken van het elektrisch rijden

Om het toenemend aantal elektrische voertuigen van stroom te kunnen voorzien ontstaat een toename in de laadbehoefte.

E-rijders zonder eigen parkeerplek hebben een openbare oplaadpaal nodig. Het aantal oplaadpalen moet voldoen in de laadbehoefte.

Activiteit(en)

7.09.01 Het lokale laadpalenbeleid afgestemd houden op de landelijke ontwikkelingen en de groei van het elektrische wagenpark.

We nemen deel aan een collectieve aanbesteding voor openbare laadpalen met als doel om in 2025 op 622 laadpalen te zitten, overeenkomstig de landelijke prognoses.

Doelstelling

7.10 We hebben een klimaatbestendige leefomgeving in 2050.

Het wordt steeds duidelijker dat het klimaat verandert. De bebouwde omgeving is nog niet altijd bestand tegen deze veranderingen. Vanaf 2050 is de gemeente Veldhoven goed bestand tegen hitte, droogte en wateroverlast.

Activiteit(en)

7.10.01 We voeren bewustwordingsacties uit.

Met betrekking tot klimaatverandering op bestaande omgeving voeren we bewustwordingsacties uit.

7.10.02 We voeren activiteiten uit die voortvloeien uit de klimaatuitvoeringsagenda.

De klimaat-uitvoerings-agenda is opgesteld in 2023. De acties zijn nog niet bekend.

Doelstelling

7.11 We verminderen de milieubelasting van luchthaven Eindhoven

We sturen in het Luchthaven Eindhoven Overleg op het verminderen van de geluidbelasting en het verbeteren van de luchtkwaliteit als gevolg van de luchthaven. We stimuleren de luchthaven om actief bij te dragen aan klimaatdoelstellingen, zoals het gebruik van duurzame brandstoffen en elektrificering.

Activiteit(en)

7.11.01 sturen op minder geluidsbelasting

In het Luchthaven Eindhoven Overleg nemen we deel aan het proces om via een Milieueffectrapportage (MER) te komen tot een nieuw luchthavenbesluit in 2024, waarin regels staan over maximale geluidsbelasting. Tevens toetsen we de ervaren geluidsoverlast door de luchthaven in een gezondheidsbelevingsonderzoek door de GGD.

7.11.02 Actief bijdragen aan klimaatdoelstellingen gerelateerd aan de luchthaven

We stimuleren het gebruik van Eindhoven Airport als proeftuin voor technologische innovaties op gebied van duurzaamheid, zoals de inzet van duurzame brandstoffen realiseren, het stimuleren schone vliegtuigen door gedifferentieerde tarieven van havengelden en het beperken van korte afstand vluchten. Verder onderzoeken we in het LEO de mogelijkheden voor het oprichten van een klimaatfonds voor compensatierechten. Bestuurlijk zijn we trekker van de werkgroep klimaat van LEO.

7.11.03 Sturen op verbetering luchtkwaliteit

We blijven in gesprek met Eindhoven Airport over het stimuleren van de inzet van zuinige en schone motoren en het reduceren van fijnstofemissies op de luchthaven zelf. We nemen deel aan het regionaal meetnet luchtkwaliteit en monitoren dat jaarlijks. Een regionaal meetnet geluid rondom de luchthaven is in ontwikkeling.

Meetindicatoren

Nr.	Doel Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden						
					NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027		
7.01	Aantal opgestarte thema's vanuit het IZA (gezond en Actief Leven Akkoord)	Aantal	Integraal Zorgakkoord/Gezond en Actief Leven Akkoord											
7.02	Aantal activiteiten om gezondheidsverschillen te verkleinen	Aantal	Integraal Zorgakkoord/Gezond en Actief Leven Akkoord											
7.03	Inspecteren riolering 15-20 km per jaar	Aantal km	Gemeente Veldhoven	2023				15	15	15	15	15		
7.04	Omvang huishoudelijk restafval (BBV)*	Kg/inwoner	CBS (nader voorlopig cijfer)	2021		187	136				100			
7.04	Vangvergelijker (Benchmark huishoudelijk afval)*	Kg/inwoner	Restafval (incl grof)	2021	168	151	133				100			
7.05	Afname temperatuur gecorrigeerd aardgasverbruik (in 2030 359 TJ TJ (=25%) minder ten opzichte van 2019); ¹ dit is correctie t.o.v. 1437 TJ Transitievisie Warmte	TJ	Nationale Klimaatmonitor	2019	1.412			1.284	1.252	1.220	1.188			
7.05	Afname gemiddeld aardgasverbruik per woning in focuswijken 't Look, d'Ekker, Polders	%	VNG-wijkpaspoort	2022										
7.05	Aantal wijkuitvoeringsprogramma's verduurzaming	Aantal	Gemeente Veldhoven					1	2	3	4	5		
7.05	Aantal inwoners-/buurtinitiatieven gericht op verduurzaming	Aantal	Gemeente Veldhoven					2	3	4	5	6		
7.05	De Groene Zone Isolatie (geïsoleerde koopwoningen)	Aantal woningen	DGZI	2022				200	400	614				
7.06	Hernieuwbare elektriciteit (BBV): ambitie 50% in 2040	%	RWS	2020	27	75	6	11	13	14	16			
7.06	Hoeveelheid hernieuwbare elektriciteit	GWh	Nationale Klimaatmonitor	2020			21	39	45	50	58			
7.06	Toename hoeveelheid zonne-energie van daken	GWh	Lokale GIS-analyse luchtfoto's	2021	28			38	44	49	54			
7.07	Aanpak energiearmoede (woningen met kleine energiebesparende maatregelen)	Aantal woningen	Gemeente Veldhoven	2023				400	800	1.600				
7.07	Verenigingen van Eigenaren helpen met cursus en globaal advies	Aantal geholpen VvE's	Gemeente Veldhoven	2023				13	25	40	55			

Nr. Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
					NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
7.08	Afname uitstoot broeikasgassen met minimaal 40% in 2040 t.o.v. 1990 (=176 kTon CO2)	kTon CO2	Nationale Klimaatmonitor	1990				244	236	228	220	212
7.08	Geluidhinder luchthaven Eindhoven: ambitie 7,21 km ² in 2030 = 30% t.o.v. 2019	Contouren (km ²)	Luchthavenbesluit	2019	10			9				
7.09	Reguliere publieke laadpunten voor elektrische auto's	Aantal	Klimaatmonitor	2022	119.197	462	199			622		

* De omvang huishoudelijk restafval op basis van de CBS-gegevens is een verplichte indicator (BBV). De CBS-gegevens lopen echter achter. In de Vangvergelijker (Vang = van afval naar grondstof) zijn meer recente afvalgegevens opgenomen. Bij afval wordt gekeken naar het aandeel hoogbouw, omdat dit nogal bepalend is voor de omvang van afvalstromen. Veldhoven valt hierbij in klasse C.

Verbonden partijen

Binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- GGD;
- ODZOB.

Subsidies in programma

Conform de aanbeveling van de rekenkamercommissie wordt per programma zichtbaar gemaakt welke subsidies zijn opgenomen in het Welzijnsbudgetplan (WBP).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	WBP bedrag
Verslavingszorg en slachtofferhulp	95
Jeugdgezondheidszorg	436

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	12.611	14.884	15.508	15.957	16.683	17.190
Baten	10.542	12.852	12.544	13.090	13.583	14.155
Saldo (- = nadeel)	-2.069	-2.032	-2.964	-2.867	-3.100	-3.035

Bijstellingen bestaand en nieuw beleid

Bijstelling bestaand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Energiekosten (riolering)	-150	-150	-150	-150
Volksgezondheid	30	30	30	30
Investering Klimaat robuust maken De Gender (€ 700)	0	-2	-16	-15
Kostendekkendheid riool en waterzorgtaken investering De Gender	0	2	16	15
Asbestemmingen De Hoge Boght (Investering 2024 € 393.000)	0	-24	-24	-24
Saldo (- = nadeel)	-120	-144	-144	-144

Energiekosten

Door een nieuwe aanbesteding voor energie is door het gemeentelijke collectieve inkoopbureau een indicatie aangegeven van de toename van de energiekosten vanaf 2024.

Aframen budget Volksgezondheid

Jaarlijks geven we minder uit aan volksgezondheid. Het budget hiervoor kan met € 30 structureel worden verlaagd.

Investering Klimaat robuust maken De Gender

De Provincie, het Waterschap, ASML, gemeente Eindhoven en de gemeente Veldhoven hebben plannen ontwikkeld ter verbetering van de afvoer- en bergingscapaciteit van de Gender. Dit met als doel het voorkomen en/of het sterk verminderen van de kans op het overstromen van de Gender naar nabij gelegen woningen en bedrijven, tijdens zeer

extreme regenval met een statistische herhalingsjijd van 1 keer in de 100 jaar. De totale kosten voor de uitvoering worden geraamd op € 15.110 excl. btw, plus of min 20%. Voor de bijdrage vanuit Veldhoven is een investeringsbudget nodig van € 700 en worden de inkomsten van derde begroot op € 85. De kapitaallasten die hieruit volgen worden gedekt uit de rioolheffing, aangezien deze hemelwatertaken daar onder vallen.

Asbestemmingen De Hoge Boght

Door een combinatie van de groei van Veldhoven, de vergrijzing en de toename van crematies groeit de behoefte van asbestemmingen op de gemeentelijke begraafplaats. Een asbestemming is een plek om as uit te strooien of een urn te plaatsen. De begraafplaats dreigt nu vol te raken. Hiervoor willen het aantal asbestemmingen op de begraafplaats uitbreiden. Het betreft een kleine uitbreiding van het bestaande gedeelte en de realisatie van een nieuw gedeelte. In totaal verwachten we een budget van €393 hiervoor nodig te hebben.

Programma 8 | Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Vanuit volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing dragen we bij aan het behoud en versterking van onze fysieke leefomgeving en het Veldhovense DNA. We willen dat Veldhoven ook in de toekomst net zo'n fijne gemeente is om in te wonen, te werken en te verblijven als vandaag de dag het geval is.

Om dat te bereiken hebben we in de Veldhovense Omgevingsvisie samen met de inwoners van Veldhoven beschreven hoe de gewenste toekomst van de fysieke leefomgeving van Veldhoven eruit ziet. Veldhoven groeit al flink sinds de tweede helft van de vorige eeuw en is nog steeds niet uitgegroeid.

Met haar ligging aan de A2/N2, ligt Veldhoven aan de levensader van de Brainportregio. De aanhoudende economische groei (we spreken over een schaa sprong) van die Brainportregio zorgt dat er ook de komende jaren nog een grote vraag naar ruimte om te wonen en werken in Veldhoven blijft. Die ruimte kan, zeker in Veldhoven, steeds lastiger gevonden worden aan de randen van de stad. De groei zal dus steeds meer moeten plaatsvinden binnen het al verstedelijkte gebied. Door in Veldhoven meer in te zetten op stedelijke werkmilieus, waarbij wonen, werken en voorzieningen gecombineerd worden, zorgen we dat de schaarse ruimte beter benut wordt. Door vooral te verstedelijken in het Citycentrum, op De Run en langs de verbinding tussen die twee gebieden, zorgen we dat de oude dorpskernen van Veldhoven hun karakter kunnen behouden. Het mogelijk maken van die groei, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat in Veldhoven (we noemen dat 'gezonde groei'), vraagt ook iets van onze manier van werken. Zo zullen we anders naar ontwikkelingen moeten kijken (meer integraal, in samenhang met andere thema's, visiegericht, gebieds- en opgavegericht, lerend) én de samenleving actiever moeten betrekken (vanuit een structurele dialoog over de toekomst van de gemeente, met een open houding en vanuit wederkerigheid). Deze 'gezonde groei' is alleen mogelijk als ook op onder meer het vlak van mobiliteit, voorzieningen, duurzaamheid en milieu en kwaliteit en beheer van de buitenruimte voldoende ambities worden waargemaakt.

Wonen is een belangrijk thema binnen de fysieke leefomgeving en de schaa sprong. Het betreft een primaire levensbehoefte, voor mensen met en zonder zorgvraag of beperking. Wij willen dan ook dat er voor iedereen die in Veldhoven woont, of wil wonen, een passende, toekomstbestendige woning is te vinden. Om goed wonen in een groeiend Veldhoven te kunnen faciliteren is in 2023 in aanvulling op de Omgevingsvisie de Woon(zorg)visie vastgesteld.

Zowel op het vlak van 'ruimte' als dat van 'wonen (en zorg)' maken we afspraken in de regio.

Bronnen

- Samen ruimte maken, Omgevingsvisie Veldhoven
- Goed wonen in een Groeiend Veldhoven, Woon(zorg)visie Veldhoven 2022
- Bouwen aan de toekomst, afsprakenkader Wonen SGE 2022

Doelstelling

8.01 Werken aan een beter passende woningvoorraad

Vanuit de Woon(zorg)visie sturen we op het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad. Dit betekent voldoende beschikbare en betaalbare woningen met een grotere diversiteit aan woningen. Aanpassingen in de bestaande woningvoorraad zouden

moeten leiden tot meer aanbod voor kleine huishoudens, ouderen en mensen met fysieke beperkingen. Bestaande woningen worden verduurzaamd en levensloopbestendig gemaakt. Ook kunnen bestaande woningen of andere panden beter worden benut, bijvoorbeeld door transformatie tot wonen, woningsplitsing en kamerbewoning. Zo kunnen meer mensen doorstroming naar een beter passende woning. Indien nodig zetten we instrumentarium in om beschikbaarheid, betaalbaarheid en passendheid te waarborgen.

Activiteit(en)

8.01.01 Opstellen actieplan bewustwording en doorstroming

We ontwikkelen in 2024 samen met onze partners een actieplan gericht op het bevorderen van bewustwording en doorstroming, in het kader van passend wonen in elke levensfase. Specifieke aandacht voor senioren. Daarbij richten wij ons op zowel koop als (sociale en vrije sector) huur. Denk bijvoorbeeld aan Seniorenpunt, woonmakelaar, ontzorgen met verhuizen, etc.). We stimuleren daarin ook dat onze inwoners eigen verantwoordelijkheid nemen voor toekomstbestendig wonen. We leggen verbinding met lopende projecten vanuit duurzaamheid: o.a. ontzorging verduurzaming koopwoningen, onderzoek benutten natuurlijke momenten. Ook de rol van de SNV-stimuleringslening (tbv. aanpassingen voor verduurzaming of om langer thuis te wonen) wordt hierin betrokken.

8.01.02 Verkenning pilot voorrangregeling

In Q4 van 2024 wordt gestart met een onderzoek naar de mogelijkheid van een pilotproject met een voorrangregeling voor mensen die binnen hun eigen wijk willen doorstromen. We willen op die manier ruimte bieden aan zowel jong als oud, waarvoor het sociaal netwerk in de nabijheid belangrijk is. Het onderzoek moet halverwege 2025 gereed zijn.

8.01.03 Verkenning en planvorming herstructurering

We ontwikkelen een visie op kansen voor (grootschalige) herstructurering van bestaande woonwijken, in nauwe samenspraak met de corporaties en overige stakeholders. Daarbij onderzoeken we actief de koppelkansen met andere ontwikkelingen in die gebieden, bv. rondom wonen en zorg, veiligheid, openbare ruimte, mobiliteit, klimaatbestendigheid en energietransitie. Eind 2024 wordt dit gestart. In het najaar van 2025 moet de visie gereed zijn.

8.01.04 Uitwerken opgave wonen voor spoedzoekers

We maken in 2024 met beoogde partners een plan om te komen tot projecten voor woonvoorzieningen voor mensen (een mix van doelgroepen) die snel en/of tijdelijk een woning nodig hebben. Voorlopige ambitie ca. 250 woningen in sociale en middeldure huur voor 2030. Dit kan, maar hoeft niet uitsluitend, in de vorm van tijdelijke woningen.

8.01.05 Actualiseren prestatieafspraken woningcorporaties

We actualiseren de meerjarige prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersorganisatie om de doelen uit de Woon(zorg)visie te bereiken. Eind 2024 worden de nieuwe afspraken ondertekend.

8.01.06 Regionale samenwerking thema wonen (en zorg)

We werken in de regio samen op het thema Wonen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven. Voor de Woondeal 2023 werken we via deze regio's samen met de provincie en het Rijk. Op het thema wonen voor senioren werken we samen in Het Juiste Huis. De Wet (in voorbereiding) Versterking Regie Volkshuisvesting, biedt wettelijke kaders voor de regionale samenwerking op deze thema's. We werken daarbij in 2024 specifiek aan het versterken van de verbindingen tussen het lokale en de verschillende regionale samenwerkingen. Binnen deze samenwerkingen werken we aan de doelen uit de Woon(zorg)visie.

Doelstelling

8.02 Verbinden van de opgaven voor wonen en zorg

Wonen en zorg zijn geen gescheiden werelden. We streven ernaar dat inwoners met een zorgvraag zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen in een geschikte woning in hun eigen omgeving of sociale netwerk. De woonomgeving moet hiervoor ook geschikt zijn, met aandacht voor leefbaarheid, inclusie, voorzieningen en ontmoetingsplekken. Inwoners moeten zich meer bewust worden van de mogelijkheden van aanpassen van de eigen woning of doorstromen naar een meer geschikte woning. Om wonen en zorg te kunnen faciliteren, versterken we de samenwerking met de externe partners en in de regio.

Activiteit(en)

8.02.01 Organiseren Samenwerkingstafel Wonen en Zorg

We organiseren een Samenwerkingstafel Wonen en Zorg. We zetten daarbij in op een goede ketensamenwerking tussen onder andere zorginstellingen, zorgkantoor en woningcorporaties. Daarin stemmen we gewenste ontwikkelingen af en bespreken we kansen, knelpunten, voorwaarden en financieringsmogelijkheden. In 2024 werken we aan het opzetten van deze samenwerking. Daarnaast maken we een doorvertaling van de huidige analyse van de woonzorgbehoefte in een concrete opgave voor wonen met zorg, inclusief geclusterd wonen voor alle doelgroepen. We gebruiken dit om samen met onze partners de komende jaren gericht ontwikkelingen te sturen en te monitoren.

8.02.02 Ontwikkeling toetsingskader woonzorg-initiatieven

We werken een breed toetsingskader uit, op basis waarvan we nieuwe projecten en initiatieven goed afgewogen – gemeentebreed - kunnen beoordelen. Er wordt getoetst of deze wel voorzien in een lokale of regionale behoefte en hoe dit gespreid is over de gemeente of regio en de betaalbaarheid van de voorziening in relatie tot de doelgroep.

8.02.03 Verkenning en borging kwaliteitseisen wonen en zorg

Algemene definities rondom wonen en zorg worden in de regionale begrippenlijst wonen vastgelegd. Daarnaast willen we graag randvoorwaarden stellen aan de bouw, bijvoorbeeld om te voorkomen dat er direct na oplevering wmo-voorzieningen moeten worden aangebracht in een nieuwbouwproject voor wonen en zorg. Er zijn veel verschillende keurmerken die toegepast kunnen worden op de bouw van woonzorgconcepten en woningbouw in het algemeen. Er zijn echter ook belemmeringen (vooral financieel) om deze generiek toe te passen. Daarom wordt een document opgesteld met de kwaliteitseisen die we voor Veldhoven het meest belangrijk vinden. Deze passen we toe met maatwerk, rekening houdend met de doelgroep van het desbetreffende project.

Doelstelling

8.03 Woningbouwprogramma: de juiste toevoegingen

We realiseren de schaa sprong door vanaf 2020 tot en met 2030 4.200 woningen toe te voegen aan de voorraad (5.000 tot en met 2032). Dat doen we onder andere in uitbreidingslocatie Zilverackers en in nieuwe aantrekkelijke, meer stedelijke woonmilieus, passend binnen de ruimtelijke structuur van de Omgevingsvisie. In de nieuwbouwprojecten voegen we aanvullende en innovatieve woonvormen toe voor meer differentiatie binnen de woningvoorraad. Gemeentebreed 30% sociale huur, 10% sociale koop, 15% middeldure huur, 20% middeldure koop en 25% duur segment. Op projectniveau wordt dit gespecificeerd vanwege gebiedsgericht maatwerk. We faciliteren bewonersinitiatieven en CPO-ontwikkelingen daar waar mogelijk. Door te sturen op de kwalitatieve invulling van het woningbouwprogramma, vergroten we zoveel mogelijk de kansen op passende huisvesting voor specifieke doelgroepen, zoals lage en middeninkomens, starters, ouderen en kwetsbaren, internationale werknemers, vluchtelingen en woonwagenbewoners.

Activiteit(en)

8.03.01 Uitvoeren woningbouwversnelling

2024 is het schakeljaar tussen woningbouwversnelling I en II. In 2020 is de aanpak woningbouwversnelling vastgesteld, op basis waarvan we in 5 jaar 2.000 woningen moeten realiseren. In de loop van 2025 zal de 2.000e woning worden opgeleverd. Inmiddels is bovendien besloten de woningbouwversnelling door te zetten tot 2032. Vanaf 2024 worden daarvoor nieuwe projecten opgestart op basis van de ingezette woningbouwversnellingsaanpak. Het doel is om tot en met 2032 nog eens 3.000 woningen toe te voegen om de groei van arbeidsplaatsen te kunnen faciliteren. In totaal worden daarmee tussen 2000 en 2032 zo'n 5.000 woningen gerealiseerd.

8.03.02 Communicatie Woningbouwprojecten

In 2024 digitaal ontsluiten van informatie m.b.t. lopende woningbouwprojecten t.b.v. inwoners en woningzoekenden. Daarnaast onderzoeken hoe de informatie in bredere context van de ontwikkelingen rond de schaa sprong kan worden geplaatst.

8.03.03 Stimuleren realisatie sociale woningbouw

De bouw van sociale huurwoningen zet de haalbaarheid van woningbouwprojecten onder druk. Om de bouw van sociale huurwoningen met een goede spreiding over de gemeente mogelijk te maken, worden de mogelijke instrumenten om te verevenen of egaliseren onderzocht en ingevoerd.

8.03.04 Aanpak n.a.v. behoefteonderzoek woonwagenlocaties

Naar aanleiding van de resultaten van het behoefteonderzoek woonwagenlocaties wordt een vervolgaanpak opgesteld.

8.03.05 Vaststellen kwaliteitseisen voor (tijdelijke) huisvesting van (internationale) werknemers

We stellen kwaliteitseisen vast t.a.v. (tijdelijke) huisvesting van internationale werknemers in aanvulling op het SGE Afsprakenkader huisvesting arbeidsmigranten.

Doelstelling

8.04 We verbeteren onze dienstverlening bij initiatieven in de fysieke leefomgeving.

In de behandeling van ruimtelijke initiatieven gaan we zo vroeg mogelijk het gesprek aan met de initiatiefnemer. Door initiatiefnemers in het proces te betrekken wordt vroegtijdig duidelijk wat er voor beide partijen te wachten staat. De gemeente kan beter adviseren aan de initiatiefnemer wat er nodig is om het initiatief te laten slagen. Hierbij gaan we uit van het mogelijk maken via het "ja, mits" principe. We voegen waarde toe aan het initiatief, kunnen we maatwerk bieden indien nodig en zijn we toegankelijk en transparant richting de klant. In dit verband zijn we gestart met de pilot 'Onsveldhoven.nl. Met deze site wordt ingezet op het breder betrekken en informeren van inwoners bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Activiteit(en)

8.04.01 We ondersteunen initiatiefnemers in het doorlopen van de juiste processen en adviseren welk proces het beste past om het initiatief mogelijk te maken.

We adviseren de initiatiefnemers die zich melden bij de gemeente met een haalbaar initiatief hoe ze kunnen komen tot een complete aanvraag. De haalbaarheid wordt hierbij getoetst in een omgevingsoverleg. Daarnaast bieden we ondersteuning/begeleiding door het proces om tot een zo compleet mogelijke aanvraag te komen. Hierbij staat een duidelijk afgesproken proces centraal waarin in goede samenwerking tussen de initiatiefnemer en de gemeente ervoor zorgt dat initiatieven sneller en vollediger kunnen worden gerealiseerd en de vergunningsprocedure sneller kan worden doorlopen.

8.04.02 Het omgevingsloket is makkelijk bereikbaar, toegankelijk en altijd het eerste aanspreekpunt omtrent initiatieven in de fysieke leefomgeving.

Om vragen van inwoners beter te beantwoorden en om initiatiefnemers beter te ondersteunen krijgt het omgevingsloket een centrale rol in de organisatie. De initiatieven worden aan de voorkant sneller toebedeeld aan de juiste specialist. We verwachten we dat de kwaliteit van dienstverlening toeneemt. Hierdoor doorlopen we sneller het proces en kunnen we de verkorte wettelijke termijnen te behalen.

Doelstelling

8.05 We kunnen werken met de instrumenten uit de Omgevingswet, zodat we onze ambities waar kunnen maken.

De relevantste instrumenten uit de Omgevingswet voor de gemeente Veldhoven zijn de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning.

De activiteiten in het omgevingsplan zijn evenwichtig toebedeeld aan locaties. Hiermee geven we vorm aan de kernopgaven uit de omgevingsvisie en geeft dit de kaders weer waarbinnen we initiatieven mogelijk maken. Daarnaast is de organisatie ingericht en opgeleid om omgevingsvergunningen te verlenen binnen de verkorte wettelijke termijnen.

Activiteit(en)

8.05.01 We bouwen door op de ervaringen uit de pilot Zonderwijk en starten met een nieuwe pilot voor een ander gebied om te komen tot één omgevingsplan voor heel Veldhoven.

De manier van werken om te komen tot een omgevingsplan is in de pilot Zonderwijk goed bevallen. De aanpak leent zich voldoende om toe te passen op andere woonwijken

in Veldhoven, waar we op basis van onze ervaringen naar verwachting met een efficiënter en eenvoudiger proces tot een omgevingsplan kunnen komen. De regels voor woonwijken breiden we hiermee stapsgewijs uit. Daarnaast kiezen we een ander gebied met een andere thematiek, zoals een bedrijventerrein, waarop we weer nieuwe kennis en ervaringen op doen en de regels voor omgevingsplan Veldhoven uitbreiden. In welke specifieke gebieden we na Zonderwijk aan de slag gaan, wordt op een later moment bepaald op basis van de ervaringen uit pilot Zonderwijk en ontwikkelingen binnen en buiten het gemeentehuis.

8.05.02 We gaan werken met programma's (een nieuw instrument uit de omgevingswet).

Eén van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet zijn programma's. Een programma kan vorm geven aan de centrale opgaven uit de omgevingsvisie. We gaan in 2024 te starten met het programma Kostenverhaal.

8.05.03 We borgen, monitoren en evalueren de nieuwe werkprocessen om te werken met de instrumenten uit de Omgevingswet.

Voor de uitvoering van de Omgevingswet zijn de werkprocessen verbeterd en aangepast. Het is van belang om deze processen te monitoren en evalueren, zodat we kunnen leren en bijstellen. Met de opgedane kennis en ervaring kunnen we de competenties van de medewerkers (verder) ontwikkelen.

8.05.04 We behandelen aanvragen binnen de wettelijk geldende termijnen.

Een omgevingsvergunning is een instrument uit de Omgevingswet. Dit instrument is vernieuwd waarbij een meer integrale werkwijze wordt gehanteerd. Door in de voorbereiding de initiatiefnemer beter te adviseren kunnen we de omgevingsvergunning binnen de verkorte wettelijke termijnen verlenen.

Doelstelling

8.06 De groei van de stad wordt op een aantrekkelijke en groene manier ingericht. Door de sterke groei van het aantal arbeidsplaatsen en woningen wordt een deel van Veldhoven meer stedelijk van karakter. Om de kwaliteit van de leefomgeving hoog te houden moet worden ingezet op een versterken het groen en de openbare ruimte. Ook moet rekening worden gehouden met voldoende ruimte voor extra voorzieningen. Zo zorgen we ervoor dat inwoners de meer stedelijke omgeving en dynamiek kunnen omarmen. Daarnaast behouden we het dorps karakter van de oude kernen en linten.

Activiteit(en)

8.06.01 Implementeren groenafspraken Verstedelijkingakkoord SGE

We gaan onderzoeken, hoe we dit akkoord verder kunnen uitwerken.

Meetindicatoren

Nr. Doel	Naam	Eenheid	Bron	Peiljaar	Realisatie peiljaar			Streefwaarden				
					NL	Verg.	Vhvn	2023	2024	2025	2026	2027
8.01	Leefbarometer.nl *	9 categorieën van 'Zeer onvoldoende' tot 'Uitstekend'	Ministerie van Binnenlandse Zaken	2020	n.v.t.	Goed / Ruim voldoende / Goed	zeer goed	zeer goed	zeer goed	zeer goed	zeer goed	zeer goed
8.01	Gemiddelde WOZ waarde (BBV)	Duizend euro	CBS	2021	290	328	346					
8.01	Demografische druk (BBV)	%	CBS	2022	70.3	73.1	74.8					
8.01	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (BBV)	In Euro's	COELO	2022	823	746	777					
8.01	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (BBV)	In Euro's	COELO	2022	905	928	859					
8.01	Startersleningen	Aantal uitgegeven leningen	SVN	2023	-	-	13	14	nbn	nbn	nbn	nbn
8.01	Stimuleringsleningen	Aantal uitgegeven leningen	SVN	2023	-	-	25	30	nbn	nbn	nbn	nbn
8.03	Nieuw gebouwde woningen (BBV)	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2022	9,3	12,6	5,5	-	-	-	-	-
8.03	In aanbouw genomen woningen	Aantal		2022			399	400	400	400	400	400
8.03	Opgeleverde woningen	Aantal	Gemeente Veldhoven	2022			154	400	400	400	400	400
8.03	Aandeel sociale huur (22/30%) **	Aantal opgeleverde woningen	Gemeente Veldhoven	2022			0%	120	120	120	120	120

* Met behulp van de Leefbaarometer kan de leefbaarheid in alle bewoonde wijken, buurten en straten in Nederland gemonitord worden. De Leefbaarometer laat zien hoe de situatie van de leefbaarheid er is en hoe die zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Hiermee biedt de Leefbaarometer informatie voor beleidsvoorbereiding, -bijsturing en -evaluatie voor verschillende partijen die betrokken zijn bij de leefbaarheid van wijken en buurten. De leefbarometer wordt elke 2 jaar geactualiseerd.

** In peiljaar 2022 is nog de oude woonvisie van toepassing waarin het aandeel sociale huur op 22% lag. In meerjarig perspectief is deze doelstelling overigens wel gehaald. Vanaf 2023 is als streefwaarde 30% van 400 opgenomen.

Wat gaat dat kosten?

Budget	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Lasten	26.927	25.880	26.580	18.136	20.785	12.228
Baten	26.382	24.889	30.160	16.697	21.300	11.745
Saldo (- = nadeel)	-545	-991	3.580	-1.439	515	-483

Bijstellingen bestand en nieuw beleid

Bijstelling bestand en nieuw beleid	Begroting (x € 1.000,-)			
	2024	2025	2026	2027
Aanvullend verhaal projecten derden	318	471	408	409
Bijstelling baten leges omgevingswet	-285	-285	-285	-285
Woningbouwversnelling II lasten	-121	-1.054	-1.075	-1.096
Woningbouwversnelling II baten	121	1.054	1.075	1.096
Strateeg ruimte (capaciteit)	-83	-85	-61	-62
Strateeg ruimte (dekking projecten & verhaal derden)	83	85	61	62
Inrichting omgevingsloket	37	38	38	39
Inrichting omgevingsloket (dekking door efficiency woningbouwversnelling)	-37	-38	-38	-39
Aframen lasten structuurplannen	8	8	9	9
Subsidie stimulering sociale huurwoningen	0	-1.400	-298	-407
Bijdrage stimulering sociale huurwoningen	1.251	402	259	512
Saldo (- = nadeel)	1.292	-804	93	238

Aanvullend verhaal projecten derden

Het uitgangspunt bij projecten derden is dat kosten (inclusief overhead) door middel van anterieure overeenkomsten worden verhaald bij derden.

Bijstelling baten leges omgevingswet

Door de komst van de Omgevingswet en vooral de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) komen veel vergunningplichten te vervallen. Voor de meld- en informatieplichten die er als vervangende gemeentelijke taak bij komen, mogen wettelijk geen leges geheven worden. Hierdoor heeft vooral de komst van de Wkb grote gevolgen voor de inkomsten uit leges. Hetzelfde geldt in mindere mate ook voor het vervallen van de vergunningplicht voor brandveilig gebruik. Voor milieubelastende activiteiten mogen onder de Omgevingswet wel weer leges geheven worden.

Woningbouwversnelling II (lasten en baten)

We zetten de al ingezette woningbouwversnellingsaanpak voort. We voegen in de periode 2020 tot en met 2030 minimaal 4.200 woningen toe aan de woningvoorraad en 5.000 woningen in de periode 2020 tot en met 2032. Mede gebaseerd op de ervaringen uit de uitgevoerde evaluatie WBV-I en de uitgangspunten van de woon(zorg)visie 2023.

Strateeg ruimte

De opgaven waar de gemeente Veldhoven voor staat worden complexer en houden niet op bij de gemeentegrenzen. Daarnaast zien we dat de sturing steeds meer plaatsvindt in regionaal verband. Om de gemeente Veldhoven hier goed in positie te brengen sluiten de strategen aan bij de regionale overleggen van Brainport, het SGE en het MRE. De regionale inzet van deze strategen is in totaal 1,4 fte. Door deze grote inzet kunnen de strategen niet worden ingezet voor de Veldhovense projecten/werkzaamheden en komt de gewenste strategische denkracht hiervoor onder druk te staan. Gelet op de grote

complexe vraagstukken en opgaven waar de gemeente voor staat is het van belang dat de strategische denkkraft wordt uitgebreid. Deze strategie dient een bijdrage te leveren aan de ontwikkelingen die spelen rondom ASML, woningbouwversnellingsprojecten en gebiedsvisie trajecten. Een groot deel van deze projecten loopt door tot 2030/2032, maar gelet op de schaa sprong en de ontwikkeling waar Veldhoven voor staat is het nu al duidelijk dat de behoefte aan strategische denkkraft ook na deze periode blijft. Dit is ook in lijn met de conclusies uit het BMC-rapport waarin wordt aangegeven dat ook kwantitatief in de strategische adviesvaardigheden moet worden geïnvesteerd.

Inrichting omgevingsloket

We verbeteren onze dienstverlening bij initiatieven in de fysieke leefomgeving. We gaan zo vroeg mogelijk in gesprek met de initiatiefnemer. Hierbij gaan we uit van het mogelijk maken via het "ja, mits" principe. We voegen waarde toe aan het initiatief, kunnen maatwerk bieden indien nodig en zijn toegankelijk en transparant richting de klant. Door een strak en efficiënt proces van omgevingsvergunning - vooroverleg zal dit tot efficiencywinst leiden bij de opgenomen capaciteit van de woningbouwversnelling.

Aframen uitgaven structuurplannen

Jaarlijks geven we minder uit aan structuurplannen. Het budget hiervoor kan structureel met € 8 worden verlaagd.

Stimulering sociale huurwoningen

Om de realisatie van sociale huurwoningen in de gemeente te stimuleren en de voorraad sociale huurwoningen in de gemeente te vergroten zal, naar verwachting eind 2024/begin 2025, de mogelijkheid bestaan voor woningcorporaties (toegelaten instellingen) om bij de gemeente subsidie aan te vragen voor de realisatie van sociale huurwoningen. Vanaf 1 januari 2024 zal bij particuliere ontwikkelingen een financiële bijdrage worden gevraagd bij de realisatie van een vrije sectorwoning. Deze bijdrage wordt gebruikt voor de subsidiering nieuwbouw sociale huurwoningen. Om zowel de financiële bijdrage als de subsidie te stroomlijnen wordt er een nieuwe bestemmingsreserve met dekkingsfunctie ingesteld. Uitgebreide informatie wordt verstrekt in de paragraaf grondbeleid.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de onderdelen die betrekking hebben op de lokale heffingen van de gemeente Veldhoven. Dat zijn de volgende:

1. onroerende zaakbelasting;
2. afvalstoffenheffing;
3. rioolheffing;
4. hondenbelasting;
5. begraafrechten;
6. marktgelden;
7. toeristenbelasting;
8. tarieven dienstverlening aan derden;
9. reclamebelasting Kromstraat;
10. bedrijven investeringszone City Centrum
11. leges;
12. parkeerbelasting;
13. kwijtscheldingsbeleid;
14. woonlasten (voor een gemiddeld gezin).

1. Onroerende zaakbelasting

WOZ-waarde is de basis voor de bepaling van de hoogte van de OZB. De waardepeildatum ligt wettelijk een jaar vóór het begin van de periode waarvoor deze wordt gebruikt. Voor 2024 is de wettelijke waardepeildatum dus 1 januari 2023. Alle WOZ-objekten worden getaxeerd naar de waarde op de waardepeildatum.

In Veldhoven zijn de WOZ-waarden van woningen 5% gestegen. De gemiddelde woningwaarde komt daarmee op € 467.000 (2023 was € 445.000). De waarden van de niet-woningen zijn ongeveer 2% gestegen. In de media is een aantal keren aangegeven dat er sprake is van daling van huizenprijzen. Zoals bij een groot aantal andere gemeenten is daarvan in Veldhoven rondom peildatum 1 januari 2023 geen sprake. Overigens wint of verliest de gemeente niet aan de waardeontwikkeling. De waardeontwikkeling wordt jaarlijks gecorrigeerd op de tarieven van de OZB.

Opbrengst voor 2024

Bij de begroting van 2023 is besloten om de opbrengst van de onroerende zaakbelastingen in 2024 naast het inflatiepercentage extra te verhogen met 2%, in tegenstelling tot de eerder beoogde 5% verhoging.

Rekening houdend met de uitbreiding van het aantal onroerende zaken (areaaluitbreiding) bedraagt de verwachte opbrengst voor 2024, met toepassing van het inflatiepercentage van 3,1% over 2024 plus de inflatiecorrectie over 2023, € 15.850.364.

OZB-tarieven 2024

De tarieven worden voor 2024:

- eigenarendeel woningen: 0,0911% (tarief 2023: 0,0888%)
- eigenarendeel niet-woningen: 0,2375% (tarief 2023: 0,2451%)
- gebruikersdeel niet-woningen: 0,1320% (tarief 2023: 0,1399%)

2. Afvalstoffenheffing

De kosten die de gemeente maakt voor het beheer van de huishoudelijke afvalstoffen worden omgezet in tarieven die de kosten moeten dekken.

Het tarief voor éénpersoonshuishoudens bedraagt 70% van het tarief voor meerpersoonshuishoudens.

Voor het jaar 2024 verwachten we dat de totale kosten van het beheer van de afvalstromen € 5.712.616 bedragen. Deze kosten worden over de daarvoor in aanmerking komende huishoudens omgeslagen.

Tabel 1: Ontwikkeling afvalstoffenheffing

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eenpersoonshuishoudens		166,17	169,39	192,87	207,69	217,67
Basistarief	129,98					
tarief minicontainer	144,42					
tarief ondergronds	129,98					
meerpersoonshuishoudens		237,39	241,98	275,53	296,70	310,96
Basistarief	191,87					
tarief minicontainer	206,31					
tarief ondergronds	191,87					

Voor het jaar 2024 geldt voor de afvalstoffenheffing een teruggave van € 0,36 in de vorm van een lastenvermindering op het totaalbedrag van de aanslag "Gemeentebelastingen 2024". Dat gaat om een totaalbedrag van € 7.230.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)

kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	5.461
inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	1.029
netto kosten taakveld	4.432
toe te rekenen kosten:	
- overhead inclusief (omslag)rente	214
- btw	1.070
totale kosten	5.714
opbrengst heffingen	5.714
Dekkingspercentage	100%

3. Rioolheffing

Gemeenten hebben vanuit de Wet gemeentelijke watertaken de zorg voor het transport voor afval- en hemelwater en ook de zorg om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand tegen te gaan. De rioolheffing is het instrument om deze taken te bekostigen.

Om de kosten volledig te kunnen betalen wordt het tarief voor 2024 verhoogd naar € 201,05. Daarbij moet worden opgemerkt dat het aantal klassen waterverbruik vanaf 2024 wordt beperkt. De tabel bestond uit acht klassen. De eerste klasse betrof een waterverbruik tot en met 350 m³. De meeste woningen vielen in die klasse. Die klasse is verhoogd naar 1.000 m³. Het bedrag voor die klasse is gelijk aan de oude klasse tot en met 350 m³, behoudens de aanpassing op basis van de kostenontwikkeling. Voor woningen en kleine bedrijfsruimte is daardoor geen sprake van lastenverzwaring als gevolg van de wijziging. In de klassen daarboven is er wel sprake van lastenverzwaring. Dat is een bewuste keuze, omdat de grote lozers op dit moment niet verhoudingsgewijs bijdragen aan de bekostiging van de gemeentelijke watertaken. Met de nieuwe

klassenindeling wordt daaraan meer recht gedaan.

Tabel 2 toont het tarievenverloop. Vanwege extra inkomsten over voorafgaande jaren wordt, conform besluit gemeenteraad, een bedrag van € 23,94 aan de inwoners teruggegeven middels een korting op het aanslagbiljet "Gemeentebelastingen 2024".

Tabel 2: Tarievenverloop rioolheffing

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rioolheffing	146,38	151,55	158,16	186,32	183,43	186,69	201,05

Berekening kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)

kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	3.515
inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	596
netto kosten taakveld	2.919
toe te rekenen kosten:	
- overhead inclusief (omslag)rente	233
- btw	664
totale kosten	3.816
opbrengst heffingen	3.816
Dekkingspercentage	100%

4. Hondenbelasting

Bij de invoering van de hondenbelasting gaf de raad aan dat het bedrag van de belasting in principe de kosten moet dekken.

Het bedrag voor het houden van een hond voor het jaar 2024 bedraagt € 95, 94.

De onderstaande tabel toont het tarievenverloop.

Tabel 3: Tarievenverloop hondenbelasting

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
tarief per hond	84,18	89,12	79,81	83,24	90,25	95,94
kenneltarief	252,54	267,36	239,43	249,72	270,75	287,82

5. Begraafrechten

Voor het jaar 2024 worden de bestaande tarieven verhoogd met het inflatiepercentage van 3,1%.

6. Marktgeden

De marktgeden worden geheven van standhouders op de weekmarkt op het Meiveld. De gemeente heeft het Meiveld aangewezen als marktplaats voor de verkoop van goederen waarvoor de markt bestemd is. Zij betalen deze vergoeding voor het innemen van een standplaats op de marktplaats.

Voor het jaar 2024 worden de marktgeden verhoogd met het inflatiepercentage van 3,1%.

De onderstaande tabel toont het tarievenverloop.

Tabel 4: Tarievenverloop marktgelden

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
losse standplaats, per dag per meter	1,81	1,84	1,87	1,90	1,95	2,01
vaste standplaats, per kwartaal per meter	20,07	20,35	20,68	20,97	21,47	22,14
standwerkersplaats, per dag	1,81	1,84	1,87	1,90	1,95	2,01

7. Toeristenbelasting

Mensen die binnen de gemeente verblijven door overnachting tegen vergoeding moeten deze belasting betalen. Toeristen maken namelijk wel gebruik van gemeentelijke voorzieningen, maar betalen geen belastingen binnen Veldhoven.

In 2023 is het tariefonderscheid tussen hotels en kampeerterreinen, waartoe uw raad in overleg met de verblijfsaanbieders had besloten, voltooid. De voor 2023 vastgestelde tarieven blijven voor 2024 gehandhaafd.

De tarieven voor 2024 bedragen per persoon per overnachting:

in hotels	€ 2,70
in groepsaccommodaties	€ 1,60
op kampeerterreinen	€ 1,60

8. Tarieven dienstverlening aan derden

Voor 2024 worden de tarieven ten opzichte van 2023 met het inflatiepercentage van 3,1% verhoogd. Daarbij moet worden opgemerkt dat deze tarieven niet als belastingen gelden, maar als privaatrechtelijke bedragen.

9. Reclamebelasting Veldhoven-Dorp

In Veldhoven-Dorp (Kromstraat) is een Centrummanagement in het leven geroepen. Om ervoor te zorgen dat alle ondernemers meebetalen om de kwaliteit van deze winkelstraat te verbeteren is vanaf 2011 reclamebelasting ingevoerd. De belasting bestaat enerzijds uit een minimum te betalen bedrag van € 200 per belastingplichtige. Anderzijds wordt voor het jaar 2024 een bedrag van € 3,00 per € 1.000 aan WOZ-waarde in rekening gebracht zodra de WOZ-waarde € 67.000 overstijgt. Het maximum te betalen bedrag is € 700. De opbrengsten worden rechtstreeks, met uitzondering van de kosten die de gemeente maakt, in een ondernemersfonds gestort. Uit dit fonds worden activiteiten betaald die de kwaliteit van het winkelgebied moet stimuleren en het winkelklimaat aantrekkelijk maken.

Tabel 5: Tarievenverloop reclamebelasting Veldhoven-Dorp

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
tarief per € 1.000,- WOZ-waarde	4,51	3,00	2,77	3,49	3,56	3,20	3,00

10. Bedrijveninvesteringszone Citycentrum

De ondernemers in het Citycentrum hebben in samenwerking met de gemeente voor het parkeren blauwe zones in het leven geroepen. Binnen deze blauwe zones kan dan 2 uur gratis worden geparkeerd. Op sommige terreinen geldt na verloop van die tijd het normale parkeertarief.

Om dit te realiseren is op 15 december 2020 door de raad de verordening vastgesteld en geldt voor de jaren 2021 tot en met 2025. Het tarief bedraagt 0,55% van de WOZ-waarde zoals deze voor belastingjaar 2019 is vastgesteld met een minimum van € 800,- en een maximum bijdrage van € 8.000,-.

11. Leges

De gemeente probeert een goede balans te vinden tussen de kosten en de opbrengsten van de leges. De wettelijk voorgeschreven tarieven vormen hierop een uitzondering. Bij de vaststelling van de tarieven wordt rekening gehouden met de uitgangspunten die voor de leges zijn vastgesteld. Er wordt in deze begroting vanuit gegaan dat de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging in werking treden op 1 januari 2024. De Omgevingswet en de Wkb hebben impact op zowel de taken van en uitvoering door de gemeente, als op de leges. In het raadsvoorstel over de belastingverordening zal nader worden ingegaan op de impact van de nieuwe wetgeving op de leges .

Aan het einde van deze paragraaf zijn de dekkingspercentages van de verschillende hoofdstukken en paragrafen van de legesverordening duidelijker weergegeven. Het betreft de tabellen 'oude stijl'. In het raadsvoorstel ter vaststelling van de verordeningen zullen u de definitieve tabellen ten aanzien van de kostendekkendheid 'nieuwe stijl' worden gepresenteerd. Van de indeling 'titel/hoofdstuk' wordt volgens de modelverordening van de VNG de indeling omgezet naar 'Hoofdstuk/paragraaf'. Op de financieel inhoudelijke kant van de leges heeft dat geen effect.

Tabel 6: kostendekkendheid leges

Titel I	Taakveld (A)	Overhead (B)	BTW BCF (C)	Kosten (A+B+C)	Leges	Kstdek %
hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	44	7	5	56	106	189%
hoofdstuk 2 Reisdocumenten	136	51	5	192	190	99%
hoofdstuk 3 Rijbewijzen	142	45	5	192	207	108%
hoofdstuk 4 Verstrekkingen GBA persoonsgegevens	14	7	2	23	23	98%
hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	13	7	0	20	18	90%
hoofdstuk 10 Gemeentearchief	0	0	0	0	1	0%
hoofdstuk 12 Leegstandswet	0	0	0	0	0	0%
hoofdstuk 15 Kansspelen	2	2	0	4	0	12%
hoofdstuk 16 Kinderopvang	0	0	0	0	7	0%
hoofdstuk 17 Telecommunicatie	35	22	2	59	43	72%
hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	10	0%
hoofdstuk 19 Diversen (niet in titel I genoemd)	37	18	3	58	1	2%
Totaal titel I	423	158	22	606	606	100%

Titel II	Taakveld (A)	Overhead (B)	BTW BCF (C)	Kosten (A+B+C)	Leges	Kstdek %
Omgevingsvergunningen algemeen	16	2	0	18	44	251%
hoofdstuk 3.1 Bouwactiviteiten	796	56	75	927	1.373	148%
hoofdstuk 3.2 Aanlegactiviteiten	11	1	0	12	1	11%
hoofdstuk 3.3 Planologisch strijdig gebruik	404	33	2	439	137	31%
hoofdstuk 3.5 Gebruik bouwwerken irt brandveiligheid	16	1	0	17	7	44%
hoofdstuk 3.6 Monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten	10	1	0	11	0	2%
hoofdstuk 3.10 Kappen	16	1	0	17	1	3%
hoofdstuk 3.13 Flora- en Faunawet	0	0	0	0	1	0%
hoofdstuk 4 Vermindering	0	0	0	0	-116	0%
hoofdstuk 8 Bestemmingswijziging zonder activiteit	8	1	0	9	0	0%
Totaal titel II	1.277	95	78	1.450	1.448	100%

Titel III	Taakveld (A)	Overhead (B)	BTW BCF (C)	Kosten (A+B+C)	Leges	Kstdek %
hoofdstuk 1 Horeca	6	4	1	11	11	100%
hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten	52	35	3	90	5	5%
Totaal titel III	58	39	4	101	16	15%
Totaal legesverordening	1.317	549	121	1.987	1.875	94%

Kostendekkendheid %: Leges/Kosten

Hoofdstukken waar geen kosten en leges te verwachten zijn, zijn niet gepresenteerd.

12. Parkeerbelasting

De gemeente heeft ingevoerd dat je moet betalen als je parkeert. Je moet dan parkeerbelasting betalen. Als bij een controle niet zichtbaar is dat parkeerders het tarief hebben betaald, volgt een naheffing. Dit geldt op de parkeerterreinen Repel en Bree. Hier kan men lang parkeren. De eerste 2 uur zijn gratis. Daarna betaal je het uurtarief van € 1,30 met een maximum van € 4,00 per dag. In de parkeergarage Geer (onder het Minneveld/Meiveld), geldt na 2 uur gratis parkeren een uurtarief van € 1,30 zonder maximum. Je moet daar betalen bij het verlaten van de garage.

Om het Citycentrum aantrekkelijker te maken zijn blauwe zones van 2 uur ingevoerd op parkeerterreinen Braak Noord en Zuid, Geer, Lei, Meent Noord en Zuid en Meiveld en is het betaald parkeren hier afgeschaft. Je kan hier maximaal 2 uur gratis parkeren. De tarieven wijzigen in 2024 niet.

Tabel 7: Tarievenverloop parkeerbelasting

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
parkeertarief per uur	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30

13. Kwijtscheldingsbeleid

Als je de belastingen niet kunt betalen, kun je in aanmerking komen voor (volledige) kwijtschelding. Dit geldt voor de onroerende zaakbelasting (onder voorwaarden), de hondenbelasting (alleen voor één hond) en de riool- en afvalstoffenheffing. Voor leges, marktgelden en begraafrechten krijg je geen kwijtschelding omdat het hier gaat om diensten die de gemeente op aanvraag van de mensen verleent.

Onder bepaalde voorwaarden kan men in aanmerking komen voor geautomatiseerde toetsing van hun kwijtscheldingsverzoek.

Ondernemers kunnen voor hun privé-belastingsschulden ook in aanmerking komen voor kwijtschelding.

14. Woonlasten gemiddeld gezin

Voor een gemiddeld gezin stijgen de lasten in 2024 gemiddeld met € 49,62 ten opzichte van 2023. Uitgaande van een gemiddelde waardeverhoging van de woningen van 5% bedraagt de te verwachte WOZ-waarde voor een gemiddelde woning voor het jaar 2024 ongeveer € 467.000. Voor de berekening van de gemiddelde onroerende zaakbelasting is van deze waarde uitgegaan.

Tabel 8: Verloop woonlasten

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
OZB eigenaren	274,16	312,01	333,20	357,59	397,82	425,44
afvalstoffenheffing	206,31	237,39	241,98	275,53	296,70	310,96
rioolrechten	151,55	158,16	186,32	183,43	186,69	201,05
	632,02	707,56	761,50	816,55	881,21	937,45
lastenvermindering:						
- afvalstoffenheffing	0,00	-0,24	-0,21	0,00	-0,93	-0,36
- rioolrechten	-16,44	-6,93	-10,73	11,85	-16,75	-23,94
totale woonlasten	615,58	700,39	750,56	804,70	863,53	913,15

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden, kortweg COELO genaamd, doet jaarlijks onderzoek naar de economische en financiële kanten van decentrale overheden zoals gemeenten, waterschappen en provincies. In 2023 staat de gemeente Veldhoven op plaats 155 van de goedkoopste gemeenten van Nederland.

Tabel 9: Begrote opbrengsten belastingen en heffingen (x € 1.000,-)

	begr. 2021	rek. 2021	begr. 2022	rek. 2022	begr. 2023	begr. 2024
OZB	12.135	12.577	13.115	13.618	14.753	15.850
parkeerbelasting	819	606	819	681	819	819
toeristenbelasting	266	128	335	183	299	443
hondenbelasting *	351	335	362	350	394	403
marktgeden *	20	19	20	22	20	20
(bouw)leges	1.282	764	1.270	2.151	1.407	1.149
begraafrechten *	132	168	132	119	132	132
afvalstoffenheffing *	4.324	4.377	4.953	5.038	5.410	5.705
rioolheffing *	3.766	3.789	3.632	3.758	3.753	3.816
reclamebelasting Dorp	47	49	48	49	51	52
Bedrijveninvesteringszone	107	304	300	294	314	319
totaal	23.249	23.116	24.986	26.263	27.352	28.708

* Deze belastingen en heffingen worden geheven met kostendekkendheid als uitgangspunt

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe de gemeente Veldhoven haar financiële risico's opvangt. Hiervoor geven we inzicht in de omvang van de aanwezige risico's, de mogelijkheden om de risico's financieel af te dekken (weerstandscapaciteit), en de relatie daartussen: het weerstandsvermogen.

Verder maken kengetallen inzichtelijk hoeveel (financiële) ruimte de gemeente heeft om incidentele en structurele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid.

De paragraaf is als volgt opgebouwd:

- aanwezige risico's;
- beschikbare weerstandscapaciteit;
- weerstandsvermogen;
- ontwikkelingen;
- kengetallen.

Het beleid over risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd in de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen gemeente Veldhoven 2023'.

Risico's

Inventariseren en kwantificeren

Voor deze begroting zijn de risico's geïnventariseerd, samen met de kans dat ze optreden en de verwachte negatieve financiële gevolgen. Op basis van de inventarisatie hebben we een risicokaart samengesteld voor onze gemeente. Aan elk risico is een zogeheten risicoscore verbonden. Dit hebben we gedaan door de kansklasse te koppelen aan de gevolgklasse. Hierdoor kunnen we de risico's onderling rangschikken op grootte. De risico's met het grootste risicogetal moeten de hoogste prioriteit krijgen en dus als zodanig 'gemanaged' worden. De risicokaart is weergegeven in figuur 1. Het cijfer in de cel geeft het aantal risico's weer met dezelfde risicoscore. De kaart telt op dit moment 48 risico's.

Figuur 1: Risicokaart

Financieel gevolg (x)

$x > € 1.000$

$€ 500 < x < € 1.000$

$€ 200 < x < € 500$

$€ 50 < x < € 200$

$x < € 50$

1					
1	2			1	
4	4	2		1	
10	4	4	1	2	
6	2	3			
	10%	30%	50%	70%	90%

Kans

In de tabel hieronder worden 10 risico's aangegeven die de grootste invloed hebben op het risicoprofiel van de gemeente.

Tabel 1: 10 risico's met de meeste invloed

Belangrijkste risico's	Kans (%)	Gevolg (max. in € 1.000)	Invloed (%)
1 Risico's BGE Zilverackers: afzetrisico (30%), realisatie-planologisch (50%) en realisatie stikstofrisico (70%)	99	780	29,2
2 Naheffing Attero door te weinig aangeleverd afval	90	371	12,6
3 Gesubsidieerde instellingen kunnen niet voldoen aan hun verplichtingen (financieel en/of beleidsmatig)	50	300	5,7
4 Planschadevergoeding aansluiting A67	50	250	4,7
5 Heffing vennootschapsbelasting op reclame en parkeren	70	170	4,5
6 Uitkering verstrekken aan teruggekomen SIB (Social Impact Bond) deelnemers	20	546	4,1
7 Ongeautoriseerde toegang ICT infrastructuur	20	500	3,8
8 Derving huuropbrengsten door brandschade aan verhuurd vastgoed	30	300	3,4
9 Negatief aanbestedingsresultaat	30	300	3,4
10 Bosbrand (herplantplicht na brand)	30	200	2,3
Totaal maximaal geldgevolg top 10 risico's		€ 3.717	
Maximaal geldgevolg overige risico's (38)		€ 6.728	
Totaal maximaal geldgevolg alle risico's		€ 10.445	

Beheersen

We vinden het belangrijk om beheersmaatregelen te treffen bij risico's. Met deze beheersmaatregelen wordt de kans en/ of gevolg van het risico kleiner. Als we het weerstandsvermogen bepalen, houden we rekening met de beheersmaatregelen. Voor vier van de 10 grootste risico's is een beheersmaatregel actief. In totaal zijn voor 26 van de 48 risico's maatregelen getroffen. Dit betekent niet dat wij voor 22 risico's geen maatregelen treffen. Een risico kan worden geïdentificeerd vóór en ná het toepassen van maatregelen. Er worden ook risico's meteen geïdentificeerd op het niveau ná maatregelen. Dan is het niet zinvol om alsnog maatregelen te formuleren.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit omvat de financiële middelen en mogelijkheden van de gemeente Veldhoven om financiële tegenvallers als gevolg van risico's op te vangen, zonder het bestaande beleid te hoeven aanpassen.

Op basis van de beleidsnota wordt de beschikbare weerstandscapaciteit als volgt opgebouwd:

Reserve benoemde risico's	4.309
Begrotingspost onvoorzien	101
Beschikbare weerstandscapaciteit	4.410

Weerstandsvermogen

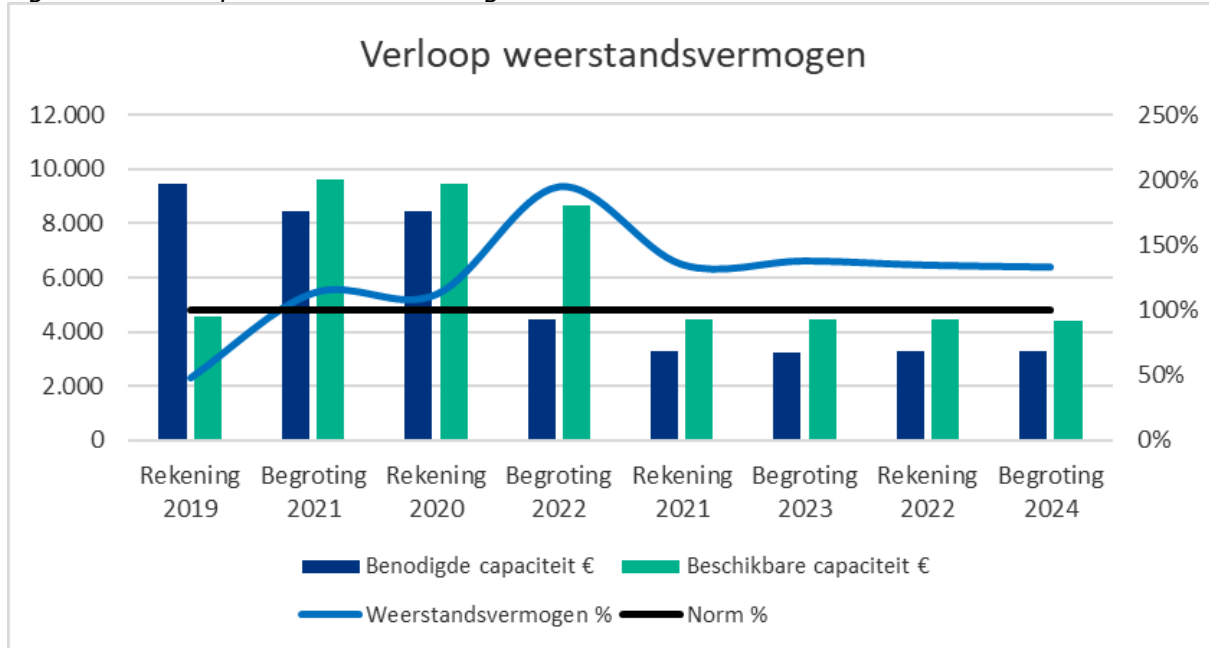
Het weerstandsvermogen is een getal dat aangeeft of de gemeente risico's financieel kan opvangen zonder beleid te hoeven aanpassen. Als dit getal 100% is of hoger, kunnen de risico's worden opgevangen. Wij streven altijd naar 100%. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit). Om te garanderen dat ons weerstandsvermogen toereikend is, streven we naar een norm van 100%. Dit percentage is gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. Om ongewenste schommelingen te voorkomen, hanteren we een minimum van 82% en een maximum van 141%. Buiten deze marges vullen we de risicoreserve benoemde risico's aan of romen we die af.

De benodigde weerstandscapaciteit bepalen we door van alle risico's de kans te vermenigvuldigen met het maximale schadegevolg. Daarna vermenigvuldigen we dit met

1,25. Deze berekening levert een benodigde weerstandscapaciteit op van € 3.307. Bij dit bedrag is het weerstandsvermogen 100%
 Zoals aangegeven is de beschikbare weerstandscapaciteit nu € 4.410. Het weerstandsvermogen is dan $\frac{€ 4.410}{€ 3.307} = 133\%$.
 Dit percentage valt binnen de bovengrens van 141%.

Hieronder een grafiek met het verloop van het weerstandsvermogen de afgelopen jaren

Figuur 2: verloop weerstandsvermogen

Ontwikkelingen

Vergeleken met het vorige actualisatiemoment – de Jaarstukken 2022 – is:

- het risico op een tekort aan PMD zakken vervallen, er is geen tekort meer aan grondstoffen en er is volop productie van de zakken. Dit risico had een kans van 90% en een maximaal schadegevolg van € 600;
- een nieuw risico onderkend voor ongevallen door het niet naleven van regelgeving door inwoners en bedrijven vanuit de wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het niet afdoende naleven van deze wet leidt voor de gemeente mogelijk tot extra kosten voor handhaving en toezicht. Dit risico heeft een kans van 10% en een maximaal schadegevolg van € 10. Als maatregelen investeren we in vroegtijdig klantcontact en preventief toezicht.
- door een uitspraak van de hoge raad is een naheffing door Attero vanwege te weinig aangeleverd afval definitief. De regio moet aan Attero betalen. Wat nog niet definitief is, is de wijze van verrekening binnen de regio. Bij het opstellen van deze begroting is dit bestuurlijk binnen de MRE nog onderwerp van gesprek. Daarom stellen we voor dit risico te handhaven in deze begroting.

Kengetallen

Hieronder de kengetallen.

De kengetallen die het BBV voorschrijft, gaan in op totale financiële componenten zoals het totale eigen vermogen, totale baten etc. De bepaling van het weerstandsvermogen bevat één component van het eigen vermogen, namelijk de reserve benoemde risico's. Er is geen verband tussen het weerstandsvermogen en de kengetallen. De kengetallen geven een aanvullend inzicht in de financiële weerbaarheid (kunnen we financieel tegen

een stootje) en wendbaarheid (kunnen we ons financieel aanpassen aan veranderende omstandigheden) bovenop het weerstandsvermogen.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	78%	91%	77%	83%	80%	82%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	76%	88%	74%	80%	77%	79%
Solvabiliteitsratio	28%	29%	36%	36%	38%	39%
Structurele exploitatieruimte	5%	0%	2%	3%	1%	6%
Grondexploitatie	40%	30%	10%	3%	-5%	-1%
Belastingcapaciteit	89%	96%	97%	97%	97%	97%

Toelichting kengetallen

- **Netto schuldquote:**
Dit kengetal geeft de schulden van de gemeente aan, in een percentage van de totale baten. Op de schulden zijn de financiële vorderingen in mindering gebracht, behalve de langlopend verstrekte leningen, zoals startersleningen.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen:**
Hier wordt hetzelfde aangegeven als bij bovenstaande netto schuldquote waarbij de langlopend verstrekte leningen in mindering worden gebracht op de schuldpositie.
- **Solvabiliteitsratio:**
Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen is uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal.
- **Structurele exploitatieruimte:**
Dit getal geeft aan in hoeverre de structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten.
- **Grondexploitatie:**
Dit kengetal geeft de boekwaarde van de bouwgrondexploitatie weer in verhouding tot de totale baten.
- **Belastingcapaciteit:**
Bij dit getal worden de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een gemiddeld gezin opgeteld en afgezet tegen een landelijk gemiddelde. Dit percentage kan geïnterpreteerd worden als de benutte belastingcapaciteit.

Beoordeling kengetallen

Ten eerste wordt opgemerkt dat de Begroting 2023 eerder is opgesteld dan de Rekening 2022. Verder zijn de kengetallen van de Begroting 2023 overgenomen uit de primitieve begroting.

De schuldquoten ontwikkelen zich negatief in deze begroting. Door de behoorlijke investeringsuitgaven in 2024 en 2025 lopen de schuldquoten op. Zowel als bedrag als uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Vanaf 2026 loopt de nettoschuld terug tot onder het niveau van 2024. Vanaf 2027 zijn de baten lager. Daarom is het percentage hoger dan in 2026, terwijl de schuld zelf lager is.

Het kengetal grondexploitatie loopt sterk terug vanwege de ontvangsten uit de bouwgrondexploitatie. Ook de stijging van de solvabiliteit komt grotendeels door de verkoop van bouwgrond.

De belastingcapaciteit komt 1% hoger uit omdat de stijging van onze woonlasten in 2024 hoger is dan de stijging van het landelijk gemiddelde.

Bronnen

Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het beheer van de openbare ruimte is een belangrijke taak van de gemeente.

Om dit beheer te ondersteunen, heeft de gemeente een allesomvattend beheerkader openbare ruimte.

Dit beheerkader beschrijft het doel van het beheer van wegen, openbaar groen, openbare verlichting, riolering, verkeersregelininstallaties en gebouwen. Deze doelen zijn vertaald naar beheerplannen (assetsheets). De reden hiervan is om duidelijk de kaders voor het beheer van de openbare ruimte vast te leggen. Hierbij wordt uitgegaan van het bestaande beleid dat door de gemeenteraad is vastgesteld. De beheerplannen hebben een looptijd van 4 jaar. Voor de uitvoering stelt de gemeente plannen op in de vorm van projecten en (onderhouds-)bestekken.

In 2020 zijn de beheerplannen OV, VRI, Riool (voorheen vGRP), Groen en Wegen vernieuwd. In 2021 is het beheerplan voor gebouwen vernieuwd. Dit betekent dat de gemeente op dit moment nog altijd beschikt over actuele beheerplannen voor deze vakgebieden.

De beheeractiviteiten vinden plaats op verschillende momenten door het jaar heen. Onder beheer op korte termijn vallen het jaarlijks terugkerende onderhoud, de (kleine) noodzakelijke reparaties en het groot onderhoud dat in het eerste planjaar in het beheerplan is opgenomen. Deze werkzaamheden zijn bekend op de ongeplande reparaties na. Tot de beheeractiviteiten op middellange termijn rekenen we het onderhoud dat in het tweede tot het vierde planjaar van het beheerplan uitgevoerd moet worden. Deze werkzaamheden zijn op hoofdlijnen bekend. Onder de beheeractiviteiten op lange termijn valt het onderhoud dat na het vierde planjaar van het beheerplan uitgevoerd moet worden. Deze werkzaamheden zijn slechts in grote lijnen bekend.

Wegen

Kader

Het groot onderhoud van wegen vindt plaats volgens de "Systematiek van het rationele wegbeheer" van het CROW. Hierdoor wordt op een logische manier kennis verkregen over waar, wanneer, welke maatregelen moeten worden getroffen om volgens de vooraf gestelde CROW-norm het afgesproken onderhoudsniveau te bereiken. Deze systematiek geeft aan welke middelen hiervoor vereist zijn.

Prestaties en kwaliteit

De gemeente gaat uit van het "basiskwaliteit onderhoudsniveau", waarbij wegen veilig worden gehouden, om ongevallen en aansprakelijkheidstellingen tot een minimum te beperken.

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het totale wegennet laat de gemeente Veldhoven geregeld inspecties uitvoeren. Deze inspecties worden uitgevoerd volgens de door het CROW opgestelde en landelijk geaccepteerde "Methodiek voor de globale visuele inspectie". Deze methode is toepasbaar voor alle verharde wegen. Onverharde zandwegen worden daarom in het kwaliteitsonderzoek niet meegenomen.

Financiën

Voor groot onderhoud van wegen zijn de onderstaande stortingen in de voorziening nodig.

Wegen	2024	2025	2026	2027
Groot onderhoud	€ 1.360	€ 1.360	€ 1.360	€ 1.360

De verschillende producten, projecten en voorzieningen maken deel uit van programma 2 (Verkeer, vervoer en waterstaat). Voor vervangingswerkzaamheden aan wegen worden per werk aparte kredieten aangevraagd.

Openbaar groen

Kader

Het gewenste onderhoudspeer is omschreven in het groenbeleidsplan. Om het groenonderhoud in de openbare ruimte zo doeltreffend mogelijk uit te voeren, vinden onderhoud en beheer van het groen plaats op basis van het groenbeheerplan, de waardevolle bomenlijst, het beheersysteem en vastgestelde beeldkwaliteitsnormen.

Prestaties en kwaliteit

Bij het onderhoud onderscheiden we de kwaliteitsniveaus A, B en C. Deze sluiten aan op de landelijke kwaliteitsniveaus van CROW en geven achtereenvolgens een hoogst verzorgd niveau, een normaal niveau (basiskwaliteit) en een natuurgericht niveau weer. De verdeling van het openbaar groen in Veldhoven over deze drie niveaus is in onderstaande tabel weergegeven.

Groen	Niveau A (optimaal)	Niveau B (basis)	Niveau C (natuurlijk)
% van totale oppervlakte	3 %	40 %	57 %

In 2021 is het dagelijks groenonderhoud voor 4 jaar, met een mogelijke verlenging van 1 keer 2 jaar, aanbesteed via een onderhandse aanbesteding.

Financiën

Voor vervanging van groen zijn de onderstaande stortingen in de vervangingsreserve nodig.

Groen	2024	2025	2026	2027
Vervanging	€ 660	€ 676	€ 692	€ 708

Het bijbehorende product, de projecten en de (toekomstige) voorziening maken deel uit van programma 5 (Sport, cultuur en recreatie).

Openbare verlichting

Kader

Op dit moment heeft de gemeente Veldhoven geen beleidsplan openbare verlichting. Het actuele beheerplan beschrijft de uitgangspunten voor vervanging en de onderhoudsaanpak aan de openbare verlichting.

Prestaties en kwaliteit

Er zijn voor openbare verlichting geen inspectie- of meetgegevens beschikbaar. Voor het berekenen van de verschillende kostenposten worden daarom landelijke ervaringscijfers gehanteerd. Een onderhoudsaannemer is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud, het verhelpen van storingen en herstellen van schades aan de openbare verlichting.

Financiën

Voor vervanging van openbare verlichting zijn de onderstaande stortingen in de vervangingsreserve nodig.

Openbare verlichting	2024	2025	2026	2027
Vervanging	€ 231	€ 236	€ 242	€ 248

Het bijbehorende product, de projecten en de (toekomstige) voorziening maken deel uit van programma 2 (Verkeer, vervoer en waterstaat).

Riolering

Kader

Het beheer van de riolering is beschreven in het "Integraal beheerkader openbare ruimte" en het beheerplan. In het beheerplan staan alle noodzakelijke rioleringswerkzaamheden, wat betreft beleid, beheer en renovaties.

Prestaties en kwaliteit

Met regelmaat wordt de kwaliteit van het rioolstelsel in beeld gebracht. Schades zijn volgens de norm EN 13508-2 ingedeeld in 5 klassen naar mate van ernst. Als schades in de categorie 'ingrijpmaatstaaf' vallen, heeft dit invloed op de restlevensduur (die korter wordt).

Financiën

Voor groot onderhoud en vervanging van riolering zijn de onderstaande stortingen in de voorziening nodig.

Riolering	2024	2025	2026	2027
Voorziening	€ 895	€ 909	€ 924	€ 939

De kosten worden gedekt uit de rioolheffing waarbij wordt uitgegaan van 100% kostendekking binnen de planperiode.

De onderhoudslasten van het beheerplan zijn gelijk aan de opgenomen bedragen in de begroting. De investeringen in deze begroting zijn gelijk aan de vervangingsinvesteringen uit het beheerplan, op wat verschuivingen in tijd na. Verschuivingen in tijd kunnen ontstaan door aangepaste planningen bijvoorbeeld door wijziging in prioriteit. Het bijbehorende product, de projecten en de voorzieningen maken deel uit van programma 7 (Volksgezondheid en milieu).

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Kader

Op dit moment heeft de gemeente Veldhoven geen beleidsplan voor VRI's. Het actuele beheerplan beschrijft de uitgangspunten voor vervanging en het onderhoudsplan.

Prestaties en kwaliteit

Er zijn voor de VRI's geen inspectie- of meetgegevens beschikbaar. Voor het berekenen van de verschillende kostenposten worden daarom landelijke ervaringscijfers gehanteerd. Een onderhoudsaannemer is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud, het verhelpen van storingen en herstellen van schades aan de VRI's.

Financiën

Voor vervanging van VRI's zijn de onderstaande stortingen in de vervangingsreserve nodig.

VRI	2024	2025	2026	2027
Vervanging	€ 64	€ 66	€ 68	€ 69

Het bijbehorende product, de projecten en de (toekomstige) voorziening maken deel uit van programma 2 (Verkeer, vervoer en waterstaat).

Gebouwen

Kader

De basis voor het gebouwenbeheer vormt de door het college vastgestelde "Leidraad vastgoed Veldhoven". Deze leidraad is een bundeling van de beschikbare informatie over het gemeentelijk vastgoedbeleid. Door het benoemen van spelregels is het gemeentelijk vastgoedbeleid weergegeven.

Prestaties en kwaliteit

Het beheer en onderhoud van de gebouwen wordt voorbereid en ingepland volgens meerjaren-onderhoudsplannen. De basis voor deze plannen is het gewenste/vereiste conditieniveau (niveau 3: redelijk, het verouderingsproces is overal duidelijk aanwezig). Voor het bereiken en handhaven van het gewenste conditieniveau is het noodzakelijk plannen en begrotingen actueel te houden. Dit gebeurt door gebruik te maken van het beheerpakket Axxerion. Voor alle gebouwen wordt via dit beheersysteem een meerjaren-onderhoudsplanning opgesteld.

Financiën

Voor onderhoud van gebouwen zijn de onderstaande stortingen in de vervangingsreserve nodig.

Gebouwen	2024	2025	2026	2027
Voorziening	€ 1.851	€ 1.851	€ 1.851	€ 1.851

Het bijbehorende product, de projecten en de voorziening maken deel uit van programma's 0 (Bestuur en ondersteuning), 4 (Onderwijs), 5 (Sport cultuur recreatie) en 7 (Volkshuisvesting RO en stedelijke vernieuwing).

Financiering

Uitgangspunten treasurybeleid

Treasury gaat om de financiering van het gemeentelijke beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. Dit omvat het zorgen voor voldoende liquide middelen, het beleggen van een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement en het daarbij afdekken van de risico's, met name op het gebied van rente en krediet. En dat alles op de meest doelmatige wijze en volgens de wettelijke voorschriften.

Het begrip treasury is als volgt te definiëren: het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille is op dit gebied het nodige wettelijk verankerd, met name in de Wet Fido en de Rudo (regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden. In het treasury statuut zijn uitgangspunten met betrekking tot risicobeheer (rente, koers, krediet en liquiditeit) opgenomen. Met inachtneming van wet- en regelgeving is het beleid van de gemeente Veldhoven gericht op minimalisatie van de kosten en optimalisatie van de opbrengsten.

Vermogenspositie

Wie de vermogenspositie van een organisatie beoordeelt, kijkt naar de creditzijde van de balans. Het eigen vermogen wordt daar uitgedrukt in termen van reserves. Reserves zijn echter feitelijk niets anders dan een boekhoudkundige sluitpost om aan het eind van een boekjaar het verschil tussen baten en lasten uit te drukken. De onderstaande tabel laat zien hoe de vermogenspositie van de gemeente Veldhoven zich in de begrotingsperiode ontwikkelt.

Tabel 1: Ontwikkeling vermogenspositie gemeente Veldhoven (bedragen x € 1.000,-)

	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
Eigen vermogen	76.253	77.715	81.558	84.806	86.107	87.360
Algemene reserve	54.452	54.516	57.575	62.359	64.530	65.878
Bestemmingsreserves	21.801	23.199	23.983	22.446	21.577	21.482
Vreemd vermogen	193.521	183.766	150.197	152.341	145.155	144.381
Vorzieningen *	20.246	18.320	13.077	11.163	7.309	8.016
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	129.560	135.808	120.056	121.704	121.852	125.500
Vlottende schulden	43.715	29.638	17.065	19.473	15.994	10.865
Totaal vermogen	269.774	261.481	231.755	237.146	231.262	231.741
Solvabiliteitsratio (eigen vermogen/ totaal vermogen)	28,3%	29,7%	35,2%	35,8%	37,2%	37,7%
Vreemd vermogen/ totaal vermogen	71,7%	70,3%	64,8%	64,2%	62,8%	62,3%

* exclusief verliesvoorziening bouwgrondexploitatie

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van onze gemeente, het geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. De solvabiliteit wordt vaak uitgedrukt als in een ratio.

De solvabiliteitsratio laat vanaf 2022 een stijgende trend zien. Dit komt met name door een daling van het vreemd vermogen en een stijging van het eigen vermogen. Met name de verwachte resultaten uit de bouwgrondexploitatie zorgen hiervoor. De gemiddelde solvabiliteitsratio van alle Nederlandse gemeenten ultimo 2021 (bron waar staat je gemeente) is 37,5%. We zijn op de goede weg om onze solvabiliteit te versterken. Het blijft belangrijk om onze schulden te reduceren en het eigen vermogen op peil te houden c.q. te versterken. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een sluitende begroting en het daadwerkelijke realiseren van resultaten uit de bouwgrondexploitatie.

Treasury acties 2024

De uitvoering op het gebied van treasury maakt deel uit van het reguliere instrumentarium van de planning & control cyclus.

Liquiditeitenplanning en financiering

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt de gemeente als één geheel beschouwd. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven worden betrokken. Door deze "totaal financiering" worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Renteverhogingen zijn gezien de angst voor recessie verre van zeker. Er zal rekening moeten worden gehouden met gelijkblijvend of licht lagere rentes. Hogere kapitaalmarktrentes lijken voorlopig niet waarschijnlijk hoewel de inflatie in Europa nog steeds boven de 5% noteert.

De verwachting is dat we de komende jaren (2024 tot en met 2027) ca. € 50 miljoen financiering aan moeten trekken.

Schatkistbankieren

Sinds 2014 zijn lagere overheden verplicht om te "schatkistbankieren". Tegoeden (boven het drempelbedrag) worden dagelijks 'afgeroomd' naar een rekening-courant bij het rijk (de schatkist). Debetsaldi (rood staan) wordt nog steeds op de gebruikelijke wijze afgedekt door kasgeldleningen. Het drempelbedrag wordt bepaald op 2% van het begrotingstotaal boven de € 500 miljoen. Voor 2024 komt het drempelbedrag op € 3,1 miljoen uit. In 2024 monitoren we of het drempelbedrag niet wordt overschreden.

Leningenportefeuille

De onderstaande tabel toont de leningenportefeuille (o/g) van de gemeente.

Tabel 2: Leningenportefeuille per 31 december 2023

Leningnummer	Afsluitdatum/ herzieningsdatum	Soort lening/ aflossing	Oorspr. bedrag	Oorspr. looptijd	Rente %	Rente herziening	Restschuld herziening
Nwb I-27963	29-05-2013	Ineens (einde looptijd)	15.000.000	25	3,404	-	-
Nwb I-27965	29-05-2013	Ineens (einde looptijd)	20.000.000	30	3,473	-	-
Nwb I-27964	29-05-2013	Ineens (einde looptijd)	15.000.000	30	3,594	-	-
Nwb 10028477	01-10-2014	Lineair	24.000.000	10	0,923	-	-
BNG 40.111202	01-06-2017	Lineair	10.000.000	10	0,538	-	-
BNG 40.111296*	17-07-2017	Lineair	48.519.898	10	2,065	-	-
BNG 40.111882	02-05-2018	Lineair	10.000.000	10	0,667	-	-
BNG 40.114397	02-12-2020	Lineair	10.000.000	10	0,155	-	-
NWB 1-31001	08-06-2021	Lineair	25.000.000	10	0,150	-	-
BNG 40.115229	25-11-2021	Lineair	10.000.000	10	0,00	-	-

Op basis van de huidige leningenportefeuille zal het saldo van de opgenomen geldleningen op 31 december 2023 ca. € 115,8 miljoen bedragen.

Voor 2023 gaan we uit van nog aan te trekken geldlening van € 20 miljoen. Voor de periode 2024-2027 gaan we uit van € 50 miljoen: € 15 miljoen in 2025 en € 15 miljoen in 2026 en € 20 miljoen in 2027.

Taakveld treasury

Tabel 3: Taakveld treasury begroting 2024-2027 (bedragen x € 1.000,-)

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Externe rentelasten	3.031	3.101	3.433	3.801
Externe rentebaten	92	131	127	220
Saldo rentelasten en rentebaten	2.939	2.969	3.306	3.581
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	963	287	97	-95
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1.976	2.682	3.209	3.676
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.043	2.199	2.390	2.458
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-67	483	819	1.218

Algemeen

De rentelasten en -baten en de toerekening aan de taakvelden zijn in de begroting opgenomen conform de richtlijnen van de commissie BBV.

Het aantrekken en verstrekken van een lening betreft een treasury activiteit. De

rentelasten en -baten hiervan moeten verantwoord worden op het taakveld treasury.

Externe rentelasten over korte en lange financiering

De rente van de langlopende geldleningen is voor 2024 begroot op € 2.871 . Hierbij is uitgegaan van een leningenportefeuille van € 135,8 miljoen per 1 januari 2024. Voor wat betreft korte financiering is voor de verwachte rente in 2024 een bedrag begroot van € 160 opgenomen.

Externe rentebaten

De geraamde rentebaten bestaan uit rente van opgenomen langlopende geldleningen € 39 en rente van verstrekte startersleningen € 53 .

Rente die moet worden doorberekend aan bouwgrondexploitatie (BGE)

Conform de BBV voorschriften moet de toe te rekenen rente aan de bouwgrondexploitatie worden gebaseerd op de werkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage wordt bepaald als het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering. Aangezien het principe van 'totaalfinanciering' wordt toegepast, is bij de gemeente Veldhoven geen sprake van projectfinanciering voor de BGE. Dit percentage is berekend op 1,6%. De doorberekende rente voor 2024 naar de BGE bedraagt dan ook 1,6% van de boekwaarde per 1 januari 2024, zijnde € 963.

Aan taakvelden toe te rekenen rente

De aan taakvelden toe te rekenen rente wordt bepaald als het saldo van de externe rentelasten en -baten minus de rente die wordt toegerekend aan de bouwgrondexploitatie. Voor 2024 is dit € 1.976.

Aan taakvelden toegerekende rente via renteomslag

De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente is berekend op 1,1 %. De doorberekende rente voor 2024 naar de taakvelden is 1,1 % van de boekwaarde per 1 januari 2024 en bedraagt € 2.043.

Saldo rente taakveld treasury

Het rentesaldo van het taakveld treasury ontstaat door het verschil tussen de rente die aan taakvelden moet worden doorberekend en de werkelijke doorberekende rente via de renteomslag. Er resulteert een positief saldo op het taakveld treasury van € 67. Dit heeft overigens geen effect op het saldo van de begroting (doorberekenen van rente aan taakvelden is budgettair neutraal). Bij de jaarrekening zal een nacalculatie plaatsvinden als de afwijking groter is dan 25% van de gerealiseerde aan taakvelden toe te rekenen rente.

Kasgeldlimiet

Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan het begrotingstotaal; dat wil zeggen de totale lasten van de begroting, inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2024 komt dit neer op € 13,5 miljoen. Volgens de Wet Fido is het toegestaan om de kasgeldlimiet twee kwartalen achter elkaar te overschrijden. We monitoren de kasgeldlimiet per kwartaal en stellen de liquiditeitenplanning periodiek bij.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Voor 2024 komt dit neer op ca € 31,9 miljoen. Dit wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen dit bedrag niet mogen overschrijden. De gemeente loopt een renterisico over de zo nodig te herfinancieren aflossingen. De te betalen aflossingen en renteherzieningen overschrijden deze norm niet.

Overige financieringsrisico's

Er zijn verschillende financieringsrisico's te definiëren:

- Renterisico. Als het gaat om uitstaande geldleningen neemt de gemeente door het vertrekken van startersleningen een bescheiden positie in. Daardoor lopen we een gering renterisico. Dit wordt overigens meegenomen in de berekening van de renterisiconorm.
- Liquiditeitsrisico. Dit hangt nauw samen met de wijze waarop de gemeente in het liquiditeitsbeheer stuurt op de handhaving van de kasgeldlimiet. De gemeente Veldhoven loopt dankzij haar aanpak geen liquiditeitsrisico.
- Koersrisico. De gemeente houdt geen vorderingen, liquiditeiten en beleggingen aan in vreemde valuta en loopt daardoor geen koersrisico.
- Kredietrisico. Voor het risico van oninbare debiteuren heeft de gemeente Veldhoven een voorziening gevormd. Het kredietrisico is daardoor afgedekt.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering gaat in essentie over het organiseren, sturen en beheersen van de bedrijfsprocessen, gericht op het uitvoeren van onze taken en het behalen van onze doelen. De juiste strategie zal bijdrage aan het vinden van de balans tussen de gewenste resultaten en de bestaande interne mogelijkheden van onze gemeente. De randvoorwaarden van onze bedrijfsvoering zijn:

- Onze missie, visie & kernwaarden, aangevuld met het coalitieprogramma en bestuursagenda zijn vertaald in een **strategie** en SMART doelstellingen;
- Ons **resultaat** / maatschappelijk effect wordt gemeten, geëvalueerd en gedeeld met onze stakeholders;
- Onze organisatie- en proces**structuur** flexibel en efficiënt zijn opgezet, waarin taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor iedereen helder zijn;
- De competenties van onze **mensen** zijn toereikend en ze blijven zich continue ontwikkelen;
- De ervaren **cultuur** sluit aan op de kernwaarden van onze organisatie en draagt bij aan het behalen van resultaten;
- Er zijn voldoende **middelen** (o.a. Fte's, €'s, faciliteiten en systemen) beschikbaar zodat we het werk goed kunnen uitvoeren.

Zoals duidelijk wordt in de randvoorwaarden zijn er globaal gezien zes aandachtsgebieden te benoemen die beschouwd worden als belangrijke fundamenten van iedere organisatie/bedrijfsvoering. Dit zijn: strategie, structuur, cultuur, mensen, middelen en resultaten. We benaderen de zes aandachtsgebieden in samenhang en zorgen dat de bedrijfsvoering in balans is en blijft.

In het vervolg van deze paragraaf gaan we in op de strategische bedrijfsvoeringsthema's en de bedrijfsvoeringsdoelstellingen.

Strategische bedrijfsvoeringsthema's

In de fase waarin de organisatie zich nu bevindt worden een zestal strategische bedrijfsvoeringsthema's onderkend waar de komende jaren planmatig aan gewerkt wordt. De thema's richten zich op bredere lange termijn gebieden die van belang zijn voor onze organisatie.

1. Besturingsprocessen zijn op orde

Onze besturingsprocessen zijn goed ingericht (college- en raadsproces, planning- en control cyclus en overige sturingselementen) en maken dat we vanuit die basis verder kunnen bouwen.

2. Helderheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden

Het is wenselijk dat er meer duidelijkheid komt over de rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen onze organisatie. Hier zal in 2024 verdere duidelijkheid in komen, zodat er een uniforme werkwijze ontstaat.

3. Ontwikkeling van medewerkers

Onze medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal van onze organisatie. Om te kunnen binden, boeien en borgen dat iedereen op het juiste moment op de juiste plek zit, is het belangrijk om over een goede strategische personeelsplanning (SPP) te beschikken. In 2024 leveren we een SPP op die zowel kwalitatief als kwantitatief van aard is.

4. Integraal werken aan maatschappelijke opgaven

In 2024 gaan we verder investeren in het integraal werken in onze organisatie.

5. leiderschap

Hier geven we op een duidelijke manier vorm aan.

6. Focus

Voor de organisatie is het van belang om steeds in verbinding te zijn met het gemeentebestuur, zodat wensen en mogelijkheden goed en tijdig op elkaar zijn afgestemd. Focus krijgt een prominente rol, om onze doelstellingen te bereiken.

Om de hiervoor genoemde thema's op een goede manier inhoud te kunnen geven is een evenwichtige verdeling van de formatie over de organisatieonderdelen een voorwaarde. Dit wordt in 2024 integraal onderzocht door een op te stellen formatieplan. Hiervoor zijn mogelijkteerwijs aanvullende middelen noodzakelijk. Zo nodig zullen deze via de reguliere P&C-producten aan de raad worden voorgelegd.

Bedrijfsvoeringsdoelstellingen

B.01 Investeren in de ontwikkeling (groei) van de organisatie.

De organisatie moet zich blijven ontwikkelen om het tempo van de ontwikkelingen in de samenleving bij te kunnen houden. Het werk wordt steeds complexer, daarnaast verwachten inwoners en ondernemers steeds meer samenspraak en participatie. De gemeente Veldhoven staat voor een schaa sprong van een dorp van verschillende kernen naar een gemeente met steeds meer stedelijke kenmerken. We willen de organisatie voorbereiden en klaarmaken voor de toekomst. Zo kunnen we onze taken blijven uitvoeren en de kwaliteit van onze dienstverlening garanderen. Een onderdeel hiervan is een toekomstvisie op de gemeente Veldhoven. Dit geeft richting en houvast aan de ambtelijke organisatie en bevordert de prioritering van werkzaamheden. Een ander onderdeel is de duurzame inzetbaarheid van personeel. Betrokkenheid bij het werk en werkplezier zijn onderdelen die passen bij een wendbare organisatie. Om ons voor te bereiden op de toekomst zijn in de routekaart de volgende activiteiten voor 2024 opgenomen:

- We voeren ontwikkel- en veranderadviezen uit door invulling te geven aan onze organisatievisie;
- We ontwikkelen en implementeren een strategische personeelsplanning;
- We ontwikkelen en rapporteren over de voortgang van de 'Visie op Veldhoven'.

B.02 Meer aandacht voor duurzaamheid, klimaat neutraal en innovatief inkopen.

Als gemeente geven we publiek geld uit. Het is belangrijk om dit weloverwogen te doen op zowel een doelmatige als rechtmatige manier. Veldhoven heeft zich in 2021 aangesloten bij het Manifest Verantwoord Inkopen. Naast het ondertekenen van het Manifest is de organisatie aan de slag gegaan met het schrijven van een actieplan met het doel om maatschappelijk verantwoord inkopen structureel vast te leggen binnen het inkoopproces vanaf 2025. Binnen dit actieplan is gekozen voor drie centrale thema's waar extra aandacht aan wordt besteed. Deze thema's zijn Circulair inkopen, Klimaat neutraal inkopen en Innovatiegericht inkopen. Voor 2024 zijn hier de volgende activiteiten benoemd:

- We leggen circulair asfalt/ bestratingmateriaal in de St. Janstraat en Zandoerleseweg;
- Circulariteit is onderdeel van alle aanbestedingen van inrichting openbare ruimte in bedrijventerein Habraken;
- Bij gemeentelijk vastgoed dat gesloopt gaat worden, passen we circulair slopen toe;
- We starten 3 aanbestedingen waar we een innovatieve inkoopmethodiek toepassen;
- De meest innovatieve aanbesteding binnen de organisatie zetten we in het zonnetje;
- Eenmaal per jaar delen we de voortgang van het MVI actieplan, actualiseren we deze en verankeren we de in processen en werkwijzen;
- We voeren een 0 meting uit;
- We passen structureel een monitoring en rapportage methodiek toe om de voortgang te volgen.

B.03 Verbeteren van het Hybride Werken.

De Coronapandemie heeft voor een versnelde verandering in de manier van (samen)werken gezorgd. Meer medewerkers werken vaker thuis. Dit heeft gevolgen voor de manier waarop we met elkaar samenwerken, welke systemen we gebruiken en de vaardigheden om goed samen te kunnen werken. Daarnaast heeft het gevolgen voor de fysieke ruimtes en uitrusting in het gemeentehuis en de medewerker thuis. Het is van belang dat we nadenken over de koers van werken c.q. samenwerken, elkaar ontmoeten en inwoners/ ondernemers ontvangen. Voor 2024 zijn we van plan de volgende activiteiten te ondernemen:

- We voorzien onze medewerkers van de juiste ondersteunende middelen;
- We leggen afspraken vast over het beheer en gebruik van nieuwe apparatuur;
- We ontwikkelen een visie op dienstverlening en stellen deze vast (incl. visie op digitalisering).

B.04 Informatiehuishouding verder op orde krijgen

Een belangrijk bedrijfsvoeringsaspect van de organisatie is de informatiehuishouding. In Veldhoven bestaat de informatiehuishouding uit het informatiebeheer, de informatiebeveiliging en het informatiemanagement. De verbinding tussen deze onderdelen bepalen de kwaliteit van het geheel. In 2021 bleek dat het informatiebeheer voor verbetering vatbaar is. We voldeden niet aan de wettelijke eisen en geldende normen. Daarnaast rapporteerden we niet goed genoeg over onze informatiebeheer. Na deze conclusies is een plan van aanpak opgesteld wat ook in 2024 voor een betere beschikbaarheid en kwaliteit van informatie voor alle doeleinde. In 2024 ondernemen we de volgende activiteiten:

- Volledig overzicht over netwerkschijven en ongestructureerde data;
- Djuma is volledig operationeel en gekoppeld aan applicatie iNavigator;
- We implementeren een volledig ingericht zaaksysteem gekoppeld aan applicatie iNavigator;
- We implementeren een vastgestelde hotspotmonitor;
- We vernietigen tijdig onze archiefbescheiden;
- We ronden het aanpak informatiebeheer succesvol af.

Planning en Control

Om te sturen op het bereiken van onze doelstellingen beschikken we over een adequate planning- en controlcyclus. Gedurende het jaar sturen we op de voortgang van de geplande activiteiten en de financiële stand van zaken aan de hand van drie tussentijdse bestuursrapportages. Aan het eind van het jaar leggen we in de jaarstukken verantwoording af over het bereiken van de beleidsdoelstellingen en financiën.

Naast de uitvoering van de cyclus zijn in 2024 de volgende activiteiten gepland:

- Begin 2024 zal de rekenkamer het eindrapport over een onderzoek naar de planning- en controlcyclus aan de raad aanbieden voor behandeling. Eventuele aanbevelingen voor verbetering worden opgepakt.
- In 2024 ligt de focus van de bedrijfsvoeringsrapportages op verbeteringen in de aansturing op o.a. het financiële beheer en de inhuur van extern personeel.
- In de loop van 2024 zullen we een aanbestedingstraject starten voor de selectie van een nieuwe accountant met ingang van de jaarrekeningcontrole 2025.
- Planmatiger werken, om onze beschikbare capaciteit optimaal in te zetten op de gemeentelijke opgaven.

Bedrijfsvoeringskosten

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Personele bedrijfsvoeringskosten	32.184	34.766	35.451	36.511	36.772	37.192
2 Huisvestings- en facilitaire kosten	1.139	1.485	1.653	1.653	1.641	1.661
3 Kosten informatisering & automatisering	2.397	3.040	2.978	3.099	3.187	3.207
4 Overige bedrijfsvoeringskosten	273	1.979	2.037	1.720	1.652	1.492
Totale bedrijfsvoeringskosten	35.993	41.269	42.121	42.983	43.252	43.553

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Loonkosten/sociale uitkeringen	24.814	28.603	31.710	31.985	32.330	32.804
2 Inhuurkosten	6.571	5.355	2.908	3.670	3.564	3.489
3 Opleidingskosten	270	276	285	293	300	308
4 Algemene personele kosten	529	532	549	563	578	592
Totale personele bedrijfsvoeringskosten	32.184	34.766	35.451	36.511	36.772	37.192

Toelichting

De begrote bedrijfsvoeringskosten nemen in 2024 toe met €852 t.o.v. de oorspronkelijke begroting 2023. De verwachte stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van de personele bedrijfsvoeringskosten met €685. Deze toename wordt veroorzaakt door de stijging van de loonkosten na verwerking van de CAO en de formatieve uitbreiding van 1 fte bij de Griffie. Buiten de personele bedrijfsvoeringskosten wordt de toename verklaard door de stijging van de huisvestingskosten a €169. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte stijging van energiekosten, door de aanbesteding van het energiecontract voor gemeentelijke panden á €90. De overige toename is toe te schrijven aan de jaarlijkse indexatie.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente Veldhoven zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Verbonden partijen ontwikkelen beleid of voeren dat uit voor de gemeente. De gemeente blijft beleidsmatig verantwoordelijk.

Verbonden partijen zijn (bijna) altijd samenwerkingsverbanden. Het kan daarbij gaan om een samenwerking met andere gemeenten. Zoals Metropool Regio Eindhoven (MRE). Het kan ook gaan over een samenwerking met private partijen. Bijvoorbeeld een ontwikkelingsmaatschappij voor de realisatie van een groot project.

Gemeenten kunnen vier redenen hebben om met elkaar samen te werken in de vorm van een verbonden partij:

- vanwege het grensoverschrijdende karakter van de problematiek;
- om efficiënter te zijn;
- vanwege een wettelijke plicht tot samenwerking;
- kennisvergroting en -borging.

De samenwerking kan publiekrechtelijk of privaatrechtelijk zijn. Het privaatrecht biedt verschillende mogelijkheden: de oprichting van een vereniging, een stichting, een NV of een BV. Voor deze vormen van samenwerking geldt het Burgerlijk Wetboek. Voor samenwerking op grond van het publiekrecht geldt de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

De belangrijkste verbonden partijen zijn de gemeenschappelijke regelingen:

- MRE;
- GGD Brabant-Zuidoost;
- Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (Ergon);
- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en
- OmgevingsDienst ZuidOost Brabant (ODZOB).

Ook heeft de gemeente Veldhoven aandelen in bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), en is BIZOB een belangrijke partij. Een compleet overzicht staat in tabel 1 achteraan in deze paragraaf.

Wettelijk kader

Publiekrechtelijke samenwerking

Volgens de Wgr zijn de raad, het college van B en W en de burgemeester afzonderlijk of samen bevoegd om met twee of meer andere gemeenten een gemeenschappelijke regeling te treffen. Het college en de burgemeester kunnen alleen een gemeenschappelijke regeling treffen als de gemeenteraad daarvoor toestemming geeft. Dit geldt ook voor het wijzigen van een regeling, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling. En voor het treffen van een regeling, heeft de raad de mogelijkheid om een zienswijze te geven.

Privaatrechtelijke samenwerking

Volgens de Gemeentewet is het college bevoegd om besluiten te nemen voor deelname in en de oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen. Wel is sprake van een zogeheten voorhangprocedure (op basis van artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet). Hiermee heeft de raad de mogelijkheid om – voorafgaand aan het daadwerkelijke besluit tot deelname – zijn 'wensen en bedenkingen' kenbaar te maken aan het college. Deze privaatrechtelijke samenwerking kan via vennootschappen, coöperaties, stichtingen en verenigingen.

Volgens de Wet fido (financiering decentrale overheden) mogen we geen aandelen hebben als belegging.

Ontwikkelingen

Hieronder schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen voor deze paragraaf. Ook verwijzen we naar de jaarstukken en begrotingen van verbonden partijen die regulier door de raad worden behandeld en ontvangen.

Gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is de Wgr gewijzigd. Het doel van deze wijziging is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. En om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. De gemeenschappelijke regelingen hebben hiervoor een gewijzigde regeling voorgesteld. En in lijn met de gewijzigde wet mogen de raden daarop een zienswijze indienen bij het college. Deze procedure loopt in de tweede helft van 2023. Daarna volgt begin 2024 een definitief voorstel waar het college toestemming vraagt aan de raad. En bij de MRE omdat dit een gemengde regeling is (regeling van raden en colleges) een wijzigingsbesluit. De bedoeling is dat de gemeenschappelijke regelingen uiterlijk 1 juli 2024 een gewijzigde regeling hebben vastgesteld.

Financiële risico's gemeenschappelijke regelingen

Het risico van gemeenschappelijke regelingen bestaat uit het deel dat de gemeente naar rato inneemt in het eventuele liquidatiesaldo van een samenwerkingsverband. Door de afvaardiging in het algemeen bestuur van een samenwerkingsverband behoudt Veldhoven invloed en nemen financiële risico's af. De begrotingen van gemeenschappelijke regelingen worden behandeld in de raad. De gemeenschappelijke regelingen hebben passende reserves om risico's en tegenvallers op te kunnen vangen. Het financiële risico is pas te berekenen als de verbonden partij zich in een liquidatiefase bevindt.

Financiële risico's privaatrechtelijke verbondenheden

De financiële risico's voor Veldhoven bij privaatrechtelijke verbonden partijen blijven beperkt tot de waarde van de belangen. Een aanvullend risico is dat enkele dividenduitkeringen structureel als opbrengst in de begroting zijn geraamd. Die ramingen zijn in de regel gebaseerd op recente informatie van de betreffende ondernemingen. De waarde van de betreffende aandelenbelangen worden hieronder weergegeven om een beeld te geven van de omvang van de mogelijke risico's.

Waarde aandelenbelang op 31-12-2023	
Verbonden partij	
NV BNG	€ 80
NV Brabant Water	€ 4
Brainport Development NV	€ 92

Het risico op vermindering van de waarde van de aandelenbelangen van NV BNG en NV Brabant Water schatten wij verwaarloosbaar klein in.

De financiële risico's voor de overige privaatrechtelijke verbondenheden (voor een volledig overzicht zie tabel 2) schatten wij ook verwaarloosbaar klein in. Deze partijen hebben zelf reserves om risico's op te vangen.

Samenvattend zien wij binnen onze verbonden partijen voor één partij een financieel risico, namelijk voor Brainport Development NV.

Binnen ons risicomanagement (zie ook paragraaf Weerstandsvermogen) hebben wij hiervoor een risico opgenomen van 10% kans met een schade van € 100. Hiermee achten wij de financiële risico's samenhangend met verbonden partijen voldoende te hebben ondervangen.

Tabel 1: Overzicht verbonden partijen per 31 december 2023

Verbonden partij (en vestigingsplaats)	Behartigd openbaar belang
Gemeenschappelijke regelingen	
MRE (Eindhoven)	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op het gebied van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied
Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst (Helmond)	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op het gebied van Gezondheid(szorg)
Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (Eindhoven)	Sociale werkvoorziening en participatiebedrijf
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (Eindhoven)	De taken op het gebied van brandweerzorg, regionaal ambulance vervoer, crisisbeheersing en geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR) regionaal vormgeven en uitvoeren. Met als doel incidenten en rampen te voorkomen, beperken en bestrijden
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (Eindhoven)	Met provincie en gemeenten samenwerken om de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van complexe bovenlokale milieugerelateerde uitvoeringstaken te verbeteren.
Vennootschappen en coöperaties	
NV Bank Nederlandse Gemeenten (Den Haag)	Bankieren voor het maatschappelijk belang tegen zo laag mogelijke kosten Belang: 35.100 aandelen (0,06%)
NV Brabant Water (’s-Hertogenbosch)	Het in stand houden van de benodigde infrastructuur om water te distribueren Belang: 40.860 aandelen (1,47%)
Brainport Development NV (Eindhoven)	De positie van Veldhoven binnen de Brainportregio versterken en een actieve bijdrage leveren aan de versterking van de economische structuur in de regio Belang 202 aandelen (3,25%)
Stichtingen en verenigingen	
Stichting BIZOB (Oirschot)	Het uitvoeren van, het begeleiden van en adviseren in een gezamenlijk professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid, ook voor het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor de zelfstandige gemeenten
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (Helmond)	Een coördinerende en faciliterende rol nemen bij aanpak van complexe casuïstiek binnen de thema's (risico)jeugd, veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, relationeel geweld en overlast en verslaving, waarbij zorg en veiligheid een rol spelen. Gezamenlijke inspanning van gemeenten en ketenpartners is hierbij een randvoorwaarde
Stichting Ontwikkelfonds Werklocaties SGE (Eindhoven)	Het bundelen van gemeentelijke expertise, netwerk en financiële slagkracht om (her)ontwikkelingsprojecten te realiseren die leiden tot werkgelegenheid, innovatie, versterking van regionale ketens van toeleveranciers, versterking van bestaande en nieuwe regionale clusters en campussen en realisatie van opgaven uit een eventuele toekomstige regionale economische strategie, en het investeren in en de realisatie van dergelijke (her)ontwikkelingsprojecten.

Tabel 2: Financiële positie verbonden partijen
(Bedragen in € 1.000)

Naam verbonden partij	Resultaat 2024	Vreemd vermogen 1-1-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024	Eigen vermogen 1-1-2024	Eigen vermogen 31-12-2024
Gemeenschappelijke regelingen					
Metropool Regio eindhoven (MRE)	0	13.433	11.967	13.704	13.512
GGD	0	15.490	13.802	4.310	4.287
Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven	0	*	*	10.354	9.074
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost	0	34.444	40.927	2.167	2.167
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	0	6.486	6.336	1.849	1.849
Vennootschappen en coöperaties					
NV Bank Nederlandse Gemeenten	*	*	*	*	*
NV Brabant Water	*	*	*	*	*
Brainport Development NV	*	*	*	*	*
Stichtingen en verenigingen					
Stichting BIZOB	*	*	*	*	*
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	*	*	*	*	*
Stichting Ontwikkelfonds Werklocaties SGE	*	*	*	*	*

Toelichting*:

In de begroting 2024 van Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven is het vreemd vermogen niet opgenomen.

Voor vennootschappen, coöperaties, stichtingen en verenigingen geldt het BBV niet, zij kennen geen wettelijke verplichting om een begroting te publiceren. Daarom zijn deze cijfers niet (allemaal) voorhanden.

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen

De bijdragen aan onze gemeenschappelijke regelingen zijn een belangrijk deel van de begroting. In tabel 3 hieronder geven we de bijdrage per regeling meerjarig weer.

Tabel 3: Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen
(Bedragen in € 1.000)

Gemeenschappelijke regeling	2024	2025	2026	2027
Metropool Regio Eindhoven (MRE)	656	656	656	656
GGD	1.815	1.855	1.896	1.938
Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven	5.415	5.438	5.482	5.542
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost	2.684	2.670	2.670	2.670
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	469	469	469	469
Totaal	11.039	11.088	11.173	11.275

Bronnen

GGD Begroting 2024
 Ergon Begroting 2024
 Veiligheidsregio Begroting 2024
 ODZOB Begroting 2024
 MRE Begroting 2024

Grondbeleid

1. Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid draagt bij aan de realisatie van beleidsdoelstellingen voor onder meer wonen, economische ontwikkeling, verkeer en vervoer en duurzaamheid. Ook heeft het grondbeleid invloed op de financiële positie van de gemeente vanwege de kosten en de opbrengsten van gebiedsontwikkelingen en de hiermee samenhangende risico's.

Er is in Veldhoven momenteel sprake van een schaa sprong. Er is veel behoefte aan nieuwe woningen. Er is dan ook een fors woningbouwprogramma in uitvoering. De Brainportregio kent een sterke economische groei, waardoor ook in 2022 en 2023 de vraag naar bedrijfsgrond erg hoog was. Mede door de groei van het bedrijfsleven is er een verwachte groei van het aantal inwoners, toename van het verkeer en meer behoefte aan voorzieningen en groen. Naast uitbreiding in de randen van Veldhoven (b.v. Zilverackers en Habraken) zal door een intensiever gebruik van de nog aanwezige ruimte (inbreiding) aan deze vraag moeten worden voldaan. Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan de maatschappelijke en sociale aspecten van de groei, een duurzame samenleving en de energietransitie.

In juni 2023 is de nieuwe Kadernota Grondbeleid, Regie op Integrale Gebiedsontwikkeling, vastgesteld. Deze nota bevat de algemene beleidlijnen en de instrumenten met betrekking tot het vakgebied grondzaken en grondexploitatie. De aanleiding van de nieuwe Kadernota Grondbeleid kan in vijf hoofdpunten worden samengevat. Deze punten beïnvloeden het grondbeleid voor de komende tijd.

1. Woningbouwopgave

Er is op dit moment een groot woningtekort in de regio. De vraag naar bestaande en nieuwbouwwoningen is vele malen groter dan het aanbod. Om dit het hoofd te bieden zijn er afspraken gemaakt met Rijk, provincie en regio om de woningbouw te versnellen, zoals de woondeal uit 2019. Op basis hiervan heeft Veldhoven eind 2019 de Aanpak Woningbouwversnelling vastgesteld. Hierbij zijn projecten geprioriteerd en is gewerkt aan het verkorten van de looptijd van het beoordelen van de woningbouwprojecten. Binnen 100 dagen wordt beoordeeld of een principeverzoek aan de uitgangspunten voldoet en of een woningbouwproject haalbaar is. Dit heeft geleid tot een versnelling van de woningbouw. Inmiddels wordt de verlenging van dit proces (WBV2) voorbereid.

Met de gemeenten in de regio, de provincie en het Rijk is het Verstedelijkingsakkoord SGE (2022) en de Woondeal Zuidoost Brabant (2023) gesloten. De opgave in het wonen en de aansturing hierop via provincies en regio's wordt bovendien nog vertaald in de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. Een belangrijk aandachtspunt in die wet is de betaalbaarheid van de nieuwbouw. Het Rijk heeft daarvoor o.a. financiële middelen beschikbaar gesteld om publieke tekorten op te heffen via de Woningbouwimpuls. Er zal ook nog aanvullend instrumentarium van het Rijk volgen dat ten dienste van het volkshuisvestingsbeleid kan worden ingezet.

De nieuwbouwopgave vanuit de Woon(zorg)visie Veldhoven (vastgesteld in april 2023) is om tot 2032 zo'n 5.000 woningen toe te voegen. Ook richting 2040 wordt verdere groei verwacht. Daarbij wordt sterk gestuurd op de betaalbaarheid en toekomstbestendigheid van de woningen en de differentiatie van de woningvoorraad. Hoewel de prijzen op de woningmarkt momenteel iets dalen, liggen de kosten en prijzen voor nieuwbouw nog altijd hoog. In combinatie met de gestegen hypotheekrente betekent dit dat bepaalde groepen mensen minder verhuisbereid zijn of minder mogelijkheden hebben om een woning te kopen. Dit geldt echter voornamelijk niet voor alle groepen woningzoekenden, waardoor de vraag in de Brainport regio onverminderd hoog blijft. De haalbaarheid en betaalbaarheid van nieuwbouw staat echter wel onder druk. De momenteel stijgende

hypothekrentes doet overigens niets af aan de gemeentelijke en regionale woningbouwopgave.

In de Woon(zorg)visie 2023-2027 is een onderzoek opgenomen naar de mogelijkheden voor verevening over verschillende locaties. De behoefte aan verevening hangt samen met de doelstelling om gebiedsgerichte woningbouwprogramma's toe te passen. Dus bv. in wijken met een hoog aandeel sociale huur of -koop en een lage draagkracht een andere verdeling in prijssegmenten en doelgroepen te hanteren, dan in wijken met hoge draagkracht en weinig sociale woningen. Om te voorkomen dat er onevenredig veel gevraagd wordt aan initiatiefnemers in bepaalde gebieden wordt de mogelijkheid van een vereveningssysteem onderzocht, dat de financiële lasten van dergelijke ontwikkelingen spreidt. Ook de haalbaarheid van kleine projecten kan hierbij gebaat zijn.

2. Ontwikkeling bedrijventerreinen

De Brainportregio kent een sterke economische groei, waardoor ook in 2022 de vraag naar bedrijfsgrond erg hoog was. Bijna alle bedrijfsgrond uit de regionale programmeringsafspraken uit 2021 is inmiddels verkocht of overtekend. Op de bedrijventerreinen zijn in de regio nauwelijks kavels meer beschikbaar. Ook op de bestaande regionale bedrijfsruimtemarkt is het aanbod op dit moment historisch laag. Dit creëert een hoge druk op de ruimte om bedrijven met een serieuze huisvestigingsvraag te kunnen faciliteren. Samen met de regio is gestart met de ontwikkeling van een integrale visie met daaruit volgend een nieuwe programmering werklocaties.

3. Sociaal-maatschappelijke opgave

Maatschappelijke ontwikkelingen stellen de gemeente voor forse uitdagingen de komende jaren. Veldhovenaren worden steeds ouder en blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Mensen die zorg nodig hebben, wonen minder vaak in zorginstellingen. De effecten van de toenemende migratie, alsook de internationale vluchtelingencrisis vragen om oplossingen en de klimaatcrisis maakt doordachte investeringen voor de toekomst noodzakelijk. Een gezond evenwicht tussen groei en een goede kwaliteit van wonen en leven is van belang. Dit alles in het perspectief van een duurzaam en toekomstbestendig Veldhoven.

4. Schaalsprong

Samengevat is er in Veldhoven en in de regio sprake van een schaalsprong in de mate van verstedelijking. Door de groei van het bedrijfsleven is er een verwachte groei van het aantal inwoners, toename van het verkeer en meer behoefte aan voorzieningen en groen. Naast uitbreiding in de randen van Veldhoven (b.v. Zilverackers en Habraken) zal door een intensiever gebruik van de nog aanwezige ruimte (inbreiding) aan deze vraag moeten worden voldaan. Mede door deze verdichting ontstaat concurrentie om de beschikbare ruimte, zoals tussen wonen, bedrijven, klimaatadaptieve en aantrekkelijke buitenruimte en voorzieningen. Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan de maatschappelijke en sociale aspecten van de groei, een duurzame samenleving en de energietransitie.

5. Wettelijk kader

De Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking treedt, biedt een kader voor nieuwe werkwijzen en instrumenten. Ook jurisprudentie van de afgelopen jaren, bijvoorbeeld het Didam arrest, beïnvloed het gemeentelijk grondbeleid.

De in de Kadernota Grondbeleid beschreven visie op het grondbeleid is dat de gemeente regie voert vanuit het perspectief op de grote opgaven waar ze voor aan de lat staat. Uitgangspunt hierbij is: faciliteren waar het kan en actief zijn waar het moet. Bij de realisering van de opgaven wordt op projectbasis beoordeeld welke instrumenten van het grondbeleid het beste kunnen worden toegepast. De drijfveer achter (de implementatie van) het grondbeleid is niet puur financieel maar vooral sociaal-maatschappelijk

gedreven.

Parameters voor de grondexploitatie

Als onderdeel van een verantwoord financieel beleid worden twee maal per jaar de bouwgrondexploitaties geactualiseerd: bij de begroting en bij de jaarrekening. Nu zijn de parameters en de uitgangspunten bepaald die de basis zijn voor het maken van de berekeningen van de bouwgrondexploitaties voor de begroting 2024. De peildatum van deze parameters is 1 juni 2023. Voor de berekeningen wordt rekening gehouden met een relatief lange termijn. Onze plannen omvatten een looptijd van maximaal 10 jaar. Uitgangspunt van de berekeningen is een realistische kostenraming en een behoudende opbrengstraming, zodat risico's in de ontwikkeling niet onevenredig worden doorgeschoven naar de toekomst.

Onze rekenrente volgt de marktrente. In de begroting 2024 wordt 1,5% op jaarbasis aangehouden.

Ten behoeve van de externe kosten- en opbrengststijging (zoals bijvoorbeeld inflatie) wordt in de berekeningen rekening gehouden met een kostenstijging van 6,0% in 2023, 4,0% in 2024 & 2025 en 2,0% in 2026 en verder. Daarnaast is in de berekeningen uitgegaan van een opbrengstenstijging van 0% in 2023, vanaf 2024 is 2,0% op jaarbasis aangehouden. Indien er binnen grondexploitaties een afwijkende indexering of specifieke prijsafspraken zijn gemaakt worden deze aangehouden.

Beperken risico's grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie bepalen mede de hoogte van de gemeentelijke risicoreserve. Door de economische groei en het aantrekken van de woning- en bedrijvenmarkt zijn de risico's in de grondexploitatie verminderd. De risico's van de grondexploitatie worden voor een deel opgevangen in de betreffende grondexploitatie. Zowel bij woningbouw als bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen zijn regionaal afspraken gemaakt om risico's te verkleinen. Door de verkopen van bouwrijpe grond in zowel Huysackers, het Kransackerdorp, als bij de bedrijventerreinen is er een daling van de totale boekwaarde van de grondexploitaties ingezet. De risico's nemen hiermee eveneens af.

Didam Arrest

De overheid is, na de uitspraak van de Hoge Raad in het Didam arrest eind 2021, verplicht om mededingingsruimte te bieden bij de verkoop van haar percelen grond of andere onroerende zaken. Er moet ruimte geboden worden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar percelen grond of andere onroerende zaken indien er meerdere gegadigden zijn voor de aankoop. Dit is anders dan voorheen, waarbij het gangbaar was dat overheden hun grond of andere onroerende zaken één-op-één verkochten of verhuurden. Door juristen wordt geadviseerd om het Didam arrest ook te betrekken bij verhuur en verpachting van grond of ander vastgoed. Het college heeft algemene systeemafspraken vastgesteld die aangegeven wat vanuit juridisch perspectief de gevolgen zijn van het Didam arrest. Ook is geïnventariseerd wat de gevolgen zijn van het Didam Arrest voor onderhandelingen die reeds vóór het arrest liepen. Per woningbouwproject is gekeken naar de status ervan en zijn alle relevante feiten en omstandigheden overwogen. Als we kunnen motiveren of de beoogde contractuele wederpartij redelijkerwijs als enige serieuze gegadigde is aan te merken hoeven we de onderhandelingen niet af te breken en wordt er in principe geen verdere vertraging opgelopen. In veel gevallen wordt de verkoop echter wel gepubliceerd waarbij belanghebbenden zich, binnen een bepaalde termijn, kunnen wenden tot de Voorzieningenrechter als zij van oordeel zijn dat zij in aanmerking komen voor de aankoop.

2. Gemeentelijke grondprijzen

Woningbouw

De gemeentelijke grondprijzen voor grondgebonden woningen worden jaarlijks per 1 april geactualiseerd op basis van de verkoopcijfers van de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) van het jaar ervoor.

De cijfers geven een lichte daling aan van de verkoopwaarde van 1,8% over 2022. Deze daling van 1,8% wordt toegepast in de gemeentelijke grondprijs voor zowel particuliere als projectmatige nieuw uit te geven bouwgrond met uitzondering van de sociale huurwoningen. De NVM cijfers gaven over 2021 nog een stijging aan van de prijzen van bestaande woningen van 16,1% aan. Deze extreem hoge stijging voor alle woningbouwcategorieën toepassen kon ertoe leiden dat Veldhoven zich uit de markt zou prijzen voor particuliere bouw kavels en projectontwikkelaars. Daarom heeft het college toen besloten om niet voor alle woningbouwcategorieën deze prijsstijging door te voeren. De prijsdaling van 1,8% per 1 april 2023 is wel voor alle categorieën, met uitzondering voor de grond voor sociale huurwoningen, doorgevoerd.

Bouwgrond wordt vooraf in categorieën ingedeeld op basis van type woning, locatie, kavelgrootte en kwaliteitskenmerken van het kavel voor zover bekend. Bij uitzondering kan voor een of meerdere kavels de grondprijs van de vorige (lagere) categorie worden aangehouden. Dit is afhankelijk van de kenmerken van de kavel.

In de komende maanden zal de prijsontwikkeling verder worden gevolgd om op basis hiervan de grondprijzen per 1 april 2024 vast te stellen. Met name de betaalbaarheid van de woningbouw en de effecten op de woningmarkt zullen nauwgezet gevolgd worden.

Naast de reguliere prijsontwikkeling op basis van de NVM cijfers biedt de Kadernota Grondbeleid 2023 de mogelijkheid om de grondprijzen voor bepaalde categorieën woningen, bijzondere functies of locaties specifiek te bepalen of afzonderlijk te taxeren. Ook kan bij grote bouw kavels een differentiatie in de grondprijs worden toegepast (zie hieronder).

Sociale huurwoningen

De projectmatige grondprijscategorie voor sociale huur moet de bouw van sociale huurwoningen mogelijk maken. Woningcorporaties worden geconfronteerd met stijgende bouwkosten terwijl de gereguleerde huren niet dezelfde stijging laten zien. Het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) heeft mede hierdoor de regionale grondprijssystematiek in 2023 geactualiseerd in overleg met de woningcorporaties. Er is afgesproken om te onderzoeken of een prijscategorie per type sociale huurwoning (grondgebonden, appartement, grootte van de woning) kan worden aangehouden. Ook is de bandbreedte van de grondprijzen voor sociale huurwoningen aangepast. Deze bedraagt nu € 200 tot € 400 p/m². Deze was € 275 tot € 350 p/m². De afgelopen jaren hebben de meeste regiogemeenten een ondergrens aangehouden van € 275 p/m². Ook in Veldhoven is deze ondergrens aangehouden. Eventuele aanpassingen in de systematiek en hoogte van de grondprijzen zullen in Veldhoven per 1 april 2024 ingaan. De grondprijs van de sociale huurwoningen is ingegeven door de sociaal-maatschappelijke opgave, niet door de haalbaarheid van de gemeentelijke businesscase (winst) op een woningbouwontwikkeling.

Staffeling grondprijs grote bouw kavels

Om in Huysackers marktconforme prijzen voor de bouwgrond te kunnen vragen is in 2018 gestart met het staffelen van de grondprijs bij grote kavels. Deze lijn is doorgezet in Kransackerdorp.

- Tot 500 m² wordt op basis van de kwaliteiten van de kavel de passende prijscategorie gehanteerd (midden-top).
- Van 500 - 1000m² wordt de reguliere grondprijs toegepast (basis).
- Mochten er kavels groter dan 1000 m² bij zijn dan wordt voor de overblijvende

vierkante meters de groenstrokenprijs en zonder bouwmogelijkheid toegepast.

Bedrijfsgrond

De laatste jaren zijn de prijzen voor bedrijfsgrond in Veldhoven niet aangepast. Zo werd de aansluiting met de markt en grondprijzen in de regio behouden. Gezien de blijvende interesse voor bedrijfsgrond is door het SGE aan de Stec-groep gevraagd om een taxatie uit te voeren om te kijken of de huidige grondprijzen in de regio nog marktconform zijn. In het najaar van 2023 zal hierover een rapportage verschijnen. Mogelijk worden de grondprijzen hierop aangepast. Eerdere actualisaties hebben in 2019 en 2020 voor het laatst geleid tot een beperkte stijging van de gemeentelijke grondprijzen voor bedrijfsgrond (2%/3% per jaar).

3. Projecten gebiedsontwikkeling

Hieronder is een overzicht opgenomen van de stand van zaken van de nu lopende bouwgrondexploitaties en grote projecten gebiedsontwikkeling.

Woningbouw

Woningbouwversnelling

De gemeente heeft in 2019 een actieplan woningbouwversnelling vastgesteld en maatregelen genomen om de versnelling te faciliteren. De gemeentelijke grondexploitatie (BGE) is, waar mogelijk, versneld. Ook nieuwe woningbouwlocaties zijn/worden kwalitatief en qua haalbaarheid getoetst. Principeverzoeken tot woningbouw op particuliere grond vallen hier ook onder. Om dit proces te begeleiden heeft de gemeente een Aanjaagteam samengesteld. Gekeken is naar versoepeling en vereenvoudiging van interne werkprocessen en het verkorten van de doorlooptijd van wettelijke procedures. Hierbij wordt intensief samengewerkt met ontwikkelaars en woningcorporaties. De gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven hebben samen met de woningcorporaties die werkzaam zijn in de regio een standaard sociale huurwoning ontwikkeld. Door middel van een aanbesteding door de corporaties is voor de bouw van deze woning een vaste aannemer gevonden. Op verschillende locaties in het Stedelijk Gebied wordt deze woning nu gerealiseerd.

Om de kwaliteit van de versnelde woningproductie te bewaken heeft de gemeente een kwaliteitsteam samengesteld. Zij zien toe op het realiseren van de basis-kwaliteitsambities waar ieder project aan moet voldoen met daar bovenop extra ambities waarop bovengemiddeld wordt gepresteerd. De marktpartijen worden hierin uitgedaagd een bijzondere bijdrage te leveren.

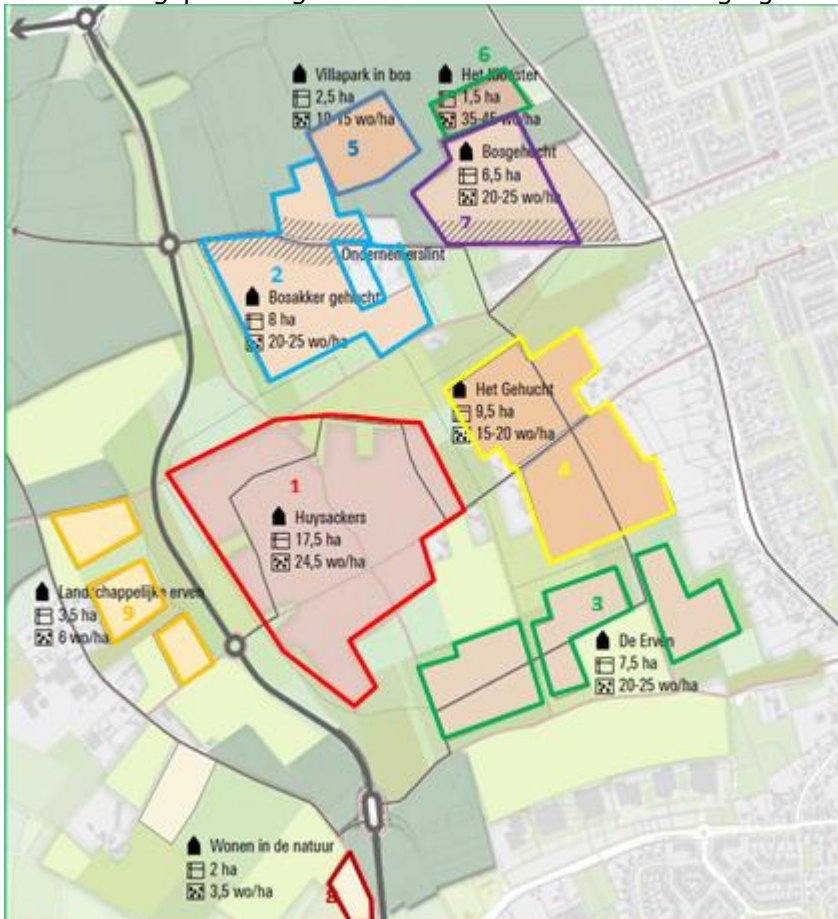
De nieuwe projecten die vanaf 2020 zijn opgepakt conform de aanpak woningbouwversnelling leiden in 2023 tot opgeleverde woningen. In 2021 zijn zes nieuwe projecten opgestart waarvan de woningen in 2023 worden opgeleverd. Dit moet leiden tot een aantal opgeleverde woningen van gemiddeld 400 per jaar in de periode 2020-2024.

Zilverackers: Kransackerdorp

De grondexploitatie Zilverackers heeft betrekking op een gebiedsontwikkeling met wonen in het landschap, gelegen in het westen van de gemeente Veldhoven. Het totale gebied Zilverackers wordt ontsloten door de Zilverbaan. Deze noord-zuid verbinding is medio 2018 in gebruik genomen. Het plan bestaat uit het hoofddorp Huysackers met daaromheen een krans van kleinere erven, buurtjes en gehuchten (Kransackerdorp). In het plan Zilverackers zijn in totaal circa 1250 woningen voorzien, op basis van het Afsprakenkader Wonen van het SGE van 2017. Dit afsprakenkader is inmiddels herijkt in 2022, waarbij de beperking op de aantallen is komen te vervallen.

Het bestemmingsplan voor het hoofddorp Huysackers (ca. 450 woningen) is al enige jaren onherroepelijk. Op 30 Oktober 2018 heeft de gemeenteraad de ontwikkelvisie

vastgesteld voor de krans van dorpen om Huysackers heen. Op 21 april 2021 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Zilverackers, Kransackerdorp (ca. 820 woningen) vastgesteld. Tegen het vastgestelde bestemmingsplan is beroep ingediend. In 2021 heeft de Raad van State positief besloten op een kort geding waardoor het bestemmingsplan wel rechtskracht heeft verkregen en omgevingsvergunningen konden worden afgegeven. De uitspraak van de Raad van State over het vastgestelde bestemmingsplan is vertraagd, er is nog geen uitspraak gedaan. Het ontbreken van een onherroepelijk bestemmingsplan zorgt voor onzekerheden en vertraging.

De woonlocaties in Zilverackers worden met hoge prioriteit uitgevoerd binnen de WBV. Ze worden gerealiseerd conform nummering in bovenstaande afbeelding. In de deelgebieden Bosakker en De Nieuwe Erven zijn in 2023 al woningen opgeleverd.

Het resultaat van de BGE fluctueert vanwege de lange looptijd en de invloed van recente ontwikkelingen in de markt, zowel aan de kostenkant als aan de opbrengstenkant. Daarnaast is ook het woningbouwprogramma herzien waardoor meer betaalbare en kleinere woningen worden gerealiseerd. De eindwaarde per 31 december 2027 bedraagt € 1.379.924 negatief. Om dit verlies op te vangen is ten tijde van jaarrekening 2022 een verliesvoorziening opgesteld, deze is naar aanleiding van de laatste actualisatie opgehoogd.

Noordrand: Meerstraat

De bouwgrondexploitatie Noordrand Meerstraat heeft betrekking op een woningbouwlocatie inclusief een school, gelegen in het noorden van de gemeente Veldhoven. In 2023 is de laatste particuliere bouwkaavel verkocht. De grondexploitatie zal bij de jaarrekening 2023 afgesloten worden, eventueel met nazorgbudget voor de allerlaatste werkzaamheden. De eindwaarde per 31 december 2023 bedraagt € 64.248 voordelig. Dit is het eindresultaat na eerder genomen winstnemingen ad. € 10.500.000.

Zandven

Op een deel van Zandven, Zandven Oost is door ontwikkelaar Floreffe woningbouw gerealiseerd. Dit betreft een deel koopwoningen en een deel middeldure huur. Voor een verdere toelichting van Zandven zie hieronder bij het onderdeel bedrijventerreinen.

Slot-Oost

Het project Slot-Oost betreft een woningbouwlocatie. Het plangebied is gelegen in het noordoosten van de gemeente Veldhoven omsloten door de Heerbaan, de Heistraat en een bestaande woonwijk. De gemeenteraad heeft in het verleden het besluit genomen om in het plangebied max. 60 woningen mogelijk te maken.

In juli 2020 is er een overeenkomst voor de ontwikkeling door gemeente en een particuliere ontwikkelaar. Het bestemmingsplan is december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Er zijn 5 beroepen ingediend. Er is inmiddels gestart met uitwerking van de omgevingsvergunning, dit loopt parallel met de bodemprocedure. De zitting vindt waarschijnlijk in Q3 2023 plaats, aangezien RvS nog geen datum heeft gepland wordt in de loop van Q4 2023 een uitspraak verwacht.

De eindwaarde per 31-12-2027 bedraagt € 280.883 positief, dit is het eindresultaat na verwachte winstneming in 2024 van € 1.000.000 en in 2026 van €150.000.

Springplank

Voor het projectgebied geldt een onherroepelijk bestemmingsplan voor maximaal 130 appartementen en een wijkvoorziening.

Het project Springplank heeft in de woningbouwversnelling hoge prioriteit gekregen. In 2021 heeft er een marktconsultatie plaatsgevonden met onder andere als doel te onderzoeken hoe financieel om te gaan met 't Tweespan.

Eind 2021 is door de stuurgroep woningbouwversnelling, mede naar aanleiding van de uitkomsten van de marktconsultatie besloten tot een prijsvraag, welke is uitgezet in 2022 in de vorm van een verkoopprocedure. Na de zomer van 2022 is een partij geselecteerd om de grond aan te verkopen. Er worden sociale- en middeldure huurwoningen gerealiseerd, onder meer om doorstroming binnen de wijk mogelijk te maken. Vanaf dat moment tot eind 2023 wordt het volledige proces tot aan projectovereenkomst en grondverkoop doorlopen en afgerond.

Het berekende resultaat bedraagt op eindwaarde in 2025 € 307.048 positief. Daarbij is er uitgegaan van een winstneming in 2024 van € 2.150.000.

Djept

Gebied Djept, gelegen binnen de contouren van Heerbaan, Djept en Traverse/Smelen is een logische plek om te bebouwen en draagt zowel substantieel bij aan de uitvoeringsplanning en woningaantallen van de woningbouwversnelling als de gemaakte prestatieafspraken met woningcorporaties. Tevens heeft zowel gemeente Veldhoven als de ontwikkelende particuliere eigenaar in dit gebied een aanzienlijk grondbezit waardoor ontwikkeling op deze locatie voor de hand ligt.

Ontwikkelende eigenaar Stayinc, gemeente en woningcorporatie Woonbedrijf hebben een gezamenlijke gebiedsvisie opgesteld en zijn een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Waarin de raamafspraken betreffende de ontwikkeling, realisatie, woningbouwaantallen, gronduitgifte, uitgangspunten voor de uitwerkingen op deelgebied, etc. zijn vastgelegd.

Met de gebiedsvisie wordt beoogd om te komen tot een kwaliteitsverbetering en historisch herstel van de landschappelijke kwaliteiten in gebied Djept. Het gebiedsconcept is een landschappelijk park waarin gewoond wordt, met een kwalitatieve belevings- en recreatieve waarde voor bewoners en omwonende Veldhovenaren. De

verbinding met het omliggende gebied wordt versterkt door de aansluiting van wandel- en fietsroutes.

Door dit project worden ruim 300 woningen toegevoegd aan de Veldhovense woningvoorraad, in een voor Veldhoven onderscheidend woonmilieu van stedelijke bebouwing in een ruime groene opzet. Ook wordt voorzien in een grote woningbehoefte en wordt voldaan aan de wens van de raad tot toevoeging van een substantieel aandeel sociale huurwoningen (40%) en woningen in het middelduur huursegment. Zo wordt met Woonbedrijf op deze locatie invulling gegeven aan de prestatieafspraken ter grootte van 120 sociale huurwoningen. Stayinc realiseert middeldure- en dure huur- en koopwoningen in een gemengd programma.

De eindwaarde per 31 december 2027 bedraagt € 66.128 positief. Dit is het eindresultaat na verwachte winstnemingen van € 1.840.000.

Gansepoel

Project Gansepoel ontleent zijn naam aan de voormalige basisschool De Gansepoel in de Veldhovense wijk d'Ekker. Deze basisschool is 14 jaar geleden gesloten en sindsdien heeft het terrein als braakliggend grasveld omringd door bomen in de wijk gelegen. De gemeente Veldhoven is eigenaar van de kadastrale percelen van de voormalige basisschool.

Het doel van project Gansepoel is het voorzien in additionele betaalbare woningen met aandacht voor een hoge kwaliteit van de leefomgeving voor nieuwe en bestaande bewoners. Bovendien kan er door de realisatie van het project doorstroming in de wijk op gang komen. Senioren verlaten hun eengezinswoning en gaan naar een nieuwbouw appartement. De eengezinswoningen komen beschikbaar voor (jonge) gezinnen. De wijk kan daarmee een verjongingsslag krijgen.

In het plangebied worden 56 sociale huurappartementen gerealiseerd door Woonbedrijf. In 2023 is gestart met de bouw van de woningen. De oplevering is voorzien in 2024, daarna wordt woonrijp gemaakt door de gemeente.

De eindwaarde per 31-12-2025 bedraagt € 217.312 positief. Dit is het eindresultaat na geraamde winstnemingen van € 150.000 in 2023 en € 25.000 in 2024.

Naam BGE	Eindwaarde/Resultaat	Afsluiten
Zilverackers/Kransackerdorp	€ -/- 1.379.924	2027
Noordrand Meerstraat	€ 10.564.248	2023
Slot Oost	€ 1.430.883	2027
Springplank	€ 2.457.048	2025
Djept	€ 1.906.128	2027
Gansepoel	€ 392.312	2025

Bedrijventerreinen

Afspraken Stedelijk Gebied Eindhoven

De vraag naar bedrijfsruimte verandert, locatie en kwaliteit van een bedrijventerrein worden steeds belangrijker. Onderzoek in 2016 in opdracht van de provincie toonde aan

dat er sprake is van een structureel overaanbod aan vierkante meters bedrijventerreinen in Noord-Brabant. In het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn dan ook afspraken gemaakt om de voorraad grond op in ontwikkeling zijnde bedrijventerreinen (plancapaciteit) en de behoefte van de markt in evenwicht te brengen. In juni 2017 hebben alle gemeenteraden van de negen gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven ingestemd met de nieuwe programmeringsafspraken. Hierbij is ook een vereveningsbijdrage voor de gemeenten die harde plancapaciteit schrappen afgesproken.

Regionaal is afgesproken dat op Habraken bedrijfsgrond voor circulaire bedrijven wordt uitgegeven. Dit heeft echter nog niet geleid tot concrete verzoeken van circulaire bedrijven om zich op Habraken te vestigen. Momenteel is de vraag naar bedrijfsgrond weer toegenomen. Bij een aantal bedrijventerreinen is er inmiddels weer een tekort aan bedrijfsgrond. In het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn dan ook in 2021 nieuwe afspraken gemaakt over de programmering van bedrijventerreinen. Deze worden eind 2023 weer geactualiseerd.

Revitalisering

Er is aandacht om bestaande bedrijventerrein te revitaliseren en uit te breiden. Regionaal sluit het aanbod op bestaande terreinen lang niet altijd aan op de behoeften van bedrijven die een vestigingslocatie zoeken of willen doorontwikkelen. Het Stedelijk Gebied Eindhoven vindt het van belang om nieuwe innovatieve ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen waar nodig te faciliteren. Om invulling te geven aan deze ambitie heeft de regio het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties gevormd. Uit dit fonds kunnen investeringsbijdragen voor o.a. revitalisering worden gedaan.

Habraken

De bouwgrondexploitatie Habraken heeft betrekking op een bedrijventerrein, gelegen ten noordwesten van de kern van Veldhoven. De gemeente Veldhoven is bezig het bedrijventerrein gefaseerd te ontwikkelen en gefaseerd uit te geven.

Het Stedelijk Gebied Eindhoven heeft in het verleden afspraken gemaakt rondom (fasering van) de regionale bedrijventerreinen. In dit kader is voor Habraken 15 ha bedrijfsgrond geschrappt. Voor 5 ha regulier ligt het bestemmingsplan ter inzage. 4 ha Circulaire grond is reeds verkocht. Voor de overige 6 ha, voorheen als circulair te ontwikkelen, is tijdens de Omgevingsdag in juli een akkoord gekregen om de ruimte flexibel in te vullen en uit te geven. De overige (geschrapte) gronden verwachten we met de nieuwe programmeringsafspraken te mogen uitgeven.

Na recente ontwikkelingen is er een tekort ontstaan op energie. Gevolg is een (tijdelijke) stop van nieuwe aansluitingen of zwaardere aansluitingen voor bedrijven. Dit kan gevolgen hebben voor vestiging van nieuwe bedrijven op Habraken. De ontwikkelingen rondom stikstof kan mogelijk ook gevolgen hebben voor de afgifte van nieuwe vergunningen.

Uitgifte van de bedrijfskavels zal plaatsvinden conform uitspraak Hoge Raad in de zaak Didam.

De eindwaarde per 31 december 2030 bedraagt € 144.067 positief. Dit is het eindresultaat na genomen winstneming van € 2.930.000 en nog te nemen winstnemingen van € 1.075.000.

Noordrand; Zandven-West en Zandven-Oost

De exploitatie Noordrand Zandven heeft betrekking op een deel bedrijventerrein, gelegen in Veldhoven ten noorden van de kern van Veldhoven en ten oosten van het (grotere) bedrijventerrein Habraken en een deel woningbouw. Op het bedrijventerrein Zandven, Zandven-West waren woon-werkkavels voorzien. Omdat de woon-werkkavels slecht verkochten is onderzoek gedaan om deze van elkaar los te koppelen. Het op dit punt

gewijzigde bestemmingsplan is op 17 december 2019 door de raad vastgesteld. In 2020 is het gehele plan opnieuw doorgerekend. Daarvoor is het plangebied opnieuw geanalyseerd, zo ook de kosten, opbrengsten en de fasering. Sinds de aanpassing in het plan is de verkoop van de kavels snel gegaan en is inmiddels alles verkocht.

De eindwaarde per 31-12-2024 bedraagt € 177.672 positief. Dit is het eindresultaat na reeds genomen winstnemingen à € 3.120.000 en een nog te nemen winstneming in 2023 à € 250.000.

Naam BGE	Eindwaarde/Resultaat	Afsluiten
Habraken	€ 4.149.067	2030
Noordrand Zandven	€ 3.547.672	2024

De Run

De Run is aantrekkelijk voor high tech (maak-)industrie en (innovatieve) health. Er wordt actief ingezet op omvorming van het bestaande terrein naar een innovatief werklandschap. De ontwikkeling van De Run wordt momenteel faciliterend opgepakt door de gemeente. De gemeente heeft daar slechts beperkt grond in eigendom, met name op de Run 1000 en 2000.

Bereikbaarheid

De gemeente investeert in de bereikbaarheid van haar woonwijken en bedrijventerreinen. Sprekende voorbeelden hierbij zijn de reconstructie van de Kempenbaan, de aanleg van de Zilverbaan en de nieuwe aansluiting op de A67. O.a. voor De Run en voor Habraken zijn deze investeringen van groot belang. Mede door de financiële bijdragen verbetering kwaliteit fysieke leefomgeving (voorheen BOVO-bijdragen) die particulieren aan de gemeente betalen worden deze investeringen bekostigd. De tarieven van deze financiële bijdragen bij particulier kostenverhaal zijn voor 2024 geactualiseerd. Zie hieronder.

4. Beheer gemeentelijke gronden en panden (kapitaalgoederen)

Gemeentelijke gronden

Gronden, aangekocht ten behoeve van grondexploitatie, worden tijdelijk beheerd met als doel het realiseren van een maximaal financiële of maatschappelijke opbrengst. Gronden worden tegen marktconforme prijzen verpacht (kortlopende pacht). Ook zijn gemeentelijke percelen verhuurd aan woningcorporaties voor de tijdelijke huisvesting van urgenten en spoedzoekers.

In 2021 heeft de laatste verloting onder potentiële pachters plaatsgevonden en zijn er nieuwe afspraken gemaakt met de pachters over de verpachting van landbouwgronden voor drie jaar. Hierbij krijgt ook duurzaam grondgebruik de aandacht. Het aantal ha. te verpachten grond is wel afgenomen als gevolg van de ontwikkeling van het Kransackerdorp. Voor 2024 zal er in het najaar van 2023 een nieuwe verloting plaatsvinden.

Gemeentelijke panden

Gemeentelijke panden die zijn aangekocht voor gebiedsontwikkeling, maar niet hiervoor hoeven te worden gesloopt, zijn merendeels verkocht. De gemeente heeft geen panden meer in eigendom die niet meer nodig zijn voor gebiedsontwikkeling. Enkele panden worden nog gesloopt of verkocht nadat het plangebied is gerealiseerd. De verkoop wordt verzorgd door derden (makelaars).

De huuropbrengsten zijn geoptimaliseerd door een vaste rekenmethodiek voor alle gemeentelijke huurwoningen. Uitgangspunt hierbij is minimaal kostendekkende verhuur.

Van de gemeentelijke panden zijn panden aan een woningcorporatie verhuurd ten behoeve van de huisvesting van urgenten en spoedzoekers. Van enkele van deze panden is de verhuur inmiddels beëindigd vanwege de verkoop of sloop van de panden.

5. Gemeentelijk kostenverhaal en financiële bijdragen

In het kader van faciliterend grondbeleid verhaald de gemeente haar kosten bij particuliere ontwikkelingen. Dit zijn onder andere kosten voor het opstellen/in procedure brengen van een bestemmingsplan, civiele werkzaamheden aan infrastructuur en openbaar groen. Ook onder de Omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking treedt, blijft dit kostenverhaal in basis ongewijzigd.

Vanaf 1 januari 2024 zullen er twee financiële bijdragen worden gevraagd: enerzijds een bijdrage voor de realisatie van sociale huurwoningen en anderzijds een bijdrage voor de verbetering van de fysieke leefomgeving. Voorheen spraken we over BOVO, maar met de ingang van de Omgevingswet wordt de financiële bijdrage ter verbetering van de fysieke leefomgeving de nieuwe term. Deze bijdragen zijn ook onder de Omgevingswet afdwingbaar. Hieronder worden de bijdragen toegelicht.

Financiële bijdragen ter verbetering van de fysieke leefomgeving

De financiële bijdragen ter verbetering van de fysieke leefomgeving zijn investeringen in het openbaar gebied zoals infrastructuur (hoofdwegen), parken en openbare vervoervoorzieningen. Iedere eigenaar van een nieuw te bouwen woning, bedrijfspand of andere functie waarvoor een bestemmingsplanwijziging nodig is, betaalt hier aan mee. Het bedrag wordt berekend per woning (woningequivalent).

Het systeem van bijdragen en wijze van berekenen van het tarief blijft in het jaar 2024 gelijk. De kosten van de investeringsprojecten zijn geïndexeerd met de parameters die ook bij de herziening van de bouwgrondexploitaties zijn gehanteerd. Voor het bouwprogramma is rekening gehouden met de Woondeal en de intensivering van het bedrijventerrein de Run. Het tarief voor de bijdrage ter verbetering van de fysieke leefomgeving is herrekend en komt daarmee nu op € 7.211,- per woningequivalent per 1-1-2024. Het tarief in 2023 bedroeg € 8.333,- per woningequivalent.

Voor woningen, bedrijfsbestemmingen, kantoren, detailhandel en commerciële voorzieningen wordt een vast bedrag per woningequivalent in rekening gebracht. Deze bijdrage wordt niet in rekening gebracht voor de bouw van sociale huurwoningen gebouwd door toegelaten instellingen of door particuliere ontwikkelaars die aan kunnen tonen dat deze woningen voor minimaal 30 jaar voor de doelgroep beschikbaar blijven (duurzame sociale huur woningen). Deze termijn van 30 jaar is ook opgenomen in de Woon(zorg)visie Veldhoven.

Bij sloop/nieuwbouwprojecten wordt alleen voor de extra toegevoegde m2 bestemming een bijdrage afgedragen.

Om de afdracht te kunnen verhalen op derden dient er een verband te zijn tussen de kostprijs van de aan te leggen voorzieningen en de hoogte van het af te dragen bedrag per woning (woningequivalent). Voor de berekening van het tarief voor de begroting 2024 is de lijst van investeringen voor de verbetering van de fysieke leefomgeving weer geactualiseerd en op basis hiervan is het nieuwe tarief berekend. Hierbij is ook gekeken naar de geprogrammeerde nieuwbouw van woningen en overige nieuwbouwprojecten. Zij dragen immers bij aan de investeringen. De actuele projecten zijn geactualiseerd en opnieuw berekenend met prijspeil 1-1-2023. Daarnaast is het woningbouwprogramma opnieuw tegen het licht gehouden. Ook is de grondslag voor de omrekening voor de verschillende andere functies, zoals voor bedrijfsvestigingen, met als uitgangspunt de nieuwe grondprijzen per 1-4-2023 herzien. Dit alles heeft een verlaging tot gevolg van € 8.333,- naar € 7.211,- per woningequivalent.

Omdat in een kleinere woning gemiddeld minder mensen wonen wordt sinds 2017 rekening gehouden met de grootte van de woning. Er is hiervoor een gedifferentieerde bijdrage ingevoerd. Deze gedifferentieerde bijdrage is gebaseerd op bruto vloeroppervlakte en ziet er als volgt uit, gebaseerd op het tarief voor 2024:

- woning tot 60m² bvo : € 3.172,- per woningequivalent;
- woning 60 – 90m² bvo: € 6.345,- per woningequivalent;
- woningen groter dan 90m² bvo: € 7.211,- per woningequivalent.

Financiële bijdragen voor de realisatie van sociale huurwoningen

Om de realisatie van sociale huurwoningen in de gemeente te stimuleren en de voorraad sociale huurwoningen in de gemeente te vergroten zal, naar verwachting medio 2024, de mogelijkheid bestaan voor woningcorporaties (toegelaten instellingen) om bij de gemeente subsidie aan te vragen voor de realisatie van sociale huurwoningen. De woningcorporatie dient haar aanvraag te voorzien van een onderbouwing, waaruit blijkt dat deze bijdrage noodzakelijk is om het project financieel haalbaar te maken. De algemene subsidieverordening is in september 2023 hiervoor aangepast. De subsidieverordening zal nog nader worden uitgewerkt in een subsidieregeling. Hierin worden de doelen opgenomen die hiermee worden beoogd. Hoofddoel is het verbeteren van de betaalbaarheid en het gebiedsgericht stimuleren van de realisatie van sociale huurwoningen.

De hoogte van de subsidie per te bouwen sociale huurwoning dient nog te worden bepaald. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit subsidiebedrag € 3.000 per te bouwen sociale huurwoning bedraagt. Subsidiering vindt alleen plaats bij voldoende budget om de subsidie uit te keren. Met andere woorden er wordt een subsidieplafond ingesteld.

Vanaf 1 januari 2024 zal bij particuliere ontwikkelingen een financiële bijdrage worden gevraagd bij de realisatie van een vrije sectorwoning. Deze bijdrage wordt gebruikt voor de subsidiering nieuwbouw sociale huurwoningen. De heffing van deze bijdrage is vergelijkbaar met het systeem van de bijdragen voor de verbetering van de fysieke leefomgeving. De bijdrage ter verbetering van de fysieke leefomgeving hebben een relatie met zowel woningbouw als de ontwikkeling van bedrijfslocaties of andere functies, zoals detailhandel. Dit geldt niet voor de bijdrage voor de bouw van sociale huurwoningen. Daarom wordt hiervoor alleen een bijdrage gevraagd bij de realisatie van vrije sectorwoningen. Uitgaande van een mogelijke subsidie van € 3.000 per te bouwen sociale huurwoning en de geprogrammeerde nieuwbouw van woningen in de komende jaren bedraagt deze bijdrage per vrije sectorwoning € 2.395. Vrije sectorwoningen zijn koopwoningen en huurwoningen met een huurprijs vanaf € 809,- (peildatum 1 juli 2023). Voor vrije sectorwoningen komen niet in aanmerking voor een huurtoeslag. Voor de bijdrage per woning wordt geen onderscheid gemaakt naar de grootte van de woning. Deze financiële bijdrage zal vanaf 1 januari 2024 worden gevraagd bij particuliere ontwikkeling van woningbouw. Ook de gemeente, zal vanuit de gemeentelijke bouwgrondexploitatie, financieel bijdragen aan de nieuwbouw van sociale huurwoningen. Conform de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zal bij het afsluiten van een bouwgrondexploitatie een nog te bepalen deel van de gerealiseerde winst worden geormerkt voor dit doel. Uitgangspunt is dat een vergelijkbare bijdrage uit de gerealiseerde winst bij grondexploitaties wordt gedaan als bij particuliere ontwikkelingen. Ook hier wordt een bijdrage van € 2.395 per gerealiseerde vrije sectorwoning aangehouden voor subsidiëring nieuwbouw sociale huurwoningen. Voorwaarde hierbij is wel dat de gerealiseerde winst bij het afsluiten van de betreffende bouwgrondexploitatie van voldoende niveau is om deze bijdrage te kunnen doen. Alleen bouwgrondexploitaties voor woningbouw doen deze bijdrage.

Om zowel de financiële bijdrage als de subsidie te stroomlijnen wordt er een nieuwe bestemmingsreserve met dekkingsfunctie ingesteld. Deze Reserve stimulering bouw

sociale huurwoningen wordt gevoed door de genoemde bijdrage bij de realisatie van een vrije sector woning en door de afroming van een deel van de realiseerde winsten bij het afsluiten van een bouwgrondexploitatie.

Uit de reserve kunnen gelden worden onttrokken ten behoeve van het verstrekken van subsidies aan woningcorporaties/toegelaten instellingen voor nieuwbouw van sociale huurwoningen. Omdat de bestemmingsreserve niet negatief mag worden dienen er eerst voldoende financiële bijdragen te zijn ontvangen voordat subsidie kan worden verstrekt. Bij de start van het innen van bijdragen per 1 januari 2024 is de verwachting dat er medio 2024 voldoende middelen aanwezig zijn om te starten met de subsidiëring.

6. Richtlijnen en aanbevelingen van de Commissie besluit begroting en verantwoording (BBV)

In juli 2019 heeft de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) de notie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) uitgebracht. Hierin geeft zij richtlijnen en aanbevelingen met betrekking tot de financiële verwerking en verslaglegging van de gemeentelijke grondexploitatie. De notitie is een verzameling van grotendeels al eerder door de commissie uitgebrachte richtlijnen en aanbevelingen.

Looptijd grondexploitatie 10 jaar

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft aan dat een grondexploitatie een looptijd heeft van 10 jaar. Doel hiervan is om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken. Deze 10 jaar wordt gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden gezien en waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Dit houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te beperken. In het verleden duurden de projecten Zilverackers en Habraken langer dan 10 jaar. Inmiddels duren ze maximaal 10 jaar.

Tussentijdse winstneming van de grondexploitatie

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van de bouwgrondexploitatie. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen.

Hierbij dient de Percentage Of Completion (POC) methode te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

7. Invoering vennootschapsbelasting voor overheden

Vanaf 1 januari 2016 is de wet 'modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen' in werking getreden. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, vanaf 2016 vennootschapsbelasting betalen. Belangrijkste doelstelling van de wet is het realiseren van een fiscaal gelijk speelveld tussen overheids- en private ondernemingen.

Wet open overheid

Inleiding

In 2024 zullen we een belangrijke stap zetten in de implementatie van de Wet open overheid (Woo). Deze wet heeft als doel om transparantie binnen de overheid te bevorderen en de informatiehuishouding op orde te brengen. Om dit te realiseren, stellen we de volgende beleidsvoornemens voor:

1. **Aanwijzen Woo-contactfunctionaris:** We zullen één of meerdere contactpersonen aanwijzen voor het beantwoorden van vragen over de beschikbaarheid van publieke informatie. Deze Woo-contactfunctionarissen zullen zorgvuldig worden geselecteerd om burgers op een laagdrempelige en klantvriendelijke wijze te informeren over de beschikbaarheid van informatie en hen te ondersteunen bij hun Woo-verzoeken.
2. **Actieve openbaarmaking van informatie:** In lijn met de Woo-verplichting zullen we werken aan het actief openbaar maken van verschillende informatiecategorieën. In 2024 zullen we ons richten op het publiceren van informatie over bereikbaarheidsgegevens, organisatie en werkwijze, vergaderstukken van decentrale overheden, en Woo-verzoeken en -besluiten.
3. **Aansluiting Woo-index:** Het platform PLOOI, dat aanvankelijk werd overwogen, is komen te vervallen, en in plaats daarvan is de 'Woo-index', een verwijzindex voor gepubliceerde informatie, tot stand gekomen. Door aan te sluiten op de Woo-index zorgen we ervoor dat alle informatie gemakkelijk vindbaar is voor het publiek. We zullen een strategie uitwerken om de informatie in de eerste Woo-categorieën, indien die nog niet op internet wordt gepubliceerd, te ontsluiten.
4. **Integrale aanpak:** We zien de implementatie van de Woo als een belangrijk onderdeel van een groter geheel. Samen met andere wettelijke ontwikkelingen, zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) en de Wet digitale overheid (WDO), zullen we streven naar een integrale implementatie. Dit betekent dat we de Woo niet geïsoleerd beschouwen, maar deze wet inbedden in ons bredere kader van informatiemanagement.

Voor de succesvolle implementatie van de Woo zijn er incidentele (2022-2026) en structurele financiële middelen beschikbaar gesteld door het Rijk. Deze middelen zullen worden aangewend voor aanpassingen in de informatiehuishouding, het versterken van de formatie om informatievragen adequaat af te kunnen handelen, en het trainen van medewerkers. We zullen nauwlettend monitoren of deze kosten toereikend zijn en waar nodig bijsturen.

Met deze beleidsvoornemens willen we de transparantie en betrouwbaarheid van onze overheid vergroten en de informatiehuishouding optimaliseren. Door de implementatie van de Woo en de verbetering van onze informatiemanagementprocessen, zullen we bijdragen aan een meer toegankelijke en open overheid, waar burgers en belanghebbenden beter geïnformeerd worden en actief kunnen deelnemen.

Duurzaamheid

Inleiding

Duurzaamheid is een veelomvattend begrip. Op meerdere terreinen werken we aan een toekomstbestendige en duurzame leefomgeving voor Veldhoven. Het thema zit dan ook verweven in verschillende begrotingsprogramma's en activiteiten. Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen de onderdelen weer, die betrekking hebben op duurzaamheid.

Algemeen

Integrale duurzaamheidsvisie/-agenda

Tot op heden is er in de gemeente Veldhoven geen integraal beleid op het vlak van duurzaamheid. In navolging van het advies van de rekenkamercommissie stellen we een integrale duurzaamheidsvisie en -agenda op. Hierin duiden we het begrip duurzaamheid voor Veldhoven en hoe we de verschillende aspecten op een samenhangende manier kunnen borgen in beleid en uitvoering. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2023 gestart. In 2024 leveren we de visie met bijbehorende agenda op.

Samenwerken en afwegen

We werken samen met andere gemeenten in de regio en met lokale partners aan oplossingen. Bijvoorbeeld wat betreft de schaarste op het elektriciteitsnetwerk en de uitdagingen rondom de luchthaven. Dit doen we om onze duurzaamheidsambities te verwezenlijken en tegelijkertijd economische en ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren. Daarnaast wordt de ruimte binnen de gemeente schaarser, onder andere vanwege de schaa sprong. We hebben daarom heldere afwegingskaders nodig. Dit vraagt om een integrale benadering, samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen en het toepassen van (nieuwe) instrumenten en regelgeving, zoals de Omgevingswet.

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

We willen de kwaliteit van de leefomgeving hoog houden, biodiversiteit verbeteren en de gevolgen van klimaatveranderingen op kunnen vangen. Daarom versterken we het groen in de openbare ruimte. We zoeken hierbij naar koppelkansen met andere werken en (verduurzamings)projecten. Verder stimuleren we inwoners, ondernemers, ontwikkelaars en andere partijen om hun eigendommen te vergroenen. En werken we aan groenere, toekomstbestendige bedrijventerreinen, uiteraard samen met ondernemers. Tot slot zetten we ons in om de impact op flora en fauna van ruimtelijke ontwikkelingen en de energietransitie, bijvoorbeeld bij het isoleren van gebouwen, zo klein mogelijk te houden en waar nodig te compenseren.

Energietransitie

Gebouwde omgeving

We helpen inwoners, ondernemers en verenigingen bij het verminderen van hun energieverbruik. We spitsen onze aanpak toe op gebieden en doelgroepen, zodat iedereen mee kan doen. We bouwen aan een netwerk van partijen die hier iets in kunnen betekenen. Uiteraard brengen we het aardgas- en elektriciteitsverbruik van onze eigen gebouwen omlaag. Ondertussen vertalen we onze lange termijn ambities naar uitvoering en werken we aan toekomstige energieoplossingen.

Industrie en bedrijventerreinen

Ook op onze bedrijventerreinen zetten we in op het verminderen van het energieverbruik en de CO₂ uitstoot. Daarnaast is het van belang om minder afhankelijk te worden van het overvolle elektriciteitsnetwerk. We zoeken naar mogelijkheden om energie uit wisselen en/of op te slaan. Als gemeente zijn we hierbij sterk afhankelijk van andere partijen. We investeren dan ook in de samenwerking met en ondersteuning van ondernemers.

Hernieuwbare energie

We zetten zoveel mogelijk in op het opwekken van zonne-energie op daken van woningen en bedrijven, grote parkeerterreinen en in wegbermen. Ook hier vervult de gemeente een belangrijke rol in het ondersteunen van inwoners en ondernemers. Het steeds drukker wordende elektriciteitsnetwerk is op dit vlak eveneens een belangrijk aandachtspunt.

Mobiliteit

We streven naar duurzame(re) vormen van mobiliteit, om zo impact op het milieu en de omgeving te verminderen. We stimuleren inwoners om vaker te voet, met de fiets of het OV te gaan. En we faciliteren elektrisch rijden door publieke laadpalen te plaatsen. We houden er rekening mee dat elektrisch personenvervoer en de verduurzaming van zwaar transport zowel een uitdaging voor het energiesysteem vormen, als een mogelijke oplossingsrichting. Tot slot werken we regionaal samen om de belasting van de luchthaven op het milieu en overlast voor inwoners te minimaliseren.

Circulariteit

Als gemeente willen we het goede voorbeeld geven op het vlak van circulariteit en duurzaam inkopen. Daarnaast stimuleren we inwoners om hun afval beter te scheiden, zodat zoveel mogelijk afvalstromen opnieuw als grondstof bruikbaar zijn. Ook bestrijden we zwerfafval, voor een schonere en duurzamere leefomgeving.

Financiële begroting

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een nader inzicht gegeven in de financiële begroting 2024. Dit hoofdstuk wordt onderverdeeld in de volgende paragrafen:

- kerngegevens;
- een overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- een uiteenzetting van de financiële positie;
- Baten en lasten per taakveld.

In de paragrafen wordt inzicht gegeven in de cijfers van de nieuwe begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 en, waar van toepassing, de realisatie van het jaar 2022 en de begroting na wijzigingen van het jaar 2023.

Kerngegevens

Sociaal

kengetallen sociaal	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Aantal inwoners:	46.418	46.600	46.825	47.075	47.325
waarvan:					
- 0 t/m 4 jaar	2.115	2.025	2.000	2.000	2.000
- 5 t/m 14 jaar	4.897	4.900	4.925	4.950	4.975
- 15 t/m 23 jaar	4.877	4.898	4.900	4.925	4.950
- 24 t/m 64 jaar	24.152	24.352	24.550	24.725	24.900
- 65 jaar en ouder	10.377	10.425	10.450	10.475	10.500
Aantal uitkeringsgerechtigden:					
- Participatiewet	445	475	475	475	475
- BBZ	0	2	2	2	2
- IOAW	25	25	25	25	25
- IOAZ	2	2	2	2	2
Aantal WSW'ers:					
- aantal SE (¹)	133	130	125	120	115
Aantal leerlingen per 1/10: (²)					
- primair onderwijs:	3.310	3.643	3.726	3.747	3.713
. openbaar onderwijs	776	893	919	920	898
. bijzonder basisonderwijs	2.534	2.750	2.807	2.827	2.815
- speciale school voor basisonderwijs	112	96	96	95	95
- speciaal onderwijs (ZMLK)	245	223	222	222	222
- speciaal onderwijs (LZK)	50	74	74	74	74
- voortgezet onderwijs	1.227	1.112	1.120	1.133	1.152

Samenstelling gemeenteraad:

- Hart voor Veldhoven	9	9	9	9	9
- GBV	6	6	6	6	6
- VVD	5	5	5	5	5
- Groen Links/PvdA	3	3	3	3	3
- Senioren Veldhoven	2	2	2	2	2
- D66	2	2	2	2	2
- CDA	2	2	2	2	2
totaal	29	29	29	29	29

¹ SE = Standaard Eenheid: Dit is de eenheid die overeenkomt met een arbeidsplaats van 36 uur voor een werknemer die op grond van de indicatie of herindicatie is ingedeeld in de arbeidshandicapcategorie "matig".

² De leerlingenaantallen vanaf het jaar 2022 zijn gebaseerd op leerlingenprognoses die door een extern bureau worden opgesteld. Bij het Sondervick College worden deze prognoses relatief sterk beïnvloed door het teruglopende leerlingenaantal van voorgaande jaren. Activiteit(en) die inmiddels door het Sondervick College zijn ondernomen met als doel deze trend te doorbreken, kunnen in de prognoses niet worden doorberekend. De feitelijke leerlingenaantallen zullen hierdoor waarschijnlijk hoger zijn dan de prognoses voor de komende jaren laten zien. Voor de nieuwe voorziening in Zilverackers is uitgegaan van een gelijke verdeling van het geprognostiseerde leerlingenaantal over beide scholen die zich in dit gebouw hebben gevestigd.

Fysiek

kengetallen fysiek	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Oppervlakte gemeente in hectaren:	3.188	3.188	3.188	3.188	3.188
waarvan:					
- binnenwater	19	19	19	19	19
- historische stads- of dorpskern					
Aantal woningen:	20.397	20.860	21.520	21.920	22.320
waarvan:					
- huurwoningen	6.714	6.937	7.337	7.517	7.697
- eigen woningen	13.683	13.923	14.183	14.403	14.623
Wegen en fietspaden in m ²					
- totaal wegen en fietspaden	3.003.657	3.018.675	3.033.769	3.048.938	3.064.182
- gemiddeld belaste wegen	360.343	362.145	363.955	365.775	367.604
- licht belaste wegen	200.046	201.046	202.051	203.062	204.077
- wegen in woongebied	1.409.485	1.416.532	1.423.615	1.430.733	1.437.887
- wegen in verblijfsgebied	792.274	796.235	800.217	804.218	808.239
- fietspaden	241.508	242.716	243.929	245.149	246.375
Aantal hectaren openbaar groen:	290	290	290	290	290

Financieel

kengetallen financieel	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Debt-ratio	64%	63%	59%	60%	60%
Netto-schuld in % van het balanstotaal	44%	57%	53%	54%	54%
Eigen vermogen in % van het balanstotaal	28%	30%	35%	36%	37%
Eigen vermogen in % totale lasten	52%	50%	51%	56%	55%
Netto externe financiering (bedrag x €1,000)	121.567	152.446	127.116	131.172	127.841
Netto schuld per inwoner (bedrag x €1)	2.591	3.192	2.626	2.700	2.615

Overzicht baten en lasten en de toelichting

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in:

- per programma (exclusief reserves) de baten, lasten en het saldo;
- het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen;
- het overzicht van de kosten van overhead;
- het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting;
- het bedrag voor onvoorzien;
- de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
- het resultaat;
- een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma;
- en tot slot een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- structureel begrotingsaldo.

Overzicht baten en lasten per programma (exclusief mutaties reserves)

De realisatie van doelstellingen op programmaniveau omvat alle geplande taken op het terrein van beleid en beheer gericht op de realisatie van de programmadoelstellingen. De hieraan verbonden baten en lasten worden per programma gespecificeerd weergegeven.

Bedragen (x € 1.000)		Rek.	Begr.	Begroting			
				2024	2025	2026	2027
Programma		2022	2023				
0	Bestuur en ondersteuning *	6.744	7.150	6.856	6.894	6.881	6.895
1	Veiligheid	3.781	3.999	4.028	4.005	4.056	4.144
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.362	6.871	7.997	8.561	8.871	9.265
3	Economie	6.724	4.141	7.515	4.999	4.079	4.129
4	Onderwijs en jeugd	5.512	6.338	6.036	6.578	7.016	7.061
5	Sport, cultuur en recreatie	12.472	12.972	13.184	13.577	13.906	14.240
6	Sociaal Domein	54.034	58.579	57.381	58.551	57.190	58.335
7	Volksgesondheid en milieu	12.611	14.884	15.508	15.957	16.683	17.190
8	Volkshuisvesting/ruimtelijke ordening/stedelijke vernieuwing	26.927	25.880	26.580	18.136	20.785	12.228
Totaal lasten		135.167	140.814	145.085	137.258	139.467	133.487
0	Bestuur en ondersteuning *	2.909	10.225	1.959	2.008	2.067	2.045
1	Veiligheid	142	83	85	85	85	85
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	647	397	410	426	440	454
3	Economie	5.706	557	4.703	3.339	2.018	2.052
4	Onderwijs en jeugd	1.102	1.295	1.077	1.085	1.092	1.094
5	Sport, cultuur en recreatie	2.124	2.085	2.064	2.033	2.023	2.027
6	Sociaal Domein	10.734	12.156	11.075	11.278	11.509	11.405
7	Volksgesondheid en milieu	10.542	12.852	12.544	13.090	13.583	14.155
8	Volkshuisvesting/ruimtelijke ordening/stedelijke vernieuwing	26.382	24.889	30.160	16.697	21.300	11.745
Totaal baten		60.288	64.539	64.077	50.041	54.117	45.062
Saldo (-/- = nadeel)		-74.879	-76.275	-81.008	-87.217	-85.350	-88.425

*) De baten en lasten zijn gepresenteerd exclusief de overzichten voor algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Voor een toelichting op de geplande taken en bovenstaande bedragen wordt verwezen naar de programmabegroting.

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Naast baten die zijn verbonden aan de uitvoering van programma's (derhalve verantwoord op het programma) beschikt de gemeente ook over baten die niet aan een specifiek programma zijn verbonden. Voorbeelden van deze algemene dekkingsmiddelen zijn de algemene uitkering, dividenden en gemeentelijke belastingen. Hierna volgt een overzicht.

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Lokale heffingen	14.494	15.811	17.068	17.988	18.782	19.549
2 Algemene uitkering gemeentefonds	78.970	77.551	82.561	87.747	83.787	86.022
3 Dividend	80	88	75	75	75	75
4 Saldo financieringsfunctie	36	-193	14	-555	-903	-1.312
5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	93.580	93.257	99.718	105.255	101.741	104.334

Overzicht van de kosten van overhead

De definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant worden in de betreffende taakvelden geregistreerd. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead (taakveld 0.4). Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten. Dit betreft de doorbelasting van overhead.

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Lasten overhead	13.688	16.099	16.066	15.882	16.065	16.095
2 Baten overhead	-295	-122	-111	-113	-115	-117
3 Doorbelasting overhead	-1.377	-1.397	-1.508	-1.473	-1.485	-1.489
Totaal overhead	12.016	14.580	14.447	14.296	14.465	14.489

Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting komt overeen met taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting.

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Vennootschapsbelasting	-588	839	264	334	460	0
Totaal vennootschapsbelasting	-588	839	264	334	460	0

Bedrag voor onvoorzien

De post onvoorzien is in de begroting opgenomen om onvoorziene incidentele financiële tegenvallers op te vangen. Doel hiervan is dat de realisatie van programmadoelstellingen op het geplande niveau kan worden gehandhaafd. De post is geraamd op programma 0 (onderdeel taakveld 0.8 Overige baten en lasten).

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
1 Stelpost onvoorziene uitgaven	0	101	156	160	164	168
Totaal onvoorzien	0	101	156	160	164	168

Overzicht mutaties in reserves per programma

Hieronder een overzicht van de mutaties in reserves per programma. In paragraaf 3.3.5 wordt een meerjarig overzicht gegeven van de mutaties per onderscheiden reserve.

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Programma						
Toevoeging aan reserves						
0.10 Bestuur en ondersteuning: mutaties reserves	970	2.043	6.908	2.470	2.861	2.059
Totaal toevoeging aan reserves	970	2.043	6.908	2.470	2.861	2.059
Onttrekkingen aan reserves						
0.10 Bestuur en ondersteuning: mutaties reserves	1.129	4.244	3.170	3.236	2.573	1.633
Totaal onttrekking aan reserves	1.129	4.244	3.170	3.236	2.573	1.633
Saldo (- = nadeel)	159	2.201	-3.738	766	-288	-426

Resultaat

Het begrotingsresultaat wordt in twee stappen gepresenteerd, te weten vóór en na de mutaties in de reserves. Op deze wijze wordt de beïnvloeding door de stortingen in en onttrekkingen uit de reserves, respectievelijk ten laste en ten gunste van de exploitatiebegroting, expliciet zichtbaar gemaakt.

Par.	Bedragen (x € 1.000) -/- = nadeel	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
				2024	2025	2026	2027
<i>3.2.2 Raming baten en lasten per programma</i>							
	Totaal lasten per programma	135.167	140.814	145.085	137.259	139.467	133.487 -/-
	Totaal baten per programma	60.288	64.539	64.077	50.041	54.117	45.062 +
	<i>Geraamd saldo baten en lasten programma's</i>	<i>-74.879</i>	<i>-76.275</i>	<i>-81.008</i>	<i>-87.218</i>	<i>-85.351</i>	<i>-88.425</i>
<i>3.2.3 Algemene dekkingsmiddelen</i>							
		93.580	93.257	99.718	105.255	101.741	104.334 +
<i>3.2.4 Overhead</i>							
		12.016	14.580	14.447	14.296	14.465	14.489 -/-
<i>3.2.5 Venootschapsbelasting</i>							
		-588	839	264	334	460	0 -/-
<i>3.2.6 Onvoorzien</i>							
		0	101	156	160	164	168 -/-
	<i>Totaal geraamd saldo baten en lasten</i>	<i>7.273</i>	<i>1.462</i>	<i>3.843</i>	<i>3.247</i>	<i>1.301</i>	<i>1.252</i>
<i>3.2.7 Beoogde toevoegingen/onttrekkingen reserves:</i>							
	Stortingen in de reserves	970	2.043	6.908	2.470	2.861	2.059 -/-
	Bijdragen uit de reserves	1.129	4.244	3.170	3.236	2.573	1.633 +
	<i>Saldo beoogde toevoegingen/onttrekkingen</i>	<i>159</i>	<i>2.201</i>	<i>-3.738</i>	<i>766</i>	<i>-288</i>	<i>-426</i>
Resultaat		7.432	3.663	105	4.014	1.014	826

Overzicht incidentele baten en lasten

Om inzicht te krijgen in de aard (incidenteel of structureel) van de baten en lasten wordt het overzicht van incidentele baten en lasten (per programma) gepresenteerd. Hiermee wordt informatie gegeven die relevant is voor de beoordeling van de financiële positie en de meerjarenraming. Voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Taakveld	Bedragen (x € 1.000) Omschrijving	Begroting			
		2024	2025	2026	2027
	LASTEN:				
3.2/8.2	Bouwgrondexploitatie	25.648	14.034	16.939	8.192
3.2/8.2	Verrekening bouwgrondexploitatie	37.607	11.295	10.363	0
0.10	Reserve resultaat BGE	4.703	1.089	1.600	522
0.9	Vennootschapsbelasting BGE	258	318	443	0
0.4	Implementatiekosten WOO	106	68	68	0
3.2	Begeleiding invoering Masterplan Citycentrum	105	0	0	0
3.2	Begeleiding invoering programma De Run	81	40	0	0
3.2	Programmeringsafspraken bedrijventerreinen SGE	1.500	0	0	0
8,1	Invoeren omgevingswet	148	76	0	0
8.1	Projecten derden niet BGE	1.169	1.160	1.081	1.091
	Totaal incidentele lasten	71.325	28.080	30.494	9.805
	BATEN:				
3.2/8.2	Bouwgrondexploitatie	67.958	26.418	28.902	1.760
3.2/8.2	Verrekening bouwgrondexploitatie	0	0	0	6.954
0.10	Reserve Vennootschapsbelasting BGE	258	318	443	0
0.10	Reserve prog.afspraken bedrijventerreinen SGE	1.500	0	0	0
8.1	Projecten derden niet BGE	1.169	1.160	1.081	1.091
	Totaal incidentele baten	70.885	27.896	30.426	9.805
	Saldo (-/- = nadeel)	-440	-184	-68	0

Toelichting

Bouwgrondexploitatie

De bedragen van de bouwgrondexploitaties zijn incidenteel van aard. De hier opgenomen lasten en baten worden per saldo verrekend met de balans of in het geval van winst of verlies verrekend met de algemene vrije reserve.

Vennootschapsbelasting BGE

Het deel van de vennootschapsbelasting dat gaat over de winst van de bouwgrondexploitatie is incidenteel van aard. De winst per individuele bouwgrondexploitatie komt namelijk maar één keer voor en zo ook de daaruit voortvloeiende vennootschapsbelasting. De hier opgenomen lasten worden verrekend met de algemene vrije reserve.

Implementatiekosten Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur en is per 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking getreden conform het meerjarenplan Woo. Tot 2026 zal de invoering gefaseerd uitgerold worden. Incidenteel is er voor 2024 € 106 en 2025/2026 € 68 aan extra kosten benodigd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie.

Begeleiding invoering Masterplan Citycentrum

De incidentele last betreft de begeleiding invoering Masterplan Citycentrum.

Begeleiding invoering programma de Run

De incidentele last betreft de begeleiding invoering programma de Run.

Programmeringsafspraken bedrijventerreinen SGE (€ 1.500 in 2024)

De "Programmering werklocaties Stedelijk Gebied Eindhoven 2021" en het daarin opgenomen financieel arrangement hebben financiële gevolgen voor de negen SGE-gemeenten. In 2017 heeft Veldhoven vanuit de regio € 2 mln ontvangen voor het uit de markt nemen van bedrijventerreinen. Dit bedrag is toen in de vrije reserve gestort. In de Jaarstukken 2017 is een risico benoemd over een mogelijke terugbetaling. Dit risico heeft een kans van 70% en een maximaal financieel gevolg van € 2,3 mln. Met de afrekening van de programmeringsafspraken uit 2016 is dit bedrag verminderd met € 0,8 mln. Met de herziene afspraken kunnen zich in 2024 de volgende 3 mogelijkheden voordoen:

1. Vanwege programmeringsafspraken moet Veldhoven € 1,5 mln betalen;
2. Als mogelijkheid 1 zich niet voordoet, kan het zijn dat Veldhoven € 1,5 mln uitgeeft aan 'andere doeleinden'. Hiervoor is wel een unaniem besluit nodig;
3. Veldhoven hoeft niets te betalen.

Mogelijkheid 1 hebben we tot deze begroting afgedekt met een risico.

Mogelijkheid 2 leent zich er niet voor om dit met een risico af te dekken. Met een tegenstem heeft Veldhoven de mogelijkheid om in 2024 mogelijkheid 2 niet door te laten gaan. Deze keuze zal afhankelijk zijn van de feiten en omstandigheden op dat moment. Om in de toekomst het mogelijke probleem te voorkomen dat er geen dekking is, is het nodig om de dekking nu te borgen voor 2024. Dit doen we door het risico te laten vervallen. En een kostenbudget in de jaarschijf 2024 te ramen van € 1,5 mln voor of terugbetalen vanwege programmeringsafspraken over rode gronden of voor de andere doeleinden uit de afspraken. En dit kostenbudget in de jaarschijf 2024 te dekken met een onttrekking aan de vrije reserve. Deze dekking is opgenomen in programma 0.

Invoering omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is op rijksniveau verplaatst naar 1 januari 2024. Incidenteel benodigd budget voor invoering omgevingswet voor 2024 € 148 en 2025 € 76.

Projecten derden niet BGE

De bedragen baten en lasten projecten derden niet bouwgrondexploitaties zijn incidenteel van aard .

Overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaand overzicht wordt aangegeven wat het effect op het exploitatiesaldo is van de structurele stortingen en onttrekkingen reserves.

Prog	Bedragen (x € 1.000) Omschrijving	Begroting			
		2024	2025	2026	2027
4	Vervangingsreserve openbare verlichting	231	236	242	248
5	Vervangingsreserve openbaar groen	660	676	692	708
6	Vervangingsreserve VRI	64	66	68	69
Totaal structurele toevoegingen reserves		955	978	1.002	1.025
4	Vervangingsreserve openbare verlichting	112	137	163	188
5	Vervangingsreserve openbaar groen	221	263	301	339
6	Vervangingsreserve VRI	73	83	88	90
10	Dekkingsreserve primair onderwijs	445	440	437	425
10	Dekkingsreserve bevordering energielabel	52	52	52	52
10	Dekkingsreserve Kempen Campus	117	117	117	117
10	Dekkingsreserve tijdelijke huisvestingslocaties	13	13	13	13
Totaal structurele onttrekkingen reserves		1.033	1.107	1.172	1.226
Saldo (-/- = nadeel)		79	128	170	201

Structureel begrotingsaldo

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in het structurele begrotingsaldo.

	Bedragen (x € 1.000) Omschrijving	Begroting			
		2024	2025	2026	2027
3.2.8	Resultaat	105	4.014	1.014	826
3.2.9	Incidentele baten en lasten	-440	-184	-68	0
Strutureel saldo (-/- = nadeel)		545	4.198	1.082	826

Uiteenzetting financiële positie

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de financiële positie van de gemeente Veldhoven. Allereerst wordt aangegeven wat het meerjarige exploitatiesaldo is (gesplitst naar bestaand en nieuw beleid). Vervolgens geeft het BBV (Besluit, Begroting en verantwoording) aan om inzicht te geven in de jaarlijks terugkerende arbeidskosten en de investeringen.

Naast het meerjarige exploitatiesaldo geeft ook de reservepositie inzicht in de financiële positie van de gemeente. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. Ook wordt een overzicht gegeven van de opgenomen voorzieningen.

Het EMU-saldo wordt gepresenteerd en tot slot wordt een geprognosticeerde begin- en eindbalans weergegeven.

Raming van de financiële gevolgen van bestaand en nieuw beleid

De gepresenteerde begroting is gebaseerd op een combinatie van bestaand beleid en nieuw beleid. De financiële gevolgen van nieuw beleid en bijstellingen zijn in hoofdstuk 2 per programma zichtbaar. Hieronder wordt een overzicht gepresenteerd met het totaal aan lasten en baten gesplitst naar bestaand en nieuw beleid.

Bedragen (x € 1.000) (-/- = nadeel)	Begroting			
	2024	2025	2026	2027
1 Lasten bestaand beleid	163.333	149.139	156.924	150.038 -/-
2 Baten bestaand beleid	164.155	155.611	157.281	149.870 +
<i>Saldo bestaand beleid</i>	<i>822</i>	<i>6.472</i>	<i>357</i>	<i>-169</i>
3 Lasten nieuw beleid/bijstelling bestaand beleid	3.478	5.922	-900	-734
4 Baten nieuw beleid/bijstelling bestaand beleid	2.628	3.178	1.803	2.306 +
<i>Saldo nieuw beleid/bijstelling bestaand beleid (-/- = nadeel)</i>	<i>-850</i>	<i>-2.743</i>	<i>2.703</i>	<i>3.040</i>
5 Lasten ombuigingsmaatregelen	185	185	2.454	2.454 -/-
6 Baten ombuigingsmaatregelen	318	471	408	409 +
<i>Saldo ombuigingsmaatregelen (-/- = nadeel)</i>	<i>133</i>	<i>286</i>	<i>-2.046</i>	<i>-2.045</i>
Totaal	105	4.014	1.014	826

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In onderstaand overzicht worden de arbeidskosten (loonkosten en sociale lasten) van het eigen personeel gepresenteerd. Voor een verder inzicht in en toelichting op de personele bedrijfsvoeringskosten wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

	Bedragen (x € 1.000) Programma	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
				2024	2025	2026	2027
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten		27.482	31.720	33.480	33.778	34.147	34.645
Totaal		27.482	31.720	33.480	33.778	34.147	34.645

Investerings

Prog	Taak- veld	Investering	Bedragen (x € 1.000)		Rekening		Begroting		Begroting								Structu- rele Kapitaal		
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	2022		2023		2024		2025		2026			2027	
Immateriële vaste activa																			
8	8.1	Voorbereiding Djept (onderzoek/ontwikk.)	234	-	504-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	8.1	Voorbereiding grond Lange Kruisweg (vh Gansepoel)	114	-	114-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		totaal	348	-	618-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa met economisch nut																			
0	0.3	Sondervick 11 (grond)	-	-	-	163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
0	0.3	Sondervick 11 (opstal)	-	-	-	139	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	0.3	Kempenbaan West: verkoop Moormanlaan 6	-	-	-	163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
0	0.3	Blauwe grond Zilverackers algemeen	-	701	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
0	0.3	Grond De Run 1000	-	-	-	309	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	0.4	Zaaksysteem	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
0	0.4	Thin clients en monitoren gemeentehuis	-	-	-	85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
0	0.4	Thin clients en monitoren 2021	0	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	0.4	Vloerbedekking gemeentehuis beneden	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
0	0.4	TPOW - bureaus en bureaustoelen	24	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
0	0.4	TPOW - beeldbelunits	50	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
0	0.4	WiFi-spots	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
0	0.4	Switches	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
1	1.0	Vervanging dienstvoertuig H&T	-	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
2	2.1	Rollend materieel Gladheid	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
2	2.1	Gladheidsbestrijding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	138	-	-	-	-	-	-	15
2	2.2	Actualisatie parkeren maaiveld	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
2	2.2	Fietsenstalling	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
4	4.2	Zilverackers nieuwbouw onderwijs	1.653	-	10.764	-	-	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	444
4	4.2	Zilverackers grond onderwijs	-	-	1.546	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
4	4.2	Jan Baptist verduurzamen	-	-	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
4	4.2	MFA Noord aanpassingen	83	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
4	4.2	Verbouwing Look Cobbeek Brembocht	6	-	187	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
4	4.2	Nieuwbouw Zeelsterhof	-	-	-	-	-	53	-	8.585	-	-	-	-	-	-	-	-	283
4	4.2	Meerveldhoven	-	-	225	-	-	3.343	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	212
4	4.2	Ambitie renovatie aan het Heike	-	-	76	-	-	249	-	2.714	-	-	-	-	-	-	-	-	182
5	4.2	Zilverackers gymnastieklokaal	-	-	1.630	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53
5	5.2	Omvormen BIO	0	0	201	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
5	5.2	Nazorg zwembad	336	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
5	5.2	Aanhelen sporthal	30	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5	5.2	UNA omvormen naar natuurgras 1	3	1	51	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
5	5.2	Rood-Wit omvormen naar natuurgras	81	14	104	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
5	5.2	UNA omvormen naar natuurgras 2	66	12	97	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
5	5.2	Investerings sportvelden 2023	-	-	36	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5	5.2	Investerings sportvelden 2024	-	-	-	-	-	80	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
5	5.2	Investerings sportvelden 2025	-	-	-	-	-	-	-	377	64	-	-	-	-	-	-	-	14
5	5.2	Investerings sportvelden 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	474	81	-	-	-	-	-	17
5	5.2	Investerings sportvelden 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	202	34	-	-	-	7
5	5.2	Investerings atletiekbaan 2023	-	-	73	13	-	700	123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58
5	5.2	Kunstras Marvlide 2024	-	-	-	-	-	295	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22

Prog	Taak- veld	Investering	Bedragen (x € 1.000)		Rekening		Begroting		Begroting								Structu- rele Kapitaal
			2022		2023		2024		2025		2026		2027				
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten			
5	5.2	Investerings speelvelden 2022	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	5.2	Investerings speelvelden 2023	-	-	37	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
5	5.2	Investerings speelvelden 2024	-	-	-	-	57	10	-	-	-	-	-	-	-	-	3
5	5.2	Investerings speelvelden 2025	-	-	-	-	-	-	81	14	-	-	-	-	-	-	4
5	5.2	Investerings speelvelden 2026	-	-	-	-	-	-	-	94	16	-	-	-	-	-	5
5	5.2	Investerings speelvelden 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81	14	-	-	-	4
5	5.3	Uitbreiding muziekschool	-	-	-	650	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
5	5.7	Vervanging voertuigen groen-/klusploeg	-	-	-	-	-	-	311	-	-	-	-	-	-	-	47
5	5.7	Groenploeg/klussenploeg 3x bus	-	-	320	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47
5	5.7	Groenploeg/klussenploeg 1x bus	-	-	-	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
7	7.2	Aanpassing overstortriolering	-	-	1-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
7	7.2	Kempenbaan West: riolering	277	2	57	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
7	7.2	Riol.verblijfsgebied Look/fase 3 midden	273	-	68	342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riolering St. Janstraat	0	0	-	-	270	270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riolering Oude Kerkstraat	138	138	358	358	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riool Julianastraat	-	-	350	350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riool De Run 1000	-	-	900	900	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	KRW-maatregelen 2017-2020	-	-	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33
7	7.2	Groen/blauw zone Heerb.-Rundgraaf/fase 2	7	-	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
7	7.2	Verblijfsgebied Look riool fase 3 en 4	1.292	1.072	293	512	1.600	1.600	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riool Gebied 12 A:	-	-	38	38	1.745	1.745	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riool Gebied 12 B:	-	-	26	26	2.136	2.136	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging riool gebied Dreef	16	-	63	-	3.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76
7	7.2	Vervanging riool Oude Kerkstraat	94	-	369	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
7	7.2	Vervanging riool St.Janstraat	0	-	-	-	322	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
7	7.2	Overkluizing ASML OLIV langs tuincentrum	0	-	532	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
7	7.2	Heiberg, vervanging drukrioolsysteem	0	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
7	7.2	Vervanging riool Burgem van Hoofflaan	0	-	50	-	19	-	1.350	-	-	-	-	-	-	-	35
7	7.2	Stamriool noord incl overstortput	0	-	758	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
7	7.2	Groen Blauwe Zone Heerbaan en Rundgraaf	27	-	1.105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
7	7.2	Vervangen Gemaal ASML/MMC	24	-	96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
7	7.2	Vervanging gemalen en drukriolering 2021	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging gemalen en drukriolering 2022	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	7.2	Vervanging gemalen en drukriolering 2023	-	-	142	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
7	7.2	Vervanging gemalen en drukriolering 2024	-	-	-	-	144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
7	7.2	Riolering slowlane	1	-	1.254	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31
7	7.2	Stopzetting inkalving taluds wateropvang KC	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
7	7.2	Omvormingsactie van steen naar groen	3	-	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
7	7.2	Aanpassen bergersvolume Meerhovendreef	2	-	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
7	7.2	Vervanging lijnafwatering Heuvel en Blaarthemseweg	173	-	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
7	7.2	Vervanging riolering 2025	-	-	-	-	-	-	8.462	2.194	-	-	-	-	-	-	157
7	7.2	Vervanging riolering persleidingen 2025	-	-	-	-	-	-	9	5	-	-	-	-	-	-	0
7	7.2	Vervanging riolering 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	11.640	4.570	-	-	-	-	178
7	7.2	Vervanging riolering 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	19	-	-	0
7	7.2	Calamiteit Riool Heerbaan-Cobbeek	48	-	402	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
7	7.2	Klimaat robuust maken de Gender	-	-	-	-	160	-	540	85	-	-	-	-	-	-	15
7	7.3	Vervangingsinvestering Ondergrondse containers	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	15
7	7.3	Ondergrondse luiercontainers	44	-	56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
7	7.3	Ondergrondse containers	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	15
7	7.3	Ombouwen ondergrondse afvalcontainer	-	-	70	-	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
7	7.5	Asbestemmingen De Hoge Boght	-	-	-	-	393	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
8	8.3	Vervanging VTH-zaaksysteem	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
5	5.2	Vervangingsinvestering binnensport 2022	164	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
5	5.2	Vervangingsinvestering binnensport 2023	-	-	261	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
5	5.2	Vervangingsinvestering binnensport 2024	-	-	-	-	213	37	-	-	-	-	-	-	-	-	10
5	5.2	Vervangingsinvestering binnensport 2025	-	-	-	-	-	-	156	27	-	-	-	-	-	-	8
5	5.2	Vervangingsinvestering binnensport 2026	-	-	-	-	-	-	-	336	59	-	-	-	-	-	17
5	5.2	Vervangingsinvestering binnensport 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	205	36	-	-	-	10
Totaal			5.153	2.017	24.448	3.405	15.958	5.984	22.785	2.389	12.881	4.726	527	103	2.499		

Prog	Taak- veld	Investering	Bedragen (x € 1.000)		Rekening		Begroting		Begroting								Structu- rele Kapitaal Lasten
			2022		2023		2024		2025		2026		2027				
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten			
5	5.2	Investeringen speelvelden 2022	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut																	
2	2.1	Reconstr. Kempenbaan A2 (BNR)	5.042	5.042	25.451	21.565	200	167	-	-	-	-	-	-	-	138	
2	2.1	Inprikker Slowlane (fiets)	117	117	1.291	1.081	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
2	2.1	Nazorgbudget groen Zilverbaan	0	-	153	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
2	2.1	Nazorgbudget archeologie Zilverbaan	-	-	58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
2	2.1	Kempenbaan West: OV	196	1	40	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	
2	2.1	Kempenbaan West: VRI	113	1	23	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	
2	2.1	Kempenbaan West: aanleg verharding/viaduct/kabels	7.441	51	1.526	246	-	-	-	-	-	-	-	-	-	471	
2	2.1	Kempenbaan West: werkzaamheden Gender	29	0	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
2	2.1	Herinrichting Oude Kerkstraat	194	-	499	255	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	
2	2.1	Verblijfsgebied 't Look fase 3	884	-	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	
2	2.1	Verblijfsgebied 't Look fase 4	5	18	484	133	1.484	-	-	-	-	-	-	-	-	56	
2	2.1	Reconstructie St. Jansstraat	0	-	100	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	18	
2	2.1	Vervanging brug Runstraat	27	-	258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
2	2.1	Vervanging wegen investering	-	-	-	-	-	-	-	2.900	-	-	-	-	-	104	
2	2.1	Aanbrengen plateau's Abdijlaan en De Run 5300	-	-	-	-	55	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
2	2.1	Maatregelen randweg A2/mobiliteitshubs	-	-	-	-	384	-	-	-	-	-	-	-	-	19	
2	2.1	Maatregelen randweg A2/fietspad F67	-	-	100	51	1.969	1.009	1.970	1.010	1.970	1.009	-	-	-	105	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen masten 2022	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen masten 2023	-	-	452	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen masten 2024	-	-	-	-	221	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen masten 2025	-	-	-	-	-	-	223	-	-	-	-	-	-	7	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen masten 2026	-	-	-	-	-	-	-	225	-	-	-	-	-	7	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen masten 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143	-	-	5	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen armaturen 2022	308	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen armaturen 2023	-	-	610	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen armaturen 2024	-	-	-	-	449	-	-	-	-	-	-	-	-	25	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen armaturen 2025	-	-	-	-	-	-	453	-	-	-	-	-	-	25	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen armaturen 2026	-	-	-	-	-	-	-	457	-	-	-	-	-	26	
2	2.1	Vervangingsinvesteringen armaturen 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	295	-	-	17	
2	2.1	Vervanging investeringen VRI 2022	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
2	2.1	Vervanging investeringen VRI 2023	-	-	1.050	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	
2	2.1	Vervanging investeringen VRI 2024	-	-	-	-	190	-	-	-	-	-	-	-	-	12	
2	2.1	Vervanging investeringen VRI 2025	-	-	-	-	-	-	94	-	-	-	-	-	-	6	
2	2.1	Vervanging investeringen VRI 2026	-	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-	-	2	
2	2.1	Vervanging investeringen VRI 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	3	
2	2.1	Verlichting Oersebaan	38	-	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
2	2.1	Vervanging wegen: gebied 12-B	21	-	21	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
2	2.1	Vervanging wegen: gebied Dreef	1	-	231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
2	2.1	Vervanging wegen: riolering Oude Kerkstr	47	-	911	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	
2	2.1	Vervanging wegen: St.Janstraat	-	-	3	-	155	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
2	2.1	Verv.wegen: Heiberg (verv.drukrioolsyst)	0	-	216	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
2	2.1	Verv.wegen: BvHooftaan (excl.stamriool)	0	-	0	-	-	-	256	-	-	-	-	-	-	9	
2	2.1	Verv.wegen:Mr Rijkstr./Kerkakkerstr.	0	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	
2	2.1	Vervanging wegen: Frans Bekerstraat	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
2	2.1	Verv.wegen: Kerkweg/Pastoor Verhoevenstr	-	-	70	-	71	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
2	2.1	Vervanging wegen: Frits verhaegenstraat	-	-	98	-	99	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
2	2.1	Vervanging wegen: Alzethenhof (pleintje)	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0-	
2	2.1	Vervanging wegen: Dorpstraat	-	-	-	-	668	-	-	-	-	-	-	-	-	24	
2	2.1	Vervanging wegen: Provincialeweg	-	-	-	-	1.035	-	-	-	-	-	-	-	-	36	
2	2.1	Vervanging wegen: Banstraat	2	-	390	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	

Prog	Taak- veld	Investering	Bedragen (x € 1.000)		Rekening		Begroting		Begroting								Structu- rele Kapitaal
			2022		2023		2024		2025		2026		2027		Lasten		
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten			
2	2.1	Vervanging wegen: Sondervick	-	-	1	-	936	-	-	-	-	-	-	-	-	33	
2	2.1	Vervang.wegen: Run 4200 (niet Slowlane)	0	-	5	-	-	-	475	-	-	-	-	-	-	17	
2	2.1	Vervanging wegen: De Run 4400	0	-	5	-	-	-	596	-	-	-	-	-	-	21	
2	2.1	Vervanging wegen: De Run 4300	0	-	4	-	-	-	450	-	-	-	-	-	-	16	
2	2.1	Vervanging weg: stille deklaag Heerbaan	0	-	3	-	247	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
2	2.1	Vervanging wegen: Vooraard	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
2	2.1	Kromstraat	0	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
2	2.1	Aansluiting Peter Zuidlaan Julianastraat	252	-	2.417	1.016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58	
2	2.1	Zwembad (toegangsgebied)	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
2	2.1	Fietsstructuur west-Veldhoven	-	-	100	-	2.600	-	-	-	-	-	-	-	-	95	
2	2.2	Investering fietsenstalling	-	-	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	
3	3.2	Herinrichting Zuidentree	231	-	1-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	
5	5.7	Kempenbaan West: openbaar groen/natuur	300	2	62	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	
5	5.7	Buitenruimte Huysackers	24	-	1.081	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63	
5	5.7	Gebiedsimpuls grenscorridor	39	75	1.463	840	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	
5	5.7	Vervangingsinvesteringen bomen 2022	201	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
5	5.7	Vervangingsinvesteringen bomen 2023	-	-	518	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	
5	5.7	Vervangingsinvesteringen bomen 2024	-	-	-	-	315	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvesteringen bomen 2025	-	-	-	-	-	-	320	-	-	-	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvesteringen bomen 2026	-	-	-	-	-	-	-	325	-	-	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvesteringen bomen 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	330	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvestering beplanting 2022	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
5	5.7	Vervangingsinvestering beplanting 2023	-	-	644	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	
5	5.7	Vervangingsinvestering beplanting 2024	-	-	-	-	291	-	-	-	-	-	-	-	-	13	
5	5.7	Vervangingsinvestering beplanting 2025	-	-	-	-	-	-	295	-	-	-	-	-	-	13	
5	5.7	Vervangingsinvestering beplanting 2026	-	-	-	-	-	-	-	299	-	-	-	-	-	13	
5	5.7	Vervangingsinvestering beplanting 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	303	-	-	-	13	
5	5.7	Vervangingsinvestering gras 2023	-	-	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
5	5.7	Vervangingsinvestering gras 2024	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
5	5.7	Vervangingsinvestering gras 2025	-	-	-	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	1	
5	5.7	Vervangingsinvestering gras 2026	-	-	-	-	-	-	-	43	-	-	-	-	-	1	
5	5.7	Vervangingsinvestering gras 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	1	
5	5.7	Vervangingsinvestering meubilair 2022	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	5.7	Vervangingsinvestering meubilair 2023	-	-	408	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	
5	5.7	Vervangingsinvestering meubilair 2024	-	-	-	-	145	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvestering meubilair 2025	-	-	-	-	-	-	147	-	-	-	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvestering meubilair 2026	-	-	-	-	-	-	-	149	-	-	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinvestering meubilair 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	151	-	-	-	9	
5	5.7	Vervangingsinv. speeltoestellen 2023	-	-	819	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52	
5	5.7	Vervangingsinv. speeltoestellen 2024	-	-	-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	16	
5	5.7	Vervangingsinv. speeltoestellen 2025	-	-	-	-	-	-	254	-	-	-	-	-	-	17	
5	5.7	Vervangingsinv. speeltoestellen 2026	-	-	-	-	-	-	-	258	-	-	-	-	-	17	
5	5.7	Vervangingsinv. speeltoestellen 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	262	-	-	-	17	
5	5.7	Vervangingsinvestering omvorming 2022	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	5.7	Vervangingsinvestering omvorming 2023	-	-	193	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
5	5.7	Vervangingsinvestering omvorming 2024	-	-	-	-	260	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
5	5.7	Vervangingsinvestering openbaar groen 2022	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	5.7	Vervangingsinvestering openbaar groen 2023	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
		Totaal	15.889	5.353	42.653	25.209	12.507	1.176	5.575	1.010	6.662	1.009	1.568	-	2.272		
		Financiële vaste activa															
0	0.5	Startersleningen	-	142	-	91	-	75	-	35	-	15	-	15	-	-	
0	0.5	Starterslening 1e woning aankopen	332	69	647	9	39	39	69	69	91	91	109	109	-	-	
0	0.5	Stimuler.lening aanpass.koopwoningen	668	98	435	92	637	137	182	182	209	209	210	210	-	-	
0	0.5	Lening LED-verlichting sportpark VLTC	-	5	-	5	-	5	-	5	-	5	-	-	-	-	
0	0.5	Lening LED-verlichting sportpark Zeelst	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	
		Totaal	999	316	1.082	198	676	258	250	292	300	322	320	335	-		
		Totaal generaal	22.390	7.685	67.565	28.812	29.141	7.418	28.610	3.691	19.844	6.057	2.415	438	4.771		
		Totaal Afschrijvingslasten vaste activa	5.167		4.945		6.132		7.132		7.685		7.908				
		Totaal Rentelasten vaste activa	1.440		1.528		2.043		2.210		2.406		2.474				

Stand en verloop van de reserves

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2023			1-1-2024			1-1-2025			1-1-2026			1-1-2027			1-1-2028
	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo
Algemene reserve																
Saldo rekening	7.431	3.663	7.432	3.662	105	0	3.767	4.014	0	7.781	1.014	-	8.795	826	-	9.621
Risicoreserve, deel benoemde risico's	4.309	-	-	4.309	-	-	4.309	-	-	4.309	-	-	4.309	-	-	4.309
Risicoreserve, deel onbenoemde risico's	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000	-	-	10.000
Vrije reserve	32.712	7.091	3.258	36.545	4.703	1.749	39.499	1.089	318	40.270	1.600	443	41.426	522	-	41.948
Totaal algemene reserve	54.452	10.754	10.690	54.516	4.808	1.749	57.575	5.103	318	62.359	2.614	443	64.530	1.348	-	65.878

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2023			1-1-2024			1-1-2025			1-1-2026			1-1-2027			1-1-2028
	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo
Bestemmingsreserve																
<i>Dekkingsreserves</i>																
Dekkingsreserve primair onderwijs	8.000	-	450	7.550	-	445	7.105	-	440	6.665	-	437	6.228	-	425	5.803
Dekkingsreserve bevordering energielabel	551	-	52	498	-	52	446	-	52	393	-	52	341	-	52	289
Dekkingsreserve Kempen Campus	1.862	-	117	1.745	-	117	1.628	-	117	1.510	-	117	1.393	-	117	1.275
<i>Reserve voor vervangingsinvesteringen</i>																
Vervangingsreserve openbare verlichting	4.347	224	81	4.490	231	112	4.609	236	137	4.708	242	163	4.787	248	188	4.847
Vervangingsreserve openbaar groen	5.055	640	119	5.575	660	221	6.014	676	263	6.427	692	301	6.818	708	339	7.187
Vervangingsreserve VRI	1.276	62	14	1.324	64	73	1.316	66	83	1.299	68	88	1.278	69	90	1.256
<i>Doelreserves nieuw beleid/investeringen</i>																
Stimuleringsfonds Brainport	274	-	19	256	-	-	256	-	-	256	-	-	256	-	-	256
Dekk.res.tijdelijke huisvestingslocaties	279	-	13	266	-	13	253	-	13	239	-	13	226	-	13	213
Doelres. energietransitie gebouwde omgev.2023-2026	-	1.458	-	1.458	-	388	1.070	-	411	659	-	659	-	-	-	-
Reserve stimulering bouw sociale huurwoningen	-	-	-	-	1.251	-	1.251	402	1.400	254	259	298	214	512	407	319
Afbouw complexen	157	-	120	37	-	-	37	-	-	37	-	-	37	-	-	37
Totaal bestemmingsreserves	21.801	2.384	986	23.199	2.206	1.421	23.983	1.381	2.918	22.446	1.261	2.129	21.577	1.537	1.633	21.482
TOTAAL RESERVES	76.253	13.138	11.676	77.715	7.013	3.170	81.558	6.484	3.236	84.806	3.875	2.573	86.107	2.886	1.633	87.360

Stand en verloop van de voorzieningen

Bedragen (x € 1.000) Naam voorziening	1-1-2023			1-1-2024			1-1-2025			1-1-2026			1-1-2027			1-1-2028
	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo	+	-/-	saldo
Onderhoud eigendommen (incl. sport)	559	1.851	1.786	624	1.851	1.450	1.025	1.851	1.693	1.183	1.851	1.695	1.339	1.851	1.698	1.493
Onderhoud wegen	2.456	1.360	1.597	2.218	1.360	1.622	1.956	1.360	1.622	1.694	1.360	1.622	1.432	1.360	1.622	1.170
<i>Overige</i>																
Vervangingsreserve riolen	11.361	903	2.527	9.737	895	5.750	4.882	909	2.199	3.592	924	4.570	54-	939	19	866
Egalisatievoorziening rioolheffing	1.314	263	374	1.204	-	511	693	-	510	182	-	91	91	0-	91	0-
Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	19	7	19	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening wethouderspansioenen	3.780	-	78	3.702	-	79	3.623	-	80	3.543	-	81	3.462	-	82	3.380
Voorziening verlofsparen	71	70	-	141	70	-	211	70	-	281	70	-	351	70	-	421
Voorziening verlofsaldi	686	-	-	686	-	-	686	-	-	686	-	-	686	-	-	686
TOTAAL VOORZIENINGEN	20.246	4.454	6.380	18.320	4.176	9.419	13.077	4.190	6.104	11.163	4.205	8.059	7.309	4.220	3.512	8.016

EMU-saldo

Het EMU-saldo verschaft samen met de geprognosticeerde balans meerjarig inzicht in de toekomstige verwachte ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waarde mutaties, etc.) op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van onze gemeente. Het kan worden gezien als een extra financieel kengetal.

Het EMU-saldo vervult ook een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort op nationaal niveau om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden. Om de afzonderlijke provincies en gemeenten een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie BZK (vooruitlopend op instemming van het parlement) in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden in de septembercirculaire. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De septembercirculaire 2022 is ten tijde van het opmaken van deze begroting nog niet beschikbaar. Uit de septembercirculaire 2021¹ blijkt dat de individuele referentie waarde 2022 voor onze gemeente € 4.824 bedraagt.

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Volgens rekening	Volgens meerjarenraming in begroting	Volgens meerjarenraming in begroting	Volgens meerjarenraming in begroting	Volgens meerjarenraming in begroting	Volgens meerjarenraming in begroting
1 Exploitatiesald . o vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	7.273	1.462	3.843	3.247	1.301	1.252
2 Mutatie . (im)materiële vaste activa	19.787	32.924	15.173	17.829	6.124	-5.917
3 Mutatie . voorzieningen	1.089	-1.926	-5.243	-1.914	-3.854	707
4 Mutatie . voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-16.477	-3.394	-42.322	-12.397	-11.985	6.410
5 Verwachte . boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	5.052	-29.994	25.749	-4.098	3.308	1.466

¹ Deze berekening is een momentopname o.b.v. een voorlopige voorspelling van het BBP 2023 uit de Macro Economische Verkenning (MEV) en op basis van de begrotingstotalen

2022 zoals in februari aangeleverd door het CBS op basis van de primitieve begrotingen van gemeenten en provincies.

Geprognosticeerde balans

Conform gewijzigde BBV van 5 maart 2016 is hieronder de geprognosticeerde balans van de begroting en meerjarenbegroting opgenomen. Hierdoor wordt meer inzicht verkregen in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Bedragen (x € 1.000)	Rek. 2022	Begr. 2023	Begroting			
			2024	2025	2026	2027
Activa						
Immateriele vaste activa	1.026	368	340	311	283	255
Materiele vaste activa	151.616	185.198	200.399	218.256	224.408	218.520
Leningen woningcorporaties	0	0	0	0	0	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige uitzettingen	8	8	8	8	8	8
Overige langlopende leningen	2.833	3.716	4.135	4.093	4.072	4.057
Overige financiële vaste activa	175	175	175	175	175	175
Financiële vaste activa	3.016	3.900	4.318	4.277	4.255	4.240
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>155.658</i>	<i>189.466</i>	<i>205.057</i>	<i>222.844</i>	<i>228.946</i>	<i>223.015</i>
Overige grond- en hulpstoffen	228	227	227	227	227	227
Onderhanden werk waaronder gronden in exploitatie	62.181	58.788	16.466	4.069	-7.916	-1.506
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	34.007	8.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Liquide middelen	9.630	0	5	5	5	5
Overlopende activa	8.071	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>114.117</i>	<i>72.015</i>	<i>26.698</i>	<i>14.301</i>	<i>2.316</i>	<i>8.726</i>
Totaal activa	269.775	261.481	231.755	237.145	231.262	231.741
Passiva						
Eigen vermogen	76.254	77.715	81.558	84.805	86.107	87.360
Voorzieningen	20.246	18.320	13.077	11.163	7.309	8.016
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	129.560	135.808	120.056	121.704	121.852	125.500
<i>Totaal vaste passiva</i>	<i>226.060</i>	<i>231.843</i>	<i>214.690</i>	<i>217.672</i>	<i>215.268</i>	<i>220.876</i>
<i>Totaal vlottende passiva</i>	<i>43.715</i>	<i>29.638</i>	<i>17.065</i>	<i>19.473</i>	<i>15.994</i>	<i>10.865</i>
Totaal passiva	269.775	261.481	231.755	237.145	231.262	231.741

Baten en lasten per taakveld

Baten en lasten begroting 2024-2027

Bedragen (x € 1.000)		Begroting								Progr
		2024		2025		2026		2027		
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
0.1	Bestuur	761	3.257	781	3.206	801	3.112	821	3.167	0
0.2	Burgerzaken	557	1.332	579	1.390	618	1.442	577	1.431	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	212	740	212	748	212	756	212	749	0
0.4	Overhead	111	14.558	113	14.409	115	14.580	117	14.606	0
0.5	Treasury	167	53	207	643	202	974	295	1.466	0
0.61	OZB woningen	8.816	603	9.356	612	9.811	620	10.252	605	0
0.62	OZB niet-woningen	7.035	496	7.386	503	7.691	510	7.985	498	0
0.63	Parkeerbelasting	819	2	819	2	819	2	819	2	0
0.64	Belastingen overig	774	30	791	31	813	31	834	32	0
0.7	Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	82.561	7	87.747	7	83.787	7	86.022	7	0
0.8	Overige baten en lasten		517		527		537		544	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)		264		334		460			0
0.10	Mutaties reserves	3.170	6.908	3.236	2.470	2.573	2.861	1.633	2.059	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		105		4.014		1.014		826	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	66	2.735	66	2.692	66	2.756	66	2.821	1
1.2	Openbare orde en veiligheid	19	1.293	19	1.313	19	1.300	19	1.323	1
2.1	Verkeer en vervoer	410	6.808	426	7.411	440	7.710	454	8.093	2
2.2	Parkeren		1.154		1.114		1.124		1.134	2
2.5	Openbaar vervoer		35		36		37		38	2
3.1	Economische ontwikkeling		1.408		1.431		1.461		1.490	3
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.240	5.649	2.864	3.101	1.531	2.139	1.554	2.150	3
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	20	385	20	392	20	402	20	411	3
3.4	Economische promotie	443	73	455	75	467	77	478	78	3
4.1	Openbaar basisonderwijs		10		10		10		10	4
4.2	Onderwijshuisvesting	688	3.850	695	4.324	702	4.680	704	4.670	4
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	389	2.176	390	2.244	390	2.326	390	2.381	4
5.1	Sportbeleid en activering	288	527	289	533	276	527	277	539	5
5.2	Sportaccommodaties	1.070	3.600	1.073	3.694	1.074	3.706	1.074	3.727	5
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	463	2.710	425	2.724	425	2.781	425	2.837	5
5.4	Musea	71	305	71	312	71	319	71	326	5

Bedragen (x € 1.000)	Taakveld	Begroting								Progr
		2024		2025		2026		2027		
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
5.5	Cultureel erfgoed		153		156		159		162	5
5.6	Media	88	1.215	88	1.239	88	1.268	88	1.296	5
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	84	4.674	87	4.919	89	5.146	92	5.353	5
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	967	6.446	973	6.603	976	6.821	840	6.810	6
6.2	Wijkteams	52	4.702	27	4.775	2	4.750	2	4.825	6
6.3	Inkomensregelingen	9.609	14.348	9.820	14.978	10.060	15.503	10.081	15.859	6
6.4	Begeleide participatie		4.133		4.057		3.813		3.846	6
6.5	Arbeidsparticipatie		1.515		1.547		1.579		1.611	6
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	429	2.185	440	2.240	452	2.296	463	2.351	6
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)		4.747		4.877		3.733		3.856	6
6.71b	Begeleiding (WMO)		5.210		5.371		4.534		4.695	6
6.71c	Dagbesteding (WMO)		181		186		190		195	6
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	10	2	10	2	10	2	10	2	6
6.72a	Jeugdhulp begeleiding		2.779		2.753		2.743		2.803	6
6.72b	Jeugdhulp behandeling		2.108		2.074		2.054		2.098	6
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	8	100	8	100	9	100	9	101	6
6.73a	Pleegzorg		727		712		701		716	6
6.73b	Gezinsgericht		90		93		95		97	6
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig		1.600		1.620		1.643		1.682	6
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		1.716		1.703		1.699		1.736	6
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		332		304		280		285	6
6.81a	Beschermd wonen (WMO)									6
6.82a	Jeugdbescherming		3.573		3.650		3.728		3.819	6
6.82b	Jeugdreclassering		887		906		926		948	6
7.1	Volksgesondheid	443	3.093	443	3.097	317	3.037	317	3.101	7
7.2	Riolering	4.412	3.516	4.613	3.693	4.915	3.956	5.183	4.190	7
7.3	Afval	6.744	5.431	7.082	5.717	7.399	5.977	7.718	6.241	7
7.4	Milieubeheer	813	3.240	820	3.175	820	3.458	805	3.398	7
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	132	228	132	275	132	255	132	260	7
8.1	Ruimtelijke ordening	1.593	2.083	2.814	2.940	2.768	2.819	2.808	2.868	8
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	26.110	22.435	12.258	11.719	17.008	15.558	7.159	6.812	8
8.3	Wonen en bouwen	2.457	2.062	1.625	3.477	1.524	2.408	1.778	2.548	8
Totaal		167.101	167.101	159.260	159.260	159.492	159.492	152.584	152.584	